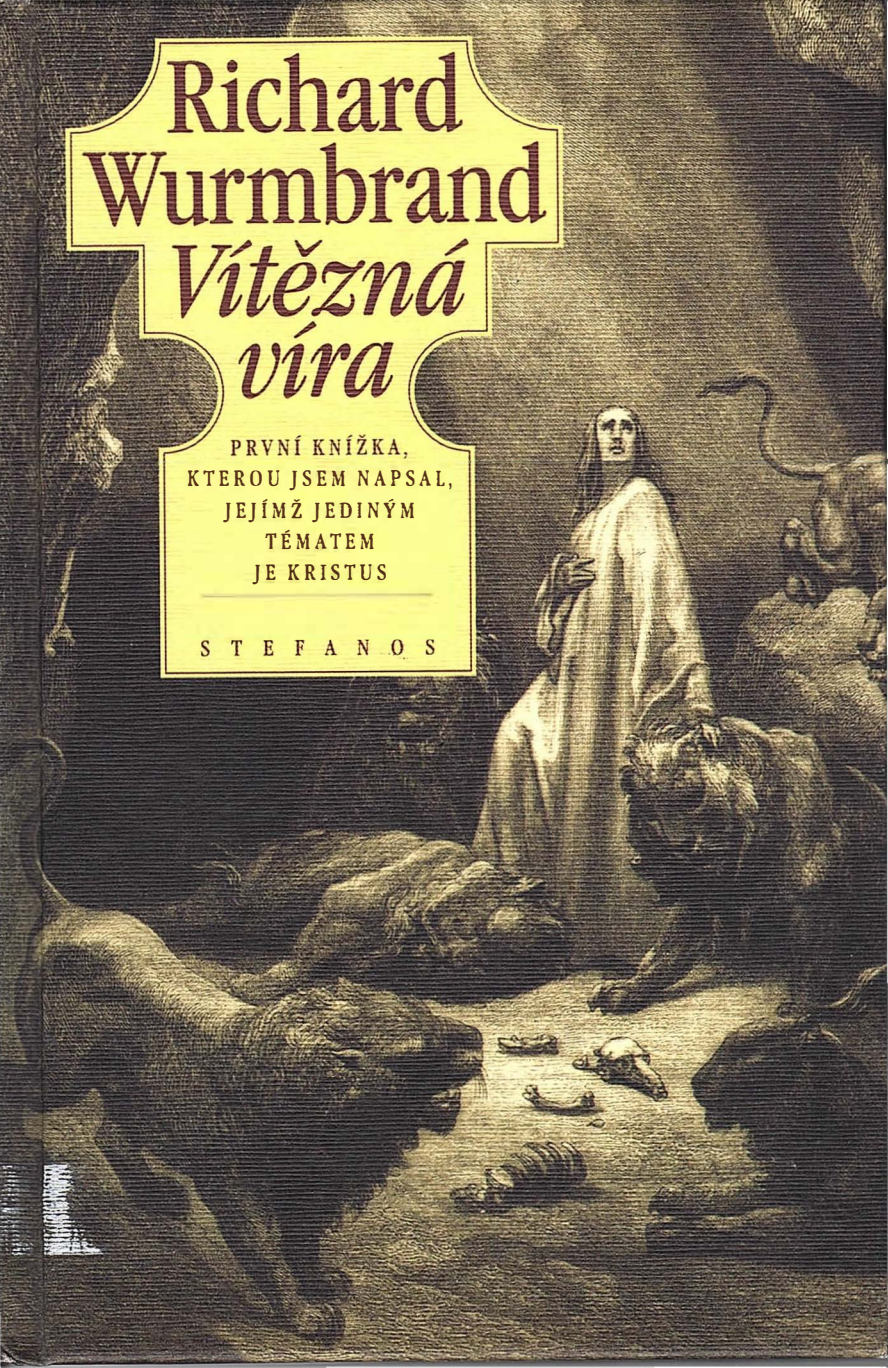

Richard Wurmbrand

Vítězná víra

PRVNÍ KNÍŽKA,
KTEROU JSEM NAPSAL,
JEJÍMŽ JEDINÝM
TÉMATEM
JE KRISTUS

S T E F A N O S

RICHARD
WURMBRAND

VÍTĚZNÁ

VÍRA

**Richard
Wurmbrand**
*Vítězná
víra*

PRVNÍ KNÍŽKA,
KTEROU JSEM NAPSAL,
JEJÍMŽ JEDINÝM
TÉMATEM
JE KRISTUS

S T E F A N O S

Victorious Faith

Czech Edition

Copyright 2015 Voice Media

info@VM1.global

Web home: www.VM1.global

All rights reserved. No part of the publication may be reproduced, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic, or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law. For permission requests, email the publisher, addressed “Attention: Permission Coordinator,” at the address above.

This publication **may not be sold, and is for free distribution** only.

*Když se zeptali čtyřletého Mozarta,
jak skládá hudbu, odpověděl:
„Prostě dávám k sobě notičky,
které se mají rády.“
To je to, co jsem dělal i já.
Sepsal jsem myšlenky a příběhy tak,
jak se k sobě hodily.
To je všechno.*

ŽIL BYL jeden princ. Dostal velmi vzácného a krásného ptáka. Pojmenoval ho Švitorka a umístil do zlaté klece. Ale to ubohé zvíře nebylo zlatem nijak nadšené. Úpěnlivě prosilo o svobodu, ale princ je měl tak rád, že se s ním nechtěl rozloučit. Nakonec ho Švitorka uprosila, aby alespoň navštívil její příbuzné v lese a řekl jim, že ačkoli je v zajetí, pořád ještě žije.

Princ tedy šel a vzkaz vyřídil. V tu ránu spadla Švitorkina sestra na zem. Zemřela zármutkem nad tím, že Švitorka, tolik milující svobodu, je v kleci. Smutný v srdci se princ vrátil a řekl Švitorce smutnou zprávu, že její sestra umřela. Okamžitě se Švitorka stejným způsobem zhroutila na dno klece. Princ tedy vyjmul ubohého ptáka z klece a vyhodil ho z okna. K čemu by bylo dobré ho chovat, když byl mrtvý? V okamžiku Švitorka odletěla a ze stromu zapípala: „To, co jsi považoval za smutnou zprávu, bylo poučení. Tím, že předstírala smrt, mi sestra ukázala, jak uprchnout.“

Nikdo nemůže vyčerpat smysl Ježíšovy smrti na Golgotě. Ale moudří vždycky vyučovali svými skutky. Tím, že dobrovolně zemřel ve věku 33 let, mladý a plný síly, nás Ježíš učí, jak zacházet s životními problémy. Zemřít jim!

Láká tě hřích? Zhřešil bys, i kdybys byl mrtvý? Určitě ne. Tak padni mrtev! Svět si přeje, abys běžel spolu s ním do zkázy. Zemři světu! Náboženství chtějí držet tvůj život pod zákonem. Zemři zákonu! Ježíš zemřel hřichu, světu i zákonu. Díky tomu žije. Ty, vězeň, se můžeš osvobodit tím, že budeš následovat jeho příkladu. Pronásledují tě problémy? Nevšímej si jich, jako bys byl mrtvý. Pouč se z toho příběhu o ptákově, který získal svobodu.

Smysl této knížky je ukázat cestu svobody.

MOJE kniha nevyjadřuje názory nebo pocity nějakého člověka. Nenávidím nudná, stejně jako nadšená kázání, ve kterých duchovní vyjadřují *své* pohledy a *svá* stanoviska. Také nenávidím politické mítinky, kde se vyjadřují dobré nebo špatné názory. Nejráději bych byl, kdyby nikdo neotvíral pusy, pokud nezná pravdu, objektivní pravdu.

Za starých časů byli mezi Židy lidé zvaní proroci. Ti, když psali, nebo mluvili, začínali slovy: „Toto praví Hospodin“.

Já píšu tuto knihu s plným vědomím, že jsem pouze hlasem. Skrze mne mluví sám Bůh.

Někteří se takovémuto tvrzení na začátku knihy budou smát.

Vždycky se mi líbí, když se lidé smějí, třeba i mně. Smích je zdravý. Lékaři ho doporučují. V tomhle světě je tak málo důvodů se smát. Proč by se lidé nemohli smát

mně? Měj mě za blázna, jestli chceš, ale skrze tuto moji knihu k tobě mluví Bůh.

Jak to vím? Copak není Bůh někdo jiný než já, někdo naprosto odlišný? Mé prostředky komunikace s ním mohou někdy fungovat dobře, ale jindy mohou selhat: Možná jsem mu nerozuměl.

Ježíš na kříži zvolal: „Eli, Eli!“ (v hebrejštině „Můj Bože, můj Bože!“). Ti pod křížem věřili, že slyšeli jméno proroka Elijáše. Taková nedorozumění jsou na denním pořádku.

Jak tedy mohu mít jistotu, že to, co já, Richard Wurmbrand, píšu, je Boží vůlí? Jak to věděli ti proroci?

DOŠLO k velké záměně oblastí. Oblast gramatiky a oblast náboženství se navzájem liší. Když je žák ve škole vyvolán, aby vyčasoval sloveso, a on odpoví, že Bůh je láska a kdokoli v něho věří, je narozen z Boha, dostane špatnou známku, i když je učitel věřící. Při zkoušení z gramatiky tam nemá náboženství co dělat.

Ale stejně tak nemá co dělat gramatika v náboženství. V oblasti praktického života musíme časovat slovesa. K tomu potřebujeme osobní zájmena. Musíme rozlišovat vlastnictví: to je *můj* dům, *moje* kniha, *moje* manželka, a tamto je někoho jiného. A tak musíme používat „já“, „ty“ a „on“. Ale o to tě prosím, nech zájmena v říši gramatiky, do které patří, a nezaváděj je do náboženství!

Když Ježíš Kristus potkal Saula z Tarsu, velkého pronásledovatele křesťanů, na cestě do Damašku, zeptal se ho,

„Saule, Saule, proč *mě* pronásleduješ?“ Saul mohl po pravdě odpovédět: „*Tebe* jsem nikdy nepronásledoval. Pronásledoval jsem tvé učedníky.“ Ale Ježíš, ačkoli je vševědoucí, nechce vědět, že on je někdo jiný, než jeho učedníci. Cítí se pronásledován pokaždé, když je zraňován jeho učedník, pláče s každým učedníkem, který pláče, raduje se s každým učedníkem, který se raduje.

Ježíš říká, že na posledním soudu bezbožní uslyší výtku: „*Já* jsem měl hlad, byl jsem nemocen, či ve vězení, a vy jste *mě* nenavštívili.“ A pak vysvětluje, že pokaždé, když měl jeden z jeho maličkých bratří těžkosti, procházel utrpením on sám.

Pán Ježíš je naším vůdcem v náboženství. Ale asi by nesložil zkoušku z gramatiky, protože zaměňuje osobní zájmena „on“ a „já“.

Křesťanské náboženství spočívá v tom, stát se opilý láskou. Opilí lidé si pletou věci i lidi. Rozdíl mezi „já“, „ty“ a „on“ mizí. Proto když mluvím, opilý láskou k Bohu, Bůh mluví skrze mne.

PŘED DVĚMA tisíci lety Ježíš řekl: „*Já* jsem pravda.“ A toto tvrzení bylo po 2 000 let falšováno a citováno tak, jako by Ježíš řekl: „*On* je pravda.“ Ale on nikdy neřekl, že *on* je pravda. On řekl: „*Já* jsem pravda.“ Jestliže z něho uděláš „on“, třeba s velkým O, tak pravdu ztratíš.

Co ti může Ježíš, ten „on“, Bůh vtělený do tesaře v Palestině před 2 000 lety, říci o moderní technice, socialismu,

demokracii, nebo vojenských diktátorech a o tom, co z toho je lepší, nebo o tom, zda bychom měli přijmout filozofii Teilharda de Chardin, nebo filozofické vývody Einsteinovy teorie, nebo o tom, zda máme být fundamentalisty nebo modernisty?

Co ti může Ježíš, člověk, který žil před 2 000 lety, říci o teorii evoluce? Může ti říci, aby ses raději vdala za Jirku než za Pepíka? Může ti radit v praktických věcech?

Ježíš si nikdy nepřál být „on“. Podmínka pro to, aby byl pravdou, je to, že musí být „já“. *Já* jsem pravda, ne *on* je pravda. Jestliže chci mít pravdu a být pravdou, musí pro mě Ježíš být „já“.

Není pravda, že se musí *stát* „já“. *On je* „já“. Luther říká: „Křesťan *je* Kristem.“ To je fakt, ačkoli si to možná ještě neuvědomuješ. Když mám oči otevřené, říkám se sv. Pavlem: „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.“ Pak jsem si jist svými myšlenkami. *Já* píšu knížku, což znamená, že skrze mou knížku mluví Bůh.

Muži Boží takhle vždycky smýšleli.

Luther napsal: „Musím rozlišovat mezi sebou a mým povoláním. Sebe považuji za nejmenšího. Ale mé povolání je nedotknutelné... Nikdo by neměl mít vysoké mínění sám o sobě, ale každý by měl mocně oslavovat své povolání ke slávě Boží. Ba, co více? Ten, kdo zastává úřad, ani nemusí dokazovat, co říká, má se mu naslouchat jako samotnému Bohu.“

BÝT KŘESŤANEM znamená být jako Kristus. V jakém smyslu? Ne každý je Žid jako Ježíš, ne každý je tesař, ne každý jeho učedník je muž. V jakém smyslu se mu tedy mohu stát podobným?

On žil lidský život s plnou jistotou, že má pravdu. V jeho době, jako i dnes, existovaly stovky náboženství. V samotné Galileji se setkávalo mnoho národů a náboženství. On si ani jedno z těchto náboženství nevybral. Věřil, že si lidi musí zvolit to *jeho*. Palestina byla rozdělena na mnoho skupin: zélóti, herodiáni, essenští, atd. Ježíš si nikdy mezi nimi nevybíral. Mluvil o pozemských věcech, ale druzí měli přijmout to, co řekl *on*. Nikdy nepřijal to, co říkali druzí. Věděl, že on sám je ztělesněná pravda. Stát se křesťanem znamená být podobným Kristu, být člověkem, který nepochybuje o tom, co říká, člověkem, který ví, že Kristus není jen jakýsi „on“. Když tento člověk mluví, mluví Kristus.

Chci-li dát skutečnosti duchovního života do lidských slov, budu muset používat osobní zájmena, ale moje slova budou průsvitná. Onu skutečnost musíš zachytit jejich prostřednictvím mezi řádky. Je to Pán, kdo ti říká: „Pojď ke mně.“ Musíš k *němu* přijít tak, že uvidíš, že už pro tebe není „on“.

Musím to znovu objasnit. Nevolám tě, abys přišel k němu. Svatá slova zní: „Pojď ke *mně*.“ Nechoď k *němu*, což by znamenalo, že bys v budoucnu měl jako objekt uctívání jakési „on“, s čímž by ses nemohl spokojit.

Celá myšlenka podmětu a předmětu je výmysl, který je v nás fixován našimi jazykovými strukturami. Ty mne také

budou zavazovat, abych „zneužíval“ zájmena. Ale dělám to s vědomím, že to, co nazýváme „já“, je jen dočasným místem setkávání různých sil, které neustále mění intenzitu a směr. Nauč se přemýšlet mimo kategorie „já“, „ty“ a „on“. Myslitel, myšlenka a přemýšlení jsou jedno.

Je jedno všemocné „Já“. Desatero přikázání začíná slovy „Já jsem Bůh.“ V tomto jediném Bohu žijeme, hýbeme se a jsme (Skutky 17,28). Tvoříme vnitřní život Boha. Nejsme někde mimo něj.

Bůh neustále popírá myšlenku, že naše „já“ stojí proti jeho. Jeremiáš nechce přijmout povolání za proroka. Říká Bohu: „Jsem dítě,“ ale Bůh odpovídá: „Neříkej, já jsem dítě, ... protože já jsem s tebou“ (Jer. 1,6–8). Důležitá jsou Boží slova: „Neříkej já, ... protože já...“ Kde zasahuje jeho „já“, tam naše „já“ neplatí.

Zachariáš, když mu anděl řekl, že bude mít syna, budoucího Jana Křtitele, říká nebeské bytosti: „Já jsem starý.“ Tato námitka je zrušena slovy: „Já jsem Gabriel“ (Lukáš 1,18). Je nesmyslné, aby člověk mluvil pomocí zájmen, když slyší hlas z nebe. Znovu je to „ne já“, Zachariáš, ale „já“, anděl.

Jednoho člověka nazval Bůh „bláznem“ (Lukáš 12,16–20). Byl to člověk, který myslel jen na své pozemské bohatství. Bylo by snadné jej považovat za blázna. Ve třech biblických verších používá tento člověk (podle angl. překl.) devětkrát slova „já“ a „moje“, aniž by věděl, že toto „já“ má téže noci zemřít a to „moje“ se stát vlastnictvím druhých.

K této myšlence se vrátíme později. Přijít k Bohu je jinými slovy řečeno přijít k sobě, ke svému skutečnému

bytí, k Tomu, jehož obraz a podobu neseš, k jedinému skutečnému „já“.

Ježíš řekl sv. Kateřině ze Sieny: „Já jsem ten, kdo je, ty jsi ta, která není.“

VE SVÉM bukureštském sboru jsem měl ruského člena, který neuměl ani slovo rumunsky, tedy jazykem, ve kterém byly vedeny všechny bohoslužby. Nikdy v kostele nechyběl. Během kázání si četl svůj ruský Nový Zákon.

Cítil jsem k němu zodpovědnost. Jednoho dne jsem ho zavolał a řekl mu: „Podívej, já jsem tvůj pastor. Chtěl bych vědět, jak rozumíš téhle knize. Vyber si jakoukoli část a vysvětli mi ji!“

Přečetl mi první kapitolu epištoly Korintským a pak ji vykládal: „Apoštol píše, že Pavel zasil evangelium a jistý Apollos zaléval, ale Bůh dal vzrůst. Z toho vyplývá závěr, že ani Pavel, ani Apollos nejsou nic, jenom Bůh. Nyní tedy, jestliže sv. Pavel a Apollos jsou pouhé nic, jaká je vaše cena, bratře Wurmbrende? Bůh povolal věci, které nejsou. Buďte rád, že jste pouhé nic.“

Objal jsem ho a poblahopřál mu k tomu, že rozumí Bibli lépe než já.

JEŽÍŠ ŘÍKÁ: „Pojď ke mně.“ Přijmi toto volání! Nebuď jedním z těch ledových srdcí, která jsou často tak tvrdá a necitelná jako vězeňské dlažební kostky, na kterých

snad Ježíš spal poté, co byl zatčen v zahradě Getsemane.

JEŽÍŠ ŘÍKÁ: „Pojď ke mně!“ a ne jen na pompézní bohoslužby. Velký inkvizitor v Dostojevského *Bratři Karamazovi* řekl Pánu: „Vylepšili jsme tvou práci.“ Ježíš ve své pokoře je za každé zlepšení vděčný. Slíbil nám, že budeme dělat dokonce větší skutky než on. Ale přeje si, abys přišel k němu, k němu samotnému.

Křesťanství se během staletí mnohokrát měnilo. Křesťanství doby Ježíšovy bylo jiné, než to za prvního křesťanského společenství v Jeruzalémě, které se dále lišilo od prvních křesťanských sborů v pohanském světě. Něco jiného byla zase státní církve po Konstantinu Velikém. Církve se pak měnila ve středověku, za reformace, v období racionalismu a v obdobích pietismu, modernismu, státem kontrolované a podzemní církve v komunistických zemích a charizmatického hnutí ve svobodném světě. Origenes považuje křesťanství za etapu božského dění, které se připravuje na něco vyššího. Ještě se mohou objevit vyšší formy křesťanství. Všechny jsou nástroji toho jediného Krista, který se nikdy nemění. Říká: „Pojď ke mně!“

JAK K NĚMU mám přijít? V Lukášovi 24,5 je psáno, že se Ježíš oddělil od svých učedníků. Toto oddělení je konečný fakt, pravda jednou provždy platná pro celý náš pozemský

život, až na to, že opak pravdy nemusí být omyl. Může to být opačná pravda. Všechno na světě je dvojí povahy. Stejně tak i vztah mezi lidmi a Kristem. Je fakt, že se Ježíš od lidí oddělil, a je fakt, že se Ježíš může v lidech stát „já“.

Hledáš Ježíše? Pak první podmínkou toho, abys ho našel, je splnit to, co Ježíš řekl římským vojákům: „Jestli tedy hledáte mne, nechte ostatní (moje učedníky) odejít“ (Jan 18,8).

Ježíš se od nich oddělil.

Když se velekněz ptal Ježíše na jeho učení, odpověděl mu: „Proč se ptáš mě? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem říkal“ (Jan 18,21).

Ještě že byl rozhovor přerušena fackou, kterou Ježíš dostal od vedle stojícího důstojníka.

Jinak by to strašně schytil od samotného velekněze, který mu mohl odpovědět: „Koho z těch, kdo tě slyšeli, se mohu zeptat na tvé učení? Jeden z nich nám tě prodal a pěkně tě přitom pomlouval. Další z tvých učedníků je právě teď na dvoře a říká, že jsi jenom člověk, člověk, kterého nikdy neznal. Ostatní tvoji učedníci utekli. Muži, kteří tě slyšeli, jsou ve vedlejší místnosti a čekají, až budou svědčit: „Tenhle chlápek řekl: „Mohu tento Boží chrám zbořit a ve třech dnech ho vystavět.“ – jistě ne ten nejzajímavější bod učení. Mluvil jsi k tisícům lidí. Nic nepochopili. Zítra budou křičet: „Ukřižuj ho!“ Jan, tvůj milovaný, je tady, ale je zticha. Jsi jediný, kdo nám tu může sdělit tvé učení. Když nechceš, obejdeme se bez toho.“

Od té doby se situace moc nezměnila.

Jestliže chceš znát Ježíšovo učení, nech jeho učedníky odejít.

První doporučení, které ti dávám, je toto: „Nech všechny na světě jít svou cestou; nech církve a ty, kdo je zavrhnou, jít svou cestou, dobrou nebo špatnou; a ty, odpovědný jen za svou vlastní duši, přijď k Ježíši! Nedívej se ani napravo, ani nalevo, neohlížej se, nestarej se o to, co říkají ostatní! Přijď k Ježíši!“

PŘIJĎ K NĚMU tak blízko, až budete jedno!

Když se první křesťané scházeli v katakombách, používali ve svých kázáních následující ilustraci:

Chlapec k zbláznění miloval dívku. Jednoho dne to už nemohl vydržet. Pozdě v noci zaklepal na dveře své milované a žádal ji, aby ho pustila dovnitř. Ona se ho zeptala: „Kdo je to?“ Odpověděl: „To jsem já.“ Její odpověď byla: „Moje komůrka je úzká. Je tu místo jen pro jednoho. Odejdi!“

Odešel do světa, aby zapomněl na svůj žal. Nemohl pochopit její odmítnutí, protože věděl, že ho taky moc milovala. Po letech marného toulání mu svítilo.

Jednoho pozdního večera opět zaklepal na dívčiny dveře. Na otázku: „Kdo je to?“ odpověděl: „To jsi ty.“ Dveře se otevřely. Jeho milovaná ho objala a řekla: „Dlouho jsem na tebe čekala.“

Jaké rozměry má Bůh? S Mojžíšem mluví mezi dvěma částmi truhly, v níž Židé nosili Desatero přikázání, které jim bylo dáno na hoře Sinai. Nebe je nejužší místo ve

vesmíru. Je tam místo jen pro jednoho. Do nebe vejdou jen ti, kdo s ním budou jedno.

Shakespeare říká v díle *Kráska a zvíře*: „V lásce byl počet zrušen.“ Láska nemůže existovat spolu s počítáním. Ti, kteří milují, jsou vždycky jedné duše a jednoho srdce. Manžel a manželka jsou jedno. Kristus a Otec jsou jedno. Stejně tak věrná duše a Kristus. V lásce není možno rozlišovat mezi „on“ a „já“.

Král Šalomoun říká ve své písni (Pís. 6,8–9): „Je tu šedesát královen a osmdesát ženin a dívek bez počtu. Moje holubice, moje bezúhonná je jen jedna...“

NEŽ PŮJDU dále, dovol mi znovu tě upozornit: Skrze tuto knihu k tobě mluví Bůh a staví tě před velkou zodpovědnost. Jestliže nepřijímáš Ježíše, pácháš duchovní sebevraždu.

Jeden člověk měl celý život velké problémy. Jednou se v noci převaloval na své posteli a nemohl se uklidnit. Prosil Boha, aby mu ukázal, jaký skrytý nepřítel mu zničil život. Zpoza záclony se tento nepřítel objevil: on sám! Jsi svým největším nepřítelem, když nepřijímáš Krista.

Jsmo jako bourec, který si připravuje kokon, kde se bude vyvíjet. Jak si buduješ svůj budoucí dům?

V rumunském městě Lugoj dostal ředitel věznice rozkaz zatknout svého zástupce, poručíka. Zavolał si ho a řekl mu: „Dnes přijmeme nového politického vězně. Dohlédni, aby pro něj byla připravena cela! Poručík si k sobě vzal

jednoho z dozorců a vybral tu nejhorší celu. Víte, všechny vězeňské cely jsou hrozné, ale některé mají trochu víc světla než ostatní, některé jsou vlhké, jiné suché, v některých můžeš udělat tři kroky tam a zpátky, jinde jenom dva. Vybral tu nejhorší celu, ten nejhorší slamník. Pak se vrátil k řediteli a ohlásil: „Už jsem celu připravil.“

Ředitel řekl: „Rád bych se na ni sám podíval.“ Šel s poručíkem do té cely a zeptal se ho: „Nemyslíš, že bychom měli dát tomu člověku lepší ubytování než tohle? Poručík odpověděl: „Jste moc měkký, kapitáne! Tohle je správná cela pro zločince!“

Ředitel mu řekl: „No, ten zločinec jsi ty. Rač vstoupit!“ A dveře se za ním zamkly.

My, každý z nás, rozhodujeme o svém budoucím bydlení tím, zda přijímáme, nebo odmítáme Krista.

TI, KDO JEJ ODMÍTÁJÍ, budou muset trpět v pekle.

To je hrozné místo, vím to. V duchu tam často přebývám, protože peklo není obklopeno neurčitostí, ale láskou křesťanů. V Lukášovi 16 je psáno, že někteří z těch, kdo jsou v nebi, tak milují ty v pekle, že by byli i připraveni jít z nebe do pekla, aby jim mohli pomoci. Ale nemohou.

Peklo je strašná věc. Jak odporné, být tam celou věčnost se všemi ďábly!

Sv. Kateřina ze Sieny jednou viděla ďábla a napsala, že než se znovu na okamžik podívat na takovou obludu, by raději do konce života chodila po žhavých uhlících.

A ti ďáblové budou mučit nevěrníky. Sv. Anselm řekl: „V pekle jsou duše tak naprosto svázány, že si ani nemohou vyndat z oka červa, který je vyžírá.“

Přijměte raději Ježíše!

Ježíš mluví o posledním soudu. Popíši ti to.

Bůh bude sedět na bílém trůnu, za ním opona, před ním v jedné řadě ti, kteří mají být souzeni. Bůh zvedne pravou ruku a na ten povel před oponu vystoupí nepopsatelně nádherné bytosti zářící ve všech barvách a postaví se před každého z těch, kdo mají být souzeni. Pak se bezbožníci zeptají Boha: „Kdo je ta nádherná bytost přede mnou?“ A Bůh odpoví: „To jsi ty, jakým by ses stal, kdybys uvěřil v Ježíše.“ Potom v zoufalosti nad tím, co ztratili, utečou bezbožníci do pekla, neschopni unést pohled na to, čím by se byli mohli stát.

Nikdy nebudeš sebou, tou zářící bytostí, stvořenou k Božímu obrazu, jestliže nepřiđeš k Ježíši.

BŮH TĚ MÝM prostřednictvím volá.

Je tu ještě někdo, kdo tě volá. Je to tvé skutečné já. V podobenství vypráví Ježíš příběh o marnotratném synu, který si od svého otce vzal předčasně své dědictví, odešel do cizí země a nevázaným životem peníze prohýřil. Když už mu nic nezbylo, dal se zaměstnat jako pasák vepřů. Měl takový hlad, že by rád jedl slupky pro prasata, ale „nikdo mu je nedal“. Když už byl tento marnotratný syn z podobenství na konci svých sil, – tak říká Bible – „přišel k sobě“ a rozhodl se vrátit ke svému otci.

„Přišel k sobě“ – jaký to výraz! Kde byl do té doby? V češtině říkáme: „byl bez sebe“. Byl mimo sebe. Nepoužíval svou vlastní mysl, nebyl veden nejlepšími podněty svého vlastního srdce. Jako opice následoval sobecké způsoby ostatních. Jako papoušek opakoval jejich hlouposti. Většina lidí by raději zemřela, než by samostatně myslela. Když marnotratný syn „přišel k sobě“, ke svému skutečnému já, zcela pochopitelně se vrátil i k pravdě a ke svému otci. V tom podobenství je oním otcem Bůh.

Není prostě pravda, že jsi dosud žil bez Ježíše. To jenom tvé skutečné já, ta nádherná bytost, stvořená k Božímu obrazu, nebyla v tobě. Patříš Ježíši. Dosud jsi to nevěděl. Boží Syn byl v tobě a rád by se ti byl zjevil, ale ty jsi byl v daleké zemi. (Gal. 1,16). Skrze mne k tobě mluví tvá skutečná osobnost. Právě teď jsem tvým svědomím, tvým skutečným já. Miluji tvou duši víc než ty. Jsi směsicí všech možných předsudků a názorů posbíraných od druhých. Herec hraje jeden den „Hamleta“ a druhý den „Othella“, ale není ani dánským princem, ani žárlivým Marokáncem. Je sám sebou.

Dosud jsi jednal jako ateista, agnostik, revolucionář, narkoman, hamižník, požitkář, církevník nebo jakkoli jinak. Ale všechno to jsou jen role, které jsi hrál. Tvé opravdové já čekalo a čekalo. Teď k tobě skrze mne mluví.

Luther, velký křesťanský učitel, rozlišoval mezi přímou vírou a vírou, která ví sama o sobě. Když někdo tvrdí: „Věřím“, nebo „nevěřím“, vyjadřuje svůj názor na to, co se v něm děje. Jeho názor na sebe může být v této otázce

stejně chybný, jako když soudí ostatní. Člověk si může myslet, že je zdravý, zatímco v jeho těle řádí rakovina. Někdo si myslí, že je nemocný, a přitom jeho choroba je pouze domnělá.

To, že nevěříš, může být taky jen domnělé. Možná nemáš to, co teologové nazývají „fides reflecta“, víru, která si je vědoma své existence. Ale můžeš mít „fides directa“, víru, která prostě existuje. Miminko existuje, aniž by vědělo, že existuje. Ale jeho milující maminka o jeho existenci a potřebách ví. Stejně tak ty nevíš, co se v tobě děje, protože tvé skutečné já čeká venku. Já jsem tvoje „já“. Já jsem tvé svědomí.

Když čteš tyhle řádky, zjistíš, jakou měl Platon pravdu, když řekl: „Vědění je uvědomování si“. Nebudu ti říkat nic nového pod sluncem. V mých slovech poznáš světlo, které tě osvítilo, když jsi přišel na svět. Později jsi se jako marnotratný syn zatoulal daleko od sebe. Teď tě volám zpátky. Až se vrátíš, uvědomíš si svou víru. Boží Syn se ti v tobě bude moci zjevit. Tím, že přijdeš k sobě, přijdeš ke Kristu.

VÁHÁŠ? Říkáš, že náboženství není důležité? Plně s tebou souhlasím. Otázkou je jen, jak důležitá je důležitost. Jak důležitý jsi ty a já? Jak důležitý je můj nebo tvůj názor na to, co je důležité?

Zdi určují velikost místnosti. Přitom užitečný je pouze prázdný prostor mezi zdmi. Stejně tak prázdný prostor

v hrníčku. Žijeme v tom, co je prázdné, ne v tom, co je plné. Jsou na chození důležité jenom podrážky? Chodí celá noha. Ale noha nemůže chodit bez toho, co se zdá být pro chození nepodstatné, jako srdce, plíce, hrudní koš, páteř, zákon gravitace, atomová a chemická struktura Země a samotná cesta.

Ano, náboženství není důležité. Můžeš bez něj žít, ale taky můžeš žít bez umění, bez knih, bez kalhot, bez čerstvého vzduchu, bez slunečního svitu, bez milování a bez potřeby být milován. Ale takováhle existence si nezaslouží název „život“. Právě ty „nedůležité“ věci činí život krásným a smysluplným.

Ptáš se, co ti Ježíš může dát. Proč ti musí být někdo užitečný, abys ho miloval? Na co tohle neustálé hledání jen toho, co je důležité? Lidé následovali Ježíše ještě dříve než předpovídal svou smrt a své vlastní vzkříšení, dávno předtím, než slíbil věčný život i ostatním.

Marie Magdalena ho milovala a svými slzami myla jeho nohy, aniž by měla potuchy o tom, že by od něj mohla získat odpuštění hříchů a místo v nebi. Milovala ho jen kvůli lásce. Dělej totéž!

PROBER SE! Nelpi na těch ubohostech, které jsou „důležité“! Za posledních padesát let se život změnil mnohem víc než za předchozích pět tisíc. Někdo se zajímá o kvasary a novy a o expanzi vesmíru, druhý o mezony a kvarky, jiný o geny. Ty hledej podstatu všeho! Hledej Boha!

Určitě tě přitom napadne tisíc otázek, kterým by pravý křesťanský učitel nevěnoval pozornost. Učitel od Boha neučí to, co si vybere žák, ale to, co považuje za dobré ho naučit. V duchovních věcech člověk nepotřebuje odpovědi na bezpočetné náboženské problémy, ale spíše to, co Ježíš nazývá „být chudý v duchu“. Duše se musí uklidnit jako moře, které zrcadlí krásy nebe.

Správný učitel neodpovídá na otázky. Ani já ti nejsem připraven složitě vysvětlovat kopec nejasností. Učitel náboženství udělá nejlíp, když sám sebe skryje a ztratí se do tmy, aby nebyl ztělesněním Božího slova, ale jenom hlasem, jehož prostřednictvím může Mistr říci cokoli chce anebo tichou loutnou, která čeká na jeho přání.

Když se Alexandr Veliký zeptal filosofa Diogena: „Mohu ti nějak pomoci?“, Diogenes odpověděl: „Nestiň mi slunce.“ Tohle by měla říci duše žíznící po Bohu všem teologům. Smyslem téhle knihy není povídat ti o Ježíši, ale dovolit Ježíši, aby se ti sám zjevil. Ten, který přišel na svět v neznámé stáji a který se stal psaným Slovem, se nyní pokořuje ještě více. Používá hlas hříšníka, aby tě upozornil na šepot tvého vnitřního hlasu, kterým je hlas tvého svědomí.

JSOU LIDÉ, kteří ti řeknou: „Bojuj proti kapitalismu“ nebo „bojuj proti komunismu“ nebo „bojuj proti islámu.“ Dejme tomu, že jeden z těchto bojů bude úspěšný, k čemu to bude? Nacismus byl poražen. Zlepšil se svět od té doby?

Jsou i lidé, kteří ti řeknou: „Nebojuj ani proti kapitalismu ani proti komunismu nebo islámu. Uzavři s nimi mírové dohody.“ Jaký mír může být mezi těmi, kdo se navzájem nenávidí? Mír není to, že není válka, ale to, že vládne láska. Jiní ti zas řeknou: „O mírové procesy se nestarej.“ Když se nestarám o žádný z velkých problémů lidstva, k čemu pak mám mysl? Já říkám, nech to všechno být! Hledej Boha! On je všechno, co potřebuješ. Když máš jeho, máš odpověď na všechny problémy, protože už pro tebe tyto problémy problémem nebudou. Ježíš říká: „Já jsem život.“ To se týká i tebe. Prostě budeš žít život pod Ježíšovým vedením, a tak to bude jeho život.

Hlodající pochybnosti zmizí. Jednou se Ježíš ptal jednoho ze svých učedníků: „Proč jsi pochyboval?“ Petr šel po vodě a hrozilo mu utonutí. Na Spasitelovu otázku učedník nikdy neodpověděl. Mohl říci něco jako: „Pochyboval jsem, že z tohoto smrtelného nebezpečí budu zachráněn, protože ty jsi nevypočitatelný.“ Tolik z těch, kdo věří v Boha, se topí. Někdy zázračným způsobem vyvážnou. Ale nikdy nevíš, jak to dopadne s tebou. I tak neměl Petr pochybovat. A to proto, že když jednou patříš Ježíši, tak je pro tebe život a smrt totéž. On je věčný. Stejně tak ty, protože neexistuje rozdíl mezi „on“ a „ty“. Ve skutečném náboženství nemá gramatika co dělat.

NAŠI NEPRÁTELE říkají, že náboženství je jakési opium, prelud. Dobrá, jsou však všechny preludy špatné? Člověk,

který se topí, má pocit, že spí na měkkých polštářích, mrznoucí člověk zase, že odpočívá u rozpálených kamen. Některé přeludy jsou obrannými mechanismy, které nám pomohou projít krizové situace. Existují dobré a špatné přeludy, stejně tak jako dobré a špatné myšlenky. Přeludem může být i milující matka, která mřížemi podá svému uvězněnému a vyděšenému dítěti prs, aby sálo. Přeludy mají nesmírnou moc. Mohou dát nový život a sílu těm, kteří jsou v koncích.

Ale Kristova útěcha není přelud. Je to skutečnost.

Zeptáš se, jak to vím. Křesťané věří, že buddhisté a hinduisté a židé a muslimové a ateisté a agnostici se všichni mýlí. Myslí si, že se dostali do bludu. Ale to, co se může stát ostatním, se může stát i křesťanům. Měli by si prověřit, čemu věří, jinak se snadno nechají svést.

Jeden evangelista kdysi řekl dvanáctiletému židovskému chlapci, že Ježíš je Boží Syn, a když v něj neuvěří, bude ztracen. Chlapec odpověděl naprosto vážně: „Pastore, opak je také pravdou. Jestli Ježíš Božím Synem není a ty v něj věříš, jsi ztracen ty.“ Je třeba si uvědomit, že každý, ať hinduista, žid, ateista, mormon, katolík, nebo protestant, zakládá svůj věčný život na tom, čemu věří; a že nikdo nemůže jednoduše obejít otázku, zda je Kristus výmysl nebo ne.

Kant prokázal lidstvu velkou službu. Ukázal jako nikdo předtím, do jaké míry je náš svět utvářen naším myšlením. Vnímáme svými smysly. Vjemy jsou pak naší myslí tříděny podle kauzality, finality, kvality, kvantity a modalit. Z toho záhadnými operacemi myslí stavíme vesmír, svůj vnitřní

vesmír. Pak o těchto dojmech přemýšlíme, až jsou čím dál víc abstraktní. Naše představa svrchovaného Boha je tedy jistě taky jen výtvozem mysli.

Do jaké míry to odpovídá skutečnosti?

Pravděpodobnost podvodu je nesmírně vysoká. Přívrženci všech náboženství jsou přesvědčeni, že většina lidstva je podvedená, protože každý věří, že jenom jeho náboženství, nebo nevíra, je to pravé. Takže je-li většina lidstva podvedena, může se to stát i mně.

V rámci náboženství, připustíme-li Boží existenci, je stále velká pravděpodobnost podvodu. Farizeové si byli jisti, že svým učením otvírali lidem brány království nebeského. Pak přišel Ježíš a hlásal, že jejich učení brány království nebeského zavírá. Farizeové se pro svou víru nechávali i popravovat. Ježíš také svou víru potvrdil smrtí.

Který z nich má pravdu?

Dante říká v *Božské komedii*: „Uprostřed své cesty životem jsem se ocitl v tmavém lese, kde se pravá cesta ztratila.“ To se stane všem myslícím lidem.

Máme jednu jistou pravdu, a to v tom, že lidé touží pravdu najít. Lidstvo se neustále a za velkých obětí snaží prosít pravé od falešného, a to někdy i velmi nezištně.

Proč bychom se měli zatěžovat tím, abychom zjistili, zda se Slunce otáčí okolo Země nebo Země okolo Slunce? Zjistíme-li, jak to opravdu je, vůbec to nezmění naši situaci. Nicméně my všichni neustále po něčem bádáme, hnáni instinktem, který nám říká, že pravda je žádoucí a máme se jí řídit.

V tomto hledání potkáme Ježíše.

On si nečiní přehnané nároky.

Neučí nás, abychom zakladatele ostatních náboženství považovali za jeho soupeře, nebo nepřátele. V Šalomounově písni (1,7) jsou ostatní náboženská uskupení nazvána stády Ježíšových druhů – nikoli soků.

On o sobě neříká, že je jen pravda. V evangeliu Jana je jedna věta, ve které všechno závisí na interpunkci.

Jaká je správná interpunkce Ježíšových slov: „Já jsem ta cesta pravda a život.“? Já bych řekl, že: „Já jsem ta cesta: pravda a život.“

Lahvičky s léky jsou většinou směsi. Sám Ježíš nám říká, že nám ve svém učení předkládá směs. Měl na mysli všechny okolnosti, které nás potkávají na cestě, po které musíme jít, odpověď na touhu po pravdě, i to, co je nezbytné pro život.

Život založený jenom na pravdě by byl nemožný. Jaké by to bylo, kdybychom každému hrbáči říkali hrbáč a každé ošklivé dívce, že je ošklivá? Život je v podstatě nespravedlivý, protože každého člověka obdaruje jinak a většina z nás musí nést nezasloužená znevýhodnění. Musíme říkat pravdu s ohledem, abychom neudupali život.

JEDEN CHLAPEC dostal dvě pětikoruny: jednu do nedělní školy a druhou na bonbóny. Zakopl a mince se rozkutálely. Jednu našel, druhá spadla do kanálu. Řekl: „No, Pane, s tvou pětikorunou to dopadlo špatně.“

Pravda říká: jedna mince na bonbóny, jedna pro Pána. Život vždycky ztrácí tu minci na svaté účely. Tehdy pravda sleví: „Nedal bys aspoň desetník z té zbylé mince nebo aspoň upřímné politování, že na Boha nic nezbylo?“

Ježíš přebýval mezi námi „plný milosti a pravdy“ (Jan 1,14). Co je důležitější: „milost“ nebo „pravda“? Nejdůležitější slovo je „a“, známka toho, že tu jde o spojení. Potom pořadí obou slov. Milost je první. „Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni, a to milostí za milostí“ (Jan 1,16). Co se týče našeho obdarování pravdou, musí Pán chvíli počkat. On je trpělivý. Ví, že nikdo na světě nemůže jít přímočaře, protože Země je kulatá.

V KAŽDÉM Z NÁS je touha po pravdě a zároveň vzpoura proti jejím požadavkům a pochybování o ní, když je nalezena. Ježíš je jediným zakladatelem náboženství, který sám sebe prohlašuje za pravdu, ba co víc, za Božího Syna. Zároveň je ztělesněním pochybnosti o svém povolání. Na kříži volá: „Můj Bože, můj Bože, proč jsi mě opustil?“ Je spojením pravdy a pochybnosti o ní, a proto je pravdou.

Kdyby byl Ježíš vymyšlený, tak by ti, kteří jej vymysleli, nikdy do svých evangelií nenapsali, že sami o něm pochybovali. Nikdy by neřekli, že mu nevěřili, dokonce i po jeho vzkříšení. Evangelium je jediná náboženská kniha na světě, v níž je pravda vyjádřena spolu s pochybností o ní. Proto je pravdivá.

V Ježíši se setkáváme s Bohem, který se stal konkrétním člověkem, narozeným v patnáctém roce vlády císaře Augusta. Je nezpochybnitelný, ale sám se zpochybňuje a je svými apoštoly zpochybňován dokonce i po svém zmrtvýchvstání. Proto je pravdou, na kterou se můžeme spolehnout.

Ba co více. Není ani jeden věřící, kterého by někdy nenapadaly rouhavé myšlenky, ve kterých se s Bohem hádá. Pobožní lidé tyto myšlenky, které jsou součástí jejich života, potlačují. Tím se ochuzují o plnou pravdu. (Pokušení by měla skončit před vrátnicí rozumu.)

Bible je jediná svatá kniha, která o Bohu vyznává velice vznešené a zároveň i velmi skandální věci; třeba že „sevře čelisti národů uzdu svodu“ (Izajáš 30,28), nebo že je obchodníkem s otroky (Joel 3,8).

U Ezechiele 6,12 se Bůh popisuje jako ten, který na svůj vyvolený lid pošle hlad a mor a krev a meč.

Boží prorok Jeremiáš mu říká: „Bože, ty jsi mě podvedl. Opravdu ke mně budeš jako proradný potůček a jako vody, které selhávají?“

Bible Boha chválí a zároveň ho i ostře kritizuje. Podle toho poznáváme, že je Bible pravdivou. Tyto rozpory se potom proměňují ve vyšší harmonii.

MNOZÍ ŘÍKAJÍ: „Já už mám své náboženství. Vždyť je to jedno, jaké. Proč bych se měl obrátit ke křesťanství?“

Protože křesťanství obsahuje pravdu.

Všechna náboženství nejsou stejná. Dát je na stejnou rovinu by bylo jako říci: „Mám tak rád hudbu, že je mi jedno jaký žánr to je, jestli Beethoven, nebo Beatles.“ Zbožní lidé musí rozlišovat mezi náboženstvím dobrým a špatným.

Křesťanství je to pravé náboženství, protože ve své všeobjímající lásce chápe všechna ostatní náboženství, ba dokonce i ta nenáboženská. Je to jediné náboženství, v jehož svaté knize je napsáno, že nemáme věřit jen „křesťanství“. Podstatou křesťanství je láska, a láska *věří všemu*, ne jen křesťanství (1 Kor. 13,7).

Je to jediné náboženství, které nám říká, abychom se neomezovali jen na to, co učí ono samo, ale abychom přemýšleli o *čemkoli*, co je čestné, o *čemkoli*, co je spravedlivé, o *čemkoli*, co je čisté, o *čemkoli*, co je hodné lásky, o *čemkoli*, co má dobrou pověst (Fil. 4,8), ať to pochází odkudkoli. A protože už zahrnuje odevšad všechno dobré a správné, nemusí se spojovat s žádným jiným náboženstvím.

JE MNOHO částečných pravd. Ježíš je Pravda, plná pravda.

Během jeho pozemského života ho následovaly zástupy lidí. Nesliboval jim nic jiného než kříž. Někteří ho následovali, protože uzdravoval a dával najíst. Proč ho ale tolik lidí alespoň nějakou dobu následovalo nezištně, to nelze rozumově vysvětlit. Lidé obvykle následují jen demagogy, kteří jim slibují ráj na zemi, ale nikdy svůj slib nesplní. Ježíš byl milován, protože na jeho tváři zářila sláva božské

nádhery. Hříšníci ho následovali, protože byl plný milosti a pravdy. Řekl prostě: „Pojď za mnou,“ a oni šli. Tobě říká: „Pojď za mnou.“ Prostě pojď!

MOŽNÁ SI ŘEKNEŠ: „Ale já jsem založený vědecky. Nemohu věřit všelijakým zázrakům, jako třeba narození z panny. Vím, že existují přírodní zákony, které nelze porušovat.“ V případě Ježíše porušený nebyly. Pro bytost, jako je on, bylo narození z panny zcela přirozené. Pro bytost, jako je on, bylo přirozené dělat věci, které nikdo jiný nedokázal.

Ale v každém případě narození z panny a další zázračné události jeho života, které je ti za těžko přijmout, nejsou to nejdůležitější. Když někdo srovnává vyšší pravdu s nějakou nižší pravdou, tak tím ta důležitější trpí a kvůli tomuto nespravedlivému srovnávání nenávratně umírá. Nikdo tě ještě nikdy nevolal, abys šel za narozením z panny. Jsi volán, abys šel za Ježíšem. Pojď!

Narození z panny však lehkovážně nepřehlížej. Boris Pasternak, nositel Nobelovy ceny, který byl vychován za komunismu, v díle *Doktor Živago* napsal: „Kristovo zázračné narození nás učí, že život by se měl skládat z výjimečného, namísto obyčejného, ze slavnostního namísto všedního.“

K JEŽÍŠI TĚ VOLÁME ne proto, že je dobrý, ale proto, že se pro tebe stal hříchem. V tomto smyslu není Ježíš nad

tebou, ale pod tebou. Na cestě k němu se nemusíš obtížně šplhat nahoru, ale můžeš se jen spustit dolů.

Kolik hříchů jsi v tomto životě spáchal? Zavraždil jsi sto lidí? Ježíš vzal na sebe vraždu milionů. Máš za sebou deset vloupání? Ježíš jich vzal na sebe tisíce. Kolikrát jsi sesmilnil? I sexuální nečistotu milionů lidí vzal Ježíš na sebe.

Stejně tak lži a všechny ostatní hříchy.

Když potkal hříšnici, kananejskou ženu, oslovil ji s obdivným „Ó!“ V Matoušovi 8,10 je psáno, že když Ježíš slyšel slova římského setníka, podivil se a přede všemi ho pochválil.

Být jedním z Ježíšových obdivovatelů je skvělé, ale ještě lepší je být tím, kdo je obdivován jím. Ježíš věděl, že ten setník je hříšník, ale kolik hříchů měl on? On vzal na sebe, jako svoje vlastní, daleko více hříchů, než měl onen setník.

V Písni Šalomounově čteme slova, která říká nebeský Ženich, Ježíš, své Nevěště: „*Vystoupím na palmu*“ (Píseň 7,9). On k nám přichází zdola. My k němu jdeme jako k největšímu hříšníkovi, jaký kdy žil. Nikdo nikdy nebyl větší vrah, zloděj, nebo lhář, než Ježíš Kristus – jen ne v tom smyslu, že by tyto zločiny sám spáchal, ale že je, což je ještě hlubší, vzal na sebe. Jsou *jeho!*

Přijít k Ježíši je snadné.

JE NA JEŽÍŠOVĚ charakteru, učení nebo životě něco, co se ti nelíbí? Jemu se to taky nelíbilo. Kategoricky odmítal titul „dobrý učitel“. Říkal, že jenom jeden je dobrý, a to

Bůh. Kristus se sám sobě nelíbil (Řím. 15,3), což znamená, že kdyby ses ho býval zeptal: „Jaký máš na sebe názor?“, odpověděl by: „Špatný.“ Spojoval si se sebou hříchy všech lidí všech dob, cítil, jejich tíž.

I když se ti některé věci z jeho pozemského života nelíbí, přijď k Ježíši! Dělal věci, které se ti nelíbí, protože vzal na sebe tvoji i moji hříšnost.

Jednou jsem měl vidění.

Byl jsem překvapen, když jsem se snášel do velmi hlubokého údolí. Myslel jsem si, že nebe je nad námi. Krásný anděl s dívčí podobou, který mne s láskou provázel, mi to vysvětlil. Protože mnozí nemohli dojít do nebe, které bylo původně velmi vysoko, protože ne všichni mohli snést chlad severních štítů, rozhodli se nebešťané sejít níž, pod vši hloubku. Ať budu jakkoli hluboko, nebe bude vždycky níž. V nebi můžeme být nejen v báječných chvílích, ale i v momentech zoufalství.

CHUDÁ FARMÁŘKA odvezla svou dceru do hlavního města, aby tam vydělala něco peněz jako služka. Z toho, co by pak mohla poslat domů, by mohli nakoupit nějakou půdu a dobytek.

Dívka byla krásná a chytrá. Brzy zjistila, že ve velkém městě si dívka jako ona vydělá více než prací tím, že pracovat nebude. Dařilo se jí zlákat bohaté milence. Postupně od jednoho po druhém nahromadila spoustu šperků, aut a kožešin a vnořila se do zábavného života.

Na svou starou maminku úplně zapomněla. Jednoho dne si na ni s bolestí vzpomněla. Vlakem do její vesnice dorazila pozdě v noci. Když přišla k vratům maminčina domu, zjistila, že jsou dokořán. Podivila se, protože věděla, že bývaly vždycky pečlivě uzamčené. Prošla dvorem a viděla, že v místnosti, kde spala její maminka, svítilo světlo. Když byla na prahu, její maminka zevnitř zavolala: „Jani, jsi to ty?“

„Ano, maminko. Ale jak to, že jsou vrata tak pozdě v noci dokořán?“

„Má dceruško, už deset let, od té doby, co jsi odjela, nebyla ta vrata zamčená.“

„A jak to, že se ve tvém pokoji v noci svítí?“

„Má dceruško, to světlo nebylo zhasnuté deset let. Maminčino milující srdce na tebe čekalo.“

Nebeský Jeruzalém je naší matkou. Čeká na nás.

NECHCE SE TI, říkáš si: „Když přijmu Ježíše, musím přijmout i Bibli. A o té je známo, že je plná chyb.“

Lidé, kteří nikdy Bibli nečetli v originále, si myslí, že v ní chyby být nemohou. Mohu tě ujistit, že je plná „chyb“. Gramatické chyby jsou v drtivé většině. Jsou téměř v každé větě. Luther to věděl a jeho odpovědí na to bylo, že Bůh nemluví spisovně, ale realisticky. Slunce, Měsíc, nebe, Země, ty a já – jsme Božími slovy, verši a rýmy jeho stvoření. V naší mysli se příroda, realita, ukazuje jako nesouvislá. Bible je bezchybná právě proto, že zachycuje tuto nesouvislost.

Velmi častou gramatickou chybou v hebrejské Bibli je například to, že podstatné jméno je v jednotném čísle a sloveso je v čísle množném. Otázkou zůstává, čím je to chyba? Věřím, že na omylu je gramatika, a ne Bible. V češtině by to znělo jako: „On dělají něco,“ místo: „On dělá.“ Gramaticky je to špatně, protože je špatná gramatika. Gramatika je založena na předpokladu, že existuje jediný „on“, který dělá. Ale každý „on“ je velmi složitý, s mnoha protichůdnými prvky. Každý „on“ je vlastně několik. Proto musí být sloveso vztahující se k němu v množném čísle. A tak je Bible plná „chyb“ a má vždycky pravdu. Jakkoli Bibli posuzujeme, naše měřítko dobrého a špatného mohou být špatná. Bible obsahuje „chyby“ jenom proto, že naše pojetí chyb je pochybené.

„**A**LE PŘIJMOUT JEŽÍŠE znamená promrhávat čas chválením Boha. Mimochodem, na co on potřebuje naše chvály? To tolik prahne po zadostiučinění?“

On naše chvály nepotřebuje. Ty máš potřebu ho chválit. On je nejvyšší dobro. Když nebudeš chválit jeho, budeš chválit sebe, nebo jiné nižší bytosti, a tím si zatarasíš cestu vpřed.

Pasteur neměl proč být pokorný. Lidem jako on se daří prosadit se. Tisíce lidí dávají svůj život v sázku, jen aby dosáhli uznání. O co větší právo má Bůh žádat nás o chválu.

VOLÁM TĚ K JEŽÍŠI, protože on tě může udělat světcem a tento svět světce potřebuje. Má spousty politiků, jejichž rozhodnutí stála v tomto hloupém světě válek a revolucí nesčíslné milióny lidských životů. Má spousty vědců, kteří vymysleli vládcům válečné vybavení a nyní i všeničící atomové zbraně. Má i mnoho misionářů různých náboženství. Ti vytvořili náboženský zmatek, který ve světě vládne. Nemá dostatek světců. Je potřeba ještě jednoho. Měl bys jím být ty.

Pojď k Ježíši!

TVŮJ VZTAH k němu bude komplexní. Někteří jej znají jenom jako svého Spasitele. To je jako když někoho znají jen jako svého zubaře. Ježíš je více než Spasitel. Bude tvým Pánem. Bude tvým dítětem, stejně jako byl dítětem panny Marie. Ježíš říká tato zvláštní slova: „Kdokoli činí vůli mého Otce v nebesích, je... mou matkou“ (Mat. 12,50). Bude tvým bratrem. Bude tvým ženichem. (V hebrejštině a řečtině, biblických jazycích, jsou slova pro duši, „nešama“ a „psyché“, ženského rodu.) Ježíš je syn Mariin, Syn člověka, Syn Davidův, Syn Boží. Ježíš nikdy neřikal své matce „maminco“, ale pouze „ženo“, protože slovo „matka“ by jeho vztah k ní popisovalo příliš úzce a neúplně. Nebyl jen jejím synem, ale i Spasitelem.

STEJNĚ tak bude různorodý i jeho vztah k tobě. Více než jakýkoli jiný vztah, který můžeš mít k lidské bytosti. Budeš mít nejenom někoho, kdo by tě spasil, vedl, ale budeš mít JEŽÍŠE.

MOŽNÁ už jsi navštívil bohoslužby se svatou večeří Páně. Jestli ne, ze zvědavosti tak učiň. Uslyšíš kněze nebo pastora říkat nad kouskem chleba: „Vezměte a jezte, toto je mé tělo, které se láme za vás.“ Myslí tím tělo Ježíše Krista. Pak vezme kalich vína a říká: „Toto je má krev, která se za vás vylévá na odpuštění vašich hříchů.“

A věřící jedí a pijí a vyjadřují tím, jak důvěrně tím přijímají Kristovu osobnost.

Ježíš říká, že na sebe bere hříchy celého světa, to znamená i všechny tvoje hříchy, že nese trest za ně a umírá za ně na kříži.

Když přijmeš Ježíše a staneš se křesťanem, budeš mít právo zúčastnit se svaté Večeře Páně. Pastorova slova: „Toto je má krev, která se za tebe vylévá,“ ti přinesou dobrou zprávu, která je vždy nově občerstvující. Zprávu, že každé tebou spáchané bezpráví je odčiněno, že každá špatnost je napravena a že všechno, co se pokřivilo, je narovnáno. Budeš moci říci: „Jsem ospravedlněn,“ což znamená: „Jsem spravedlivý právě tak, jako kdybych nikdy nezhrěšil.“ Jsi navždycky svoboden od minulosti. Už nemáš nečisté svědomí. Tvé zlé skutky nebyly napraveny, ale vymazány. Tvé zlé myšlenky byly škrtnuty, tvá zlá slova zrušena.

Kristovo spasení je úplné a kompletní. Sahá až do krajnosti.

Máš na vybranou buď přijmout tuto oběť, kterou Kristus za tebe přinesl, nebo nést zodpovědnost za své hříchy sám. Neber to na lehkou váhu. Bůh nedává výplatu na konci každého měsíce, ale dává odplatu na samém konci.

Dobře si to promysli. Jak se budeš zodpovídat za všechny své hříchy? Proč raději nepřijmout jeho spasení? K tomu, abys byl spasen, potřebuješ jen v něho věřit. Ani ho nemusíš o odpuštění svých hříchů prosit.

ZAJÍMAVOU částí evangelia je i to, co napsáno není. Například nikde nenajdete zmínku o tom, že by někdo prosil Ježíše o odpuštění. Lidé se podívali do jeho tváře a viděli tam odpuštění napsané. Petr jednou říkal tak zlé věci, že ho Ježíš musel nazvat „satanem“. Při jiné příležitosti se učedníci hádali, kdo by měl mít v jeho království nejvyšší postavení. Když Ježíš nejvíc potřeboval potěšení, jeho učedníci spali. Opustili ho a utekli. Petr ho s přísahou zapřel. Ale zdá se, že se za to nikdy neomluvili. Ani ty nebudeš muset. Příklad k Ježíši, i když máš srdce nyní ještě příliš hrdé na to, abys přiznal svou chybu. Odpouštění je jeho povoláním.

Spasil Marii, svou matku. Nebylo nic přirozenějšího. Byla jeho tělo. Ale o všech křesťanech je psáno, že jsou „údy jeho těla, z jeho masa a kostí“ (Ef 5,30). Jestliže jsem křesťanem a on mě nevezme do nebe, tak mu tam bude pár

kostí a svalů chybět. Bylo by nepochopitelné, kdyby nás raději nespasil.

Tvá hříšnost není překážkou tvého spasení. Právě naopak. On všem rozumí. Proto všem odpouští. Můžeš-li, modli se k Ježíši jako Marie Magdalena v *Doktoru Živago*: „Rozpusť můj dluh tak, jako si já rozpouštím vlasy.“ Jestli se neumíš modlit, tak to vynech a přijď k Ježíši bez modlitby. On odpouští. Ví, jaký bude výsledek.

V DÁVNÝCH DOBÁCH žili dva bratři. Starší byl zbožný a dobrý člověk, mladší darebák. Starší často snažně prosil svého mladšího bratra, aby svůj život změnil. Modlil se za něj. Ale všechno nadarmo. Mladík upadal do horších a horších hříchů, až se jednou v noci přiřítíl do bratrova pokoje v zkrvavených šatech a křičel: „Zachraň mě! Policie je mi na stopě. Spáchal jsem zločin.“ Bratr pochopil situaci. Nebylo moc času na přemýšlení. Řekl zločinci: „Vyměňme si šaty.“ Sotva to udělali, objevila se policie a zatkla pochopitelně staršího bratra, protože měl na sobě krví potřísněné šaty. U soudu se nebránil, ale naopak řekl: „Za ten zločin nesu plnou zodpovědnost.“

Soudci neměli pochyb o jeho vině, protože ho od místa činu vystopovali psi a policie ho našla v šatech od krve. Byl odsouzen na smrt. Když se ho zeptali na jeho poslední přání, odpověděl: „Jen jednu věc: aby v okamžiku mé popravy můj bratr dostal tento dopis, který jsem mu napsal.“

Druhý den mládenec dopis dostal a četl: „V této chvíli umírám pro tvůj hřích, ve tvých zkrvavených šatech. Jsem rád, že mohu tuto oběť přinést za tebe. A jsem si jist, že od této chvíle v tom bílém oblečení, které jsem ti dal, povedeš čistý a svatý život.“

Mladíka zaplavila lítost. Pokusil se popravě zabránit. Bylo už pozdě. Ale vždy, když ho jeho bývalí kamarádi zvali k novým špatnostem, odpověděl: „V těch čistých šatech, které mi tu můj bratr nechal, když sám místo mě umíral, už nemůžu dělat zlé věci jako dřív.“

Ježíš ví, že tohle způsobí jeho oběť i ve tvém srdci. Spasí tě bez ohledu na to, jak jsi hříšný.

Kdyby Jidáš raději přišel k Ježíši, místo aby se snažil vyrovnat svou ošklivou minulost se svými ošklivými společníky, znali bychom ho dnes jako svatého Jidáše.

Stejně jako guma vymaže chybu, vymaže Ježíš hříchy.

ANDĚLÉ se neštíteli boláků na mrtvole žebráka jménem Lazar. Odnesli ho do nebe. Ježíš, který za svého pozemského života neměl kde hlavu složit, není vybíravý. Rád přijme tvůj domov a tvé srdce jako místo odpočinku. Určitě je to lepší, než nic.

Máš hříchy, a ty jsou červené jako šarlat. Když se zdroj světla vzdaluje od pozorovatele, jeho spektrální paprsek bude červený. V Písmu jsou hříchy popisovány jako červené, protože mezi tebe a Boha kladou obrovskou, neustále rostoucí vzdálenost. Ale máš možnost být

čistě bílý. V bílé je plnost světla. Ježíš je světlo světa. Můžeš ho mít.

Jen tak se můžeš stát spravedlivým. Cokoli jiného je pokrytectví.

POVAŽUJEME-LI se za spravedlivé bez tohoto světla, je to proto, že neznáme Boží zákon.

Jakýsi brahmán se jednou chlubil tím, že nikdy v životě nezabil živou bytost. Pak mu misionář ukázal kapku vody pod mikroskopem. Brahmán se polekal, když viděl, že pokaždé, když pil vodu, spolykal nespočetné množství malých bytostí. Rychle však našel způsob, jak svému svědomí ulevit. Zničil mikroskop. Ze stejného důvodu zavrhujeme křesťanské náboženství, protože by nám ukázalo náš skutečný stav, že jsme hříšníci.

Když si uvědomíme, že jsme hříšníci, zhrozíme se nad sebou. Jsme znechuceni stavem své duše. Ne tak Bůh! Největším potěšením našeho Boha je slitovávání. Hrabě Zinzendorf napsal: „Nikdo, kdo si nechává něco svého, co by mohl ukázat na odiv, nebude mít účast na Boží milosti. Ježíš je vděčnější, když mu lidé dají příležitost, aby pro ně něco dobrého udělal, než když se snaží něco dobrého udělat pro něj. Je radši, když kolem sebe vidí lidi, kteří jej potřebují, než ty, kteří mu chtějí pomoci. Co může Ježíš udělat pro spravedlivého? On hledá někoho ve velké nouzi, a nikdo není ve větší bídě než hříšník.“

JEDNOU PRINC uviděl hladovějící tygřici. Tři mláďata se pokoušela sát z jejích struků, ale nebylo v nich mléko. Ten princ byl ale svatý a bylo mu šelmy líto. Věděl, že sebeobětování je nejvyšší ctnost. Lehl si vedle tygřice a řízl se do ruky, tak aby pohled na krev vzbudil její přirozenou chuť k jídlu. Nechal se sežrat. Tygřice přežila, stejně i její mláďata.

Srovnávat tygry s lidmi je pro tygry urážka. Tygři nežerou své vlastní. Lidé zabíjejí lidi, ačkoli nejsou kanibalové. Hitler zabil miliony lidí. A přitom byl vegetariánem.

Lidé zabíjeli, páchali rafinované krutosti a hříchy. Tak byli hladoví. Lidstvo žilo z hříchu a už byly spáchány všechny hříchy, kromě jednoho: bohovraždy. Lidé zradili jeden druhého, ale ještě neprodali Syna Božího.

Tak si Ježíš lehl vedle tygřice. Přišel k lidem. Vzbudil jejich krutost a nenávisť. Aby mohli žít dál, museli jíst jeho tělo a – jak sám předpověděl – pít jeho krev. Tygřice ho sežrala.

A hle, šelmí lidstvo může znovu žít! To vedlo Michelangely a Leonardy, aby tento epochální zločin ztvárnili obrazy a sochami. Beethovena a Bacha to vedlo k tomu, aby to připomínali v hudbě. A lidstvo přeložilo a vytisklo ten příběh své bohovraždy v 1 000 jazycích. Na tomto zločinu byla vybudována křesťanská civilizace. Díky tomuto zločinu žijí tygři – Borgiové, Torquemadové, neexkomunikovaní katoličtí Hitlerové všech století. Tento zločin dovolil tygrům, aby nashromáždili obrovské poklady, ze kterých žije otlé duchovenstvo. Ale pro některé

tygry byl tento zločin posledním. Zhrozeni tím, co spáchali, někteří tygři zkrotli. Začali život zachraňovat, místo ničit.

Snad z toho pochopíš, co pro nás Ježíš udělal.

V KOLOSKÝM 1,14 je psáno, že v Kristu máme vykoupení skrze jeho krev, dokonce i odpuštění hříchů. Když jsi občanem například Spojených států amerických, máš tu výsadu, že můžeš bydlet ve svobodné zemi a požívat služeb sociálního zabezpečení. Stejným způsobem ten, kdo je v Kristu a patří mu, má jisté výsady, mezi nimiž je i vykoupení a odpuštění hříchů. Toto vykoupení potřebujeme, protože jsme hříšníci.

Dostojevský napsal: „Každý z nás je vinen vším přede všemi.“

V 2. Královské 15,17 je Ása, judský král, napomínán za to, že nebyla odstraněna místa modlářského uctívání v jiné zemi, v Izraeli.

Dobré sociální a náboženské instituce v tvój zemi mohou mít svým dobrým příkladem vliv na podobné instituce v jiné zemi. Podobně i ty jsi zodpovědný za to, co se děje jinde. Potřebuješ spasení a můžeš je mít skrze Ježíše.

JEŽÍŠ MŮŽE SPASIT, protože on za to, aby tě ospravedlnil, dal svůj život.

Japonský filosof Ekken píše: „Jestliže člověk za spravedlnost nepoloží svůj život, pak nezná poměr hodnot spravedlnosti a života.“

JEŽÍŠ MŮŽE SPASIT, protože je Bohočlověk. Jako se některé prvky slučují jen s určitými prvky jinými, ne se všemi, tak člověk je jedinou bytostí, která je slučitelná s Bohem. Bůh se nemohl stát zvířetem, nebo ďáblem, rostlinou, či minerálem.

Byl možný jen Bohočlověk, protože jsme stejného řádu, to jest, že jsme oba osobnosti. Proto není možné mezi Bohem a člověkem rozlišovat „já“ a „ty“. Je možné rozlišovat Boha a člověka od zvířat nebo věcí. Ovoce si můžeš utrhnout jenom z ovocného stromu. Nikdy si z něj neutrhneš zeleninu. Můžeš pářit různé druhy ovcí a získáš hybrid. Nemůžeš však pářit nosorožce a hmyz. To, že se Bůh mohl stát člověkem, svědčí o jedinečnosti člověka. Neznámý řecký básník citovaný v Bibli (Skutky 17,28) správně řekl, že jsme Boží potomstvo.

Bůh se mohl stát jediné člověkem. Lidské hříchy volaly k němu ze Země. Vzal je na sebe. Dal za naše hříchy svou krev, a tak nás spasil.

JSI HŘÍŠNÍK. Není to tvoje vina.

Mohu se narodit ošklivý, nebo znetvořený, nebo s nízkým IQ. Může to být pro mě strašlivé břemeno, které musím nést, ale přesto to není moje vina.

Narodil jsem se jako hříšník. Moji rodiče a všichni moji předkové byli hříšníci. Nevybral jsem si to. Hebrejské slovo pro „hřích“ znamená „minout cíl“. Všichni jsme daleko od slávy, která by byla naše, nebýt té vrozené hříšnosti. Je tu bez mého osobního zavinění.

Starý Zákon vypráví příběh o tom, jak Josef, Žid, který se stal vládcem Egypta, hnal před soud svého bratra Benjamína, protože se v jeho batohu našel Josefův stříbrný pohár. Ten pohár se tam skutečně našel. Ale zároveň je pravda, že Josef nařídil svým otrokům, aby jej tam schovali bez Benjamínova vědomí i bez vědomí jeho bratrů. Účelem Josefova činu bylo vyvolat ve svých bratrech solidaritu. Kdysi jednali velmi sobecky, dokonce tak, že prodali svého bratra do otroctví. Josef chtěl vidět, jestli ponechají Benjamína svému osudu, aby nevinně trpěl jako zloděj, nebo jestli se za něj postaví. Naštěstí v zkoušce věrnosti obstáli a mohli se ke svému otci vrátit s velkou slávou a množstvím darů.

Hřích je životní realita. Je tu kvůli jakýmsi dávným událostem, u kterých jsi sám osobně nebyl. Je to tragédie, ve které jsme zapleteni všichni. Tragédie tak trochu podobná tomu být znetvořen, nebo trpět spoustou bolestivých a smrtelných nemocí. Nad pobytem v nemocnici nekrčíme rameny se slovy: „Já jsem ten virus nestvořil,“ ale bojujeme

s ním. Nemoc pro nás může mít duchovní význam a hodnotu. Naše hříšnost má svůj význam pro celý vesmír. Sjednocuje nás se všemi hříšníky. Všechno vzájemné souzení mizí.

Dostojevskij vypráví příběh anděla, který neměl v nebi klidu kvůli trápení, jímž procházeli obyvatelé pekla. Znovu a znovu za nimi chodil a ptal se jich, zda by si nevzpomněli alespoň na jeden dobrý skutek, který by pak přinesl před Boha jako prosbu o jejich propuštění. Ale tihle žádné dobré skutky neudělali. Nakonec si jedna paní vzpomněla: „Dala jsem žebrákovi cibuli. Není to dobrý skutek?“

„Jistě že je,“ odpověděl anděl. Odletěl do nebeských archivů a v jejím spisu opravdu našel o té cibuli zmínku. Pak si do pekla vzal cibuli a řekl té ženě: „Drž se jí za jeden konec, já za druhý a poletíme nahoru. Tak se dostaneš do nebe.“ Udělali to tak. Cibule držela pevně. Tíha ženina těla ji neroztrhla. Letěla nahoru. Když to ostatní v pekle viděli, chytili se jí za šaty, za ruce a za nohy. Další se chytili za jejich nohy. Viselo jich pod ní spousty a ta cibule to vydržela. Rozletěli se k nebi. Ale ona se podívala dolů a začala se bát, že se slupka roztrhne a ona spadne. Tak je lokty odstrčila se slovy: „Zůstaňte si v pekle, vy hříšníci, když jste v životě nic dobrého neudělali!“ V tu chvíli se cibule přetrhla. Sama byla hříšná a soudila druhé. To byl konec všech jejích nadějí. Protože jsme všichni hříšníci, měli bychom se navzájem milovat, a ne soudit.

Nehledej příčinu své vrozené hříšnosti! Vypráví se v příběhu Adama a Evy. Přijmi skutečnost, že jsi hříšník. Tvá

hříšnost má svůj smysl. A existuje i možnost být od hříchu zachráněn. Ježíš nabízí spasení. Zbav se nejsmrtelnější nemoci na světě: hříchu!

Americký prezident Coolidge nikdy nedělal dlouhé řeči. Když se jednou v neděli vrátil z kostela, zeptala se jeho žena: „O čem dnes pastor kázal?“ Odpověděl: „O hříchu.“ Zeptala se jej znovu: „A co říkal?“ Coolidge odpověděl: „Je proti němu.“

JEŽÍŠ MILUJE celé své stvoření. Ví to od jeho učedníků. Sv. Izák se každý den za celé stvoření modlil. Stejně tak já. Ježíš musí být nejmíň tak dobrý jako já. Nikdo není z jeho lásky vyloučen.

Částí Božího stvoření je i lidstvo, kterému se přihodila strašná katastrofa. Upadlo do hříchu. Život každého z nás tím byl rozdrčen. Nikdo poskvrně hříchu zcela neunikl.

Vzpomínka na hřích trápí nás i ostatní. Dnes je ve světě bezpočet trapičů. Nikdo není trapič, pokud sám nemá trápení. Co ho trápí, jsou hluboko zakořeněné komplexy, které jsou často důsledkem minulých hříchů.

Jak se ale můžeme s hříchem vypořádat?

V dávných dobách by lidé na usmíření svých hříchů vložili ruce na zvíře. U některých národů nebylo rituální obětí zvíře, ale druhý člověk, obyčejně otrok. Takové rituální vraždy se dodnes mezi primitivními kmeny provádějí.

Bible nám v epištole Židům 10,6 říká, že Bůh nemá zalíbení v zápalných obětech. Naše minulé hříchy by ne-

měly nikoho na světě trápit. Neměly by trápit naše bližní. Ani bychom neměli trápit nekonečnými výčitkami sami sebe. Ani bys neměl kvůli svým hříchům plnit kapsy duchovenstva, abys dostal rozhřešení. Neměl bys kvůli hříchu plýtvat energií. Pokojně přijmi fakt, že jsme hříšníci!

Hříšníky jsme se nestali tím, že jsme zhřešili. Zhřešil jsi, protože jsi hříšník. Nestal jsi se zlodějem proto, že jsi něco ukradl. Kradeš, protože *jsi* zloděj. Hříšnost je tvou vlastní přirozeností, stejně tak jako každého člověka. Kromě Ježíše nežil na Zemi nikdo v lidské podobě, kdo by byl něco jiného než hříšník. Musíš přijmout fakt, že máš nos, vlasy, plíce. Patří k tomu, že jsi člověk. Přijmi také skutečnost, že jsi hříšník! Hřích patří k tomu, že jsi člověk.

Hřeší dokonce i svatí. Apoštolové byli hříšníci. V Markovi 13,3 jim Ježíš řekl, že Jeruzalém a židovský stát budou zcela zničeny tak, že nezůstane kámen na kameni. Oni se za jeho zachování nemodlili. Nebyli pohnuti přicházející tragédií. Chtěli jen uspokojit svou zvědavost, *kdyže* se to má stát, ačkoli to pak mělo znamenat smrt a otroctví milionů nevinných lidí. Reagovali na Ježíšova slova jako hříšníci.

Dokud jsme na Zemi, budeme pořád mít hříchy, stejně jako budeme mít pořád nosy. Patří k lidské přirozenosti. Ale můžeme dosáhnout toho, že už „nebudeme mít vědomí hříchu“ (Židům 10,2).

Životy mnohých z nás jsou jako auto, které má světla jenom vzadu, takže řidič vidí ve zpětném zrcátku, kolik slepic, nebo psů během jízdy zabil. Světla by však měl mít vpředu, aby nezabíjel lidi! Vést život nezatížený minulými

hříchy je možný. Měli bychom jen dávat pozor, abychom nezanedbávali dnešní povinnosti a neplánovali špatně budoucnost.

Minulost je vymazána tím, že Ježíš dal za naše spasení svou krev, o které psal Justin Mučedník, že „nebyla z lidského semene, ale z božské moci“. Kristova krev byla jiná než naše v tom, že mohla očistit od hříchu.

Ježíš záměrně použil psychologického mechanismu přenosu, jedné ze silných tendencí lidské duše.

K hříšné lidské přirozenosti patří hledání obětního beránka za všechno, co se pokazí. Když doma něco někam zašantročíš a nemůžeš to najít, ulevíš si, když za to vyhubuješ své manželce, nebo dítěti. To, co hledáš, sice pořád ještě nemáš, ale cítíš se líp, když připustíš, že na vině je někdo jiný.

Dítě se uhodí o stoličku, nebo o stůl. Jestliže maminka natluče ošklivé stoličce, která dítěti ublížila, dítě už bolest necítí a začne se smát.

Neomalení politici často tento mechanismus přenosu používají, když za všechno špatné ve světě viní Židy, černochoy, bělochoy, komunisty, buržoazii, krále, opozici.

Obětními beránky za chudobu světa jsou „američtí imperialisté“. Ale americký imperialismus je starý jen šedesát let! Bída tu byla dávno předtím, byla tu už před objevením Ameriky, dříve než spatřil světlo světa první kapitalista. Bída byla za feudalismu, za otrokářství, za počátečního komunismu. Bída je i za socialismu, ale my všichni potřebujeme obětní beránky!

Ježíš tento mechanismus transferu, který je tak často zneužíván, také použil, ale v dobrém smyslu. Člověk hledá obětního beránka, ale zároveň ho něco upozorňuje, že jeho přesvědčení o vině obětního beránka je nelogické. Antisemitismus byl už před Hitlerem a tyranie před bolševiky. Jeden člověk, nebo jedna instituce nemůže být obviňována za sociální problémy staré jako lidstvo samo. Ale lidé potřebují obětního beránka.

Proto se Bůh Stvořitel stal člověkem a říká nám: „Beru na sebe plnou zodpovědnost za všechno, co se v mém stvoření děje. Když jsem tvořil člověka, věděl jsem, že upadne do hříchu, ale přesto jsem ho stvořil. Tak беру na sebe zodpovědnost i za tvoje hříchy. Místo toho, abys hledal další obětní beránky, uval všechny své hříchy na mě! Rád je odčiním. Vezmu za ně na sebe trest.“ To lidskou mysl uspokojí. Teď jsme našli skutečného Beránka, na kterého mohou být uvaleny hříchy celého světa. On za naše hříchy umírá a my už nemáme nečisté svědomí.

Máme v nebi u Otce mocného Příměluce, který byl pokoušen ve všech věcech jako my.

Byl jsem dlouhou dobu vězněn v jedné komunistické zemi. Jako spoluvězeň jsem měl spoustu bývalých soudců a prokurátorů, odsouzených za to, že kdysi soudili komunisty. Když byli tito soudci a prokurátoři, kteří spravovali zákony, sami nuceni snášet těžkosti vězeňského života, všichni říkali, že kdyby byli ještě někdy soudci, nevynášeli by už nikdy tak tvrdé rozsudky jako dřív. Nikdy dříve si neuvědomili, že pět let odnětí svobody, napsaných jako

rozsudek na papíře, není totéž jako pět let strávených za mřížemi. Nikdo nestráví ve vězení pět let. Každý den si ve vězení odpykáváš zvlášť a každá minuta každého dne je bolestí sama o sobě. Zkušenost utrpení mění pohled člověka na trest.

Vtělení Ježíše Krista a jeho smrt na kříži nepřinesla jen spasení všem, kdo v něho uvěří, ale také obohatila Boha Otce! Proto je také napsáno v Šalomounově písni, v kap. 3,11: „Vyjděte a pohleďte, sijónské dcery, na krále Šalomouna, na korunu, již ho korunovala jeho matka v den jeho svatby.“ Šalomoun je tu obrazem Ježíše Krista.

Od věčnosti má Ježíš Kristus mnoho korun, ale ta nejkrásnější mu byla dána jeho požehnanou matkou Marií, když se jakožto Bůh vydal do lidské přirozenosti. Bůh vždycky soudil lidi spravedlivě, ale soudil je z božské perspektivy. Když se však Bůh stal člověkem, viděl lidský život z lidského pohledu. Poznal na vlastní kůži co to je, být chudým dítětem z pohrdaného národa, jaké je mít hlad, nemít kde hlavu složit, být pokoušen ženou, být bit a nespravedlivě odsouzen. Bůh byl zkušeností Ježíše Krista obohacen. Nejen, že zachraňuje, ale – jak je psáno řecky v Koloským 2,1 – i „omilostňuje naše přestupky“. Bůh k našim přestupkům přidává milost své vlastní zkušenosti lidského života. Má plné porozumění pro naše přestupky a celým srdcem je odpouští.

KDYŽ NAVŠTÍVÍŠ Jeruzalém, najdeš tam něco, co průměrného návštěvníka zmate, ale co duchovní člověk může očekávat. Jsou tam dvě místa, považovaná za getseman-skou zahradu, kde byl Ježíš zatčen, je tam několik míst ukřižování, dva hroby, v nichž ležel, a několik míst, odkud byl prý vzat do nebe. To zcela odpovídá skutečnosti, že jedno evangelium udává čas ukřižování ve tři hodiny a druhé v šest. Podle jednoho evangelia se zrádce Jidáš poslední večere Páně zúčastnil, podle jiného nikoli.

Historicky se oběť na Golgotě a události s ní spojené staly pouze jednou. Ale byly vyjádřením liturgického, kosmického dramatu, které neustále probíhá v různých časech, na různých místech a za různých okolností, stejně tak, jako hradby Jericha, prokletého města, padly – podle archeologů – během jejich historie několikrát. Ti, kteří patří k tělu Kristovu, vždycky procházeli a stále procházejí zahradami Getsemane, ukřižováními a nanebevstoupeními. Ježíš trpěl, abys mohl být spasen. To byla jedinečná událost. Křesťané trpí pronásledováním, aby ses mohl o spasení dozvědět, protože semenem církve je krev mučedníků.

ZA JEŽÍSEM a jeho trpící církví je Otec, který za naši záchranu obětuje svého Syna.

Je správné za spasení hříšníků obětovat nevinnou bytost? Podle našich lidských měřítek ne. Jistě bychom za spravedlivého nepovažovali člověka, který by dopustil, ačkoli

by měl moc tomu zabránit, aby jeho syn byl bičován, poplíván a ukřižován kvůli záchraně zločinců před zaslouženým trestem. Bůh je spravedlivý, ale má ještě jednu spravedlnost, kterou mu přiřazujeme vírou. Jen tím, že za spravedlivého považujeme Boha, který by podle našich měřítek spravedlivý nebyl, můžeme pochopit, že Bůh považuje za spravedlivé hříšníky, kteří by podle božských měřítek zasluhovali jen zatracení.

Boží cesty nemůžeme pochopit, ale z jeho Slova víme, že je veden láskou. Láska nás osvobozuje od hříchu. Láska vždycky osvobozuje. Slovo „svobodný“ (angl. „free“) pochází ze starého etruského slova „freo“, gotského „frion“, které znamená „milovat“.

V makedonské rumunštině slovo „milovat“ nemají. Na jeho místě používají slovo „chtít“. Bůh tě nejenom miluje. On tě „chce“ svou všemocnou vůlí. Chce tě mít. Všechn tvůj odpor je marný.

Miluje tě v nejvyšším smyslu slova „milovat“, což je chtít někoho, i když to pro mne znamená smrt. Proto jeho láska nemohla být vyjádřena jinými prostředky než bolestivou smrtí, než cestou Golgoty.

NA GOLGOTĚ BYL zaplacen tvůj dluh Bohu. Tvé hříchy byly odčiněny.

Ani největší kající netouží po odpuštění svých hříchů tolik, jak Bůh touží mu je odpustit. Důkazem toho je, že nikdo z nás nedychtí věnovat hodinu modlitbě nebo pe-

níze na nějakou křesťanskou záležitost tak, jako Bůh dychtil dát svého Syna za naše spasení.

JAKO JEŽÍŠ nejsi. Budeš dál hřešit. Ale o každém svém hříchu řekneš: „Není můj, patří Ježíši, který si s ním poradí.“

Nebude tě však vzpomínka na staré hříchy trápit?

Jednou jsem vyprávěl masovému vrahovi výše citovaný příběh o dvou bratrech, ve kterém dal starší bratr život za mladšího a žádal jen jedinou věc, aby v bílých šatech, které mu zanechal, žil neposkvrněný život. Stal se křesťanem. Po nějaké době jsem se ho zeptal, jestli má radost z toho, že byl osvobozen od své minulosti obětí Krista, našeho staršího Bratra. Jeho odpověď zněla: „Radost budu mít jen tehdy, když nastane příležitost, ve které budu moci vůči jinému hříšníku hrát roli staršího bratra já a trpět pro něj.“ Příležitost se naskytla a on se stal šťastným.

Můžeš být šťastný i bez takových zvláštních příležitostí. Každý, kdo se stane křesťanem, stane se nevinným trpítelem, protože nese trest, který si už nezaslouží. Immanuel Kant napsal: „Zločinec má právo na trest.“ Bývalý vrah, lhář, cizoložník, opilec, nebo hříšník jakéhokoli druhu bude dál trpět následky svého starého života i po svém obrácení. Skrze pokání se stal zcela novým stvořením, které by normálně trpět nemělo. Trápení a bolesti, které nový člověk snáší kvůli člověku starému, jsou pokračováním utrpení Kristova. Neboj se:

budeš mít účast na utrpení a také radost z toho, že trpět smíš.

Budeš však zachráněn od všech svých hříchů.

JE ČLOVĚK, který byl očištěn od všech svých hříchů, ještě člověkem? Otázka je na místě. Už nebude pouhým člověkem, ale dítětem Božím, účastníkem božské přirozenosti.

Až do určitého stadia se nedá lidské embryo poznat od embrya opičího, což ovšem neznamená, že rozdíl neexistuje. Důkazem je, že z jednoho embrya vyrostě člověk, zatímco z druhého zvíře. Tak v tvém okolí nebudou moci snadno odlišit tebe, Boží dítě, od nějakého hodného slušného člověka. Přesto tu bude obrovský rozdíl. Ve tvém životě se mohou ještě vyskytnout hříšné věci, ale jsi spasen.

HODNÍ SLUŠNÍ lidé, kteří v Krista nevěří, jsou také hříšníci a jejich údělem je trpět úporné bolesti pekla a oddělení od Boha.

V angličtině má slovo „milovat“ různé významy ve spojeních „miluji jablkový závin“, „miluji maminku“ a „miluji Boha“. Proto nemusí slovo „věčný“ znamenat totéž ve spojení s nebem i s peklem. Ale v každém případě budou ti bez Krista ztraceni a budou muset trpět, zatímco pro tebe, Boží dítě, bude smrt znamenat vstup do nového, krásného světa. Smrt má pro nás vlídnou tvář.

Nestarej se, jestli je peklo věčné v plném slova smyslu, nebo jestli by mohlo po velmi dlouhém období utrpení skončit! Je to zbytečná otázka.

Kdyby Ježíš řekl jen tolik, že trestem za hřích bude to, že ti jen jednou polejou celé nahé tělo vroucí vodou, spáchal bys ten hřích? Z Ježíšova zjevení je jistá jedna věc, že trest za hřích bude horší než tohle.

JSME SPASENI z Kristovy milosti. Svými hříchy jsme probodli jeho srdce a z toho probodeného srdce vytekla krev, která nás od těchto hříchů očišťuje.

Bible zaznamenává sedm vět, které Ježíš řekl na kříži:

(1) Modlitba: „Otče odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“

(2) Slovo zloději ukřižovanému vedle něj: „Amen, amen, pravím tobě, dnes budeš se mnou v ráji.“

(3) Zoufalý výkřik: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“

(4) Slovo Janovi o Marii: „Hle, tvá matka,“ a slovo pro ni: „Hle, tvůj syn.“

(5) Vyjádření potřeby: „Žízním.“

(6) Ujištění: „Je dokonáno.“

(7) A znovu modlitba: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“

Skrze Kristovo utrpení na kříži jsme spaseni.

Tradice však zaznamenává osmý výrok ukřižovaného Pána. Říká se, že Ježíš řekl vojákovi, který ho měl za chvíli probodnout: „Příteli, do mého srdce vede ještě kratší cesta.“

JEŽÍŠ ZACHRAŇUJE nejen z hříchu, ale i ze samoty, která tolik lidí sužuje. Vstoupíš do úzkého vztahu s Marií, matkou Páně, se svatými všech dob, s anděly, a co víc, budeš neustále chodit ve společnosti samotného Pána. Také najdeš milující bratry a sestry ve víře.

JEŽÍŠ ZACHRAŇUJE z tyranie životních okolností. Krásný lotosový květ roste z bláta a špíny. Daří se mu na nepěkných místech. Kvete tam, kde vládne skličující bída. V zapáchajících zákoutích obléká čistotu, nad kterou se tají dech. Takový bude i tvůj nový život – plný slávy, ačkoli obklopen bídou a smutkem. Budeš žít daleko nad svým okolím. Z bídy, chudoby a špíny vzejde svatost.

Byl jsi otrokem svého okolí. Teď budeš svobodný.

Na aukci v Lexingtonu ve Spojených státech byla dražena krásná otrokyně Elsa. Mladý metodistický kazatel Fairbank soupeřil s nějakým Francouzem. Když Francouz váhal zvednout nabídku, licitátor stáhl Else šaty, aby byla vidět její prsa: „Kdo promarní takovouhle šanci?“ Později zvedl její sukni, aby obnažil její tělo: „Kdo vyhraje tuto cenu?“ Získal ji Fairbank a řekl: „Koupil jsem ji, abych ji osvobodil.“

Všechna možná politická a náboženská hnutí tě chtějí mít pro svůj vlastní prospěch a potěšení. Ježíš od tebe nechce pro sebe nic. Zaplatil nejvyšší cenu – svůj vlastní život – jen z lásky, aby tě osvobodil, pro tvoje dobro.

Všechna čest pastoru Fairbankovi. Za protiotrokářskou činnost si ve vězení odeděl sedmnáct let. Kdo však do-

káže slovy vyjádřit chválu, která patří Ježíši, který zemřel na kříži, aby nás osvobodil z otroctví hříchu, smrti a okolností?

NÁŠ BUDOUCÍ RŮST nemá hranic. Ve známosti Boha, v ctnostech a vnitřní kráse porosteme déle než jen do smrti.

V podobenství nás Ježíš učí, abychom nechali děti jeho království a děti toho zlého růst, ne až do smrti, ale až do konce světa (Mat.13,40). Křesťané budou růst i po smrti.

Máme velmi vysoký cíl. Chceme být jako Kristus.

To, jací jsme, bylo dáno okolnostmi bez našeho souhlasu. Naše skutečné „já“ je, jací bychom chtěli být, kdyby byly věci v našich rukou. V našich hodinách náboženského rozjímání a přemýšlení sníme o tom, jak být miniaturním Ježíšem. Naštěstí máme k dosažení tohoto cíle víc než krátký pozemský život.

JEŽÍŠ ZACHRAŇUJE od starostí. Víš, že Bůh je láska a že se strachovat nemusíš.

S Bohem na své straně skolil jeden z hrdinů Starého Zákona, Jozue, obry jako byli Óg nebo Síchon. Ty také porazíš obrovské síly, postavené proti tobě. Tvé ztišení ti přinese vítězství.

Když byl můj syn Mihai malý, zeptal se mě jednou: „Tati, co mám dělat? Nudím se.“ Odpověděl jsem: „Přemýšlej

o Bohu!“ Řekl: „Proč bych já s mojí malou hlavičkou měl přemýšlet o velkém Bohu? Ať On se svou velkou hlavou přemýšlí o mně, malém dítěti.“

Kristus je hlavou církve. Pokud nejsou vrásky na jeho čele, není důvod, aby byly na tvém.

Jestliže je Ježíš hlavou, nech ho přemýšlet! Noha nemusí myslet, ani hlava chodit. Proto Ježíš řekl: „*Nestarejte se, jak a co budete mluvit,*“ (Mat. 10,19) a „*Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete*“ (Mat. 24,44).

Pro křesťana je špatné i normálně myslet. Jeho mysl je pasivní, aby mohla přijmout impulsy od Krista. Nikdy není aktivní sama o sobě.

Luther občas večer šel k oknu a ptal se: „Bože, je to můj svět nebo tvůj? Je to moje Církev, nebo tvoje? Jestli je to tvůj svět a tvoje Církev, tak se o ně postarej! Já jdu spát. Dobrou noc, můj Bože!“

Nemusíš nést celé břemeno svého života. Nese je Bůh.

SVOBODA od starostí jde v křesťanském životě velmi hluboko. Nemusíš se bát ani svých chyb. V každé chybě, kterou v životě uděláš, leží zárodek rovnocenného zisku. Starý zákon nám vypráví o mladíku Josefovi, který udělal chybu, když řekl svým bratrům své sny, které je popudily. Tato chyba vyústila v to, že se stal vládcem Egypta. Křesťan může mít jistotu i ve svých chybách.

PRÁVĚ TAK, jako se nemusíš strachovat o tento život, nemusíš se strachovat ani o ten příští.

Když byl jednou Baalšem, zakladatel chasidského hnutí v židovstvu, skleslý a bál se, že ztratil věčný život, utěšoval se slovy: „Když miluji Boha, proč potřebuji věčný život?“ Co je to věčný život, ne-li známost Boha a jeho Syna Ježíše Krista?

Proto mizí všechna starost o zítřek. Tvou potravou bude mana, a ta se musí sbírat denně. Nemůžeš si ji schovat na zítřek.

Ježíš zachraňuje z horečky ambicí. Ježíš si nikdy nedělal starosti, že ho znalo tak málo lidí. Žil tak, aby stálo za to ho znát.

Ježíš tě naučí, aby ses nehnal za přemrštěnými ambicemi, ani se nenatahoval dál, než můžeš dosáhnout. Jako křesťan se přijmeš takový, jaký jsi, se svými klady i zápory. Nebudeš usilovat o nemožné, ale změníš si výšku věže, na kterou máš materiál.

JEŽÍŠ ZACHRAŇUJE z životních komplikací. V Exodu 20,25 Bůh přikazuje: „Postavíš oltář z neotesaných kamenů,“ což znamená velmi jednoduchý. Nepřátelé jednoduchosti jsou naše smyslové orgány se svými oddělenými a omezenými funkcemi. Chuang Tsu řekl: „Oko je hrozbou jasnému zraku, ucho hrozbou jemnému sluchu, mysl je hrozbou moudrosti, každý smyslový orgán je hrozbou svým vlastním možností. Je vskutku smutné, že se lidé na tyto zdroje

nebezpečí dívají jako na svůj největší poklad.“ Opravdovým pokladem člověka je jeho vnitřní pohled, který přichází na scénu jen tehdy, jsou-li smazány rozdíly mezi vnitřním a vnějším, mezi sebou a věcmi, mezi tím a oním. To je ten chaos, ten stav *tohu-vabohu*, ve kterém byl svět, když ho Bůh na počátku stvořil. Každý náš myšlenkový systém je falzifikátem stvoření, které systematické není. Heisenberg ukončil systematiku ve vědě, když zavedl princip neurčitosti. Věci se neřídí našimi systémy.

Většina lidí trpí nevyvážeností. To, že se soustředí na jeden článek života, jim brání, aby se těšili z celé škály lidských zážitků.

Když se staneš křesťanem, staneš se všeobjímajícím.

Nietzsche napsal: „Přání nevidět, co člověk vidí a jak to vidí, je téměř první podmínkou pro všechny, kteří jsou v jakémkoli smyslu straníci. Každý straník se stává lhářem. Oko vidí podle svého stanoviska. Přesvědčení jsou vězení. Schopnost vidět nezávisle na přesvědčeních je součástí síly.“ Ježíš je pravda, která sahá za tvá přesvědčení o tom, co je pravé. On tě osvobozuje.

ĽIDÉ, KTEŘÍ nepatří Ježíši, se na věci dívají ze svého vlastního stanoviska. Nevědí, že každé stanovisko je místem slepoty, protože jim znemožňuje pochopení ostatních, odlišných stanovisek. Z určitého pohledu nemá pokoj vstupní dveře. Z jiného nemá okno, nebo strop. Celý pokoj můžeš poznat pouze intuicí, nebo střídáním pohledů.

Ježíš tě zachraňuje od různých pohledů na věc. Skutečnost není jen materiální. Obsahuje také ducha. Tak zná sama sebe. Ježíš je Logos, sebepoznání materiální a duchovní skutečnosti.

Ježíš nás zachraňuje i od omezeného rozhledu. Tak jako existuje zvukové vlnění mimo lidské vnímání, tak jsou i světelné vlny, které nemůžeme vidět. Vidíme pouze vlny o délce mezi 3 800 a 7 600 angströmy. Pod 3 800 je ultrafialové, X a gama-záření, nad 7 600 jsou mikro a radiovlny. S pomocí přístrojů vidíme mnohokrát více skutečnosti než pouhým okem. Dále však existuje ještě prozíravost – jakási duchovní dalekozrakost (starší církve jsou v řecké Bibli zvaní „presbyteri“, daleko vidoucí), jasný vhled, mystická vize a nad to vše blahoslavené zření, vidění Boha tváří v tvář. Kdo tyto věci nepoznal, je stále více méně slepý. Za orgán zraku považujeme oko, ačkoli nám vlastně brání vidět celou skutečnost. Ježíš nás od přeludů našich smyslů zachraňuje.

Jednou se Slunce a Měsíc pohádali. Slunce tvrdilo: „Listy na stromech jsou zelené,“ zatímco Měsíc říkal: „Jsou stříbrné.“ Měsíc povídal: „Lidé většinou spí,“ ale Slunce se ohradilo: „Většinou jsou v pohybu.“ – „Proč je tedy na Zemi takové ticho?“ zeptal se Měsíc. „Kdo ti to povídal?“ podivilo se Slunce, „Na Zemi je spousta rámusu.“

Tak debatovali. Až se objevil vítr. Slyšel jejich rozhovor a smál se: „O čem se to hádáte? Já vanu, ať je na obloze Slunce, nebo Měsíc. Během dne, když svítí Slunce, je tomu tak, jak říká Slunce. Na Zemi je rámus, všichni lidé se hýbají

a listy jsou zelené. Ale v noci, když svítí Měsíc, se všechno změní. Lidé spí, vládne ticho a listy dostanou stříbřitou barvu. Když Měsíc zakryjí mraky, listy dokonce zčernají. Ani ty, Slunce, ani ty, Měsíci, neznáte celou pravdu.“

Ježíš je správcem Slunce, Měsíce, větru i mraků. Vidí realitu jako celek. A svým učedníkům dává do svého plného pochopení pravdy nahlédnout.

On je plnou pravdou, protože je jediným v němž pravda nikdy nebyla narušena hříchem. Každý hříšník je citově vázán k něčemu špatnému, a to vrhá na pravdu stín. Kristus byl bez hříchu a věděl to o sobě. Nikdy v jednání s druhými nezaváhal, ani neznejistěl. Nikdy zpětně nepřemýšlel, jestli nebyl moc krutý. Nikdy se sám sebe neptal, jestli neměl být mírnější. Jeho život byl utkán jednoduše tak, jako jeho šaty. Do každé nové služby vstupoval nezamotán do vyčítavých vzpomínek. Proto mohl mluvit s autoritou. Mohl sám sebe prohlásit za pravdu.

Církev, do které budeš patřit, přijmeš-li Krista, je pokračováním jeho vtělení. Půjdeš životem se stejným ujištěním, jaké měl on.

BEZ PLNÉ pravdy bude celý tvůj život nezdarem a – jsi-li velmi obdarovaný – katastrofou pro ostatní. Největší zlo přinesli lidstvu jeho géniové, když své omezené pohledy propagovali s uměním a dovedností, nebo je prosadili diktátorskými prostředky. Jak by bývali mohli být užiteční,

kdyby se zřekli svých vlastních stanovisek ve prospěch pravdy, která je v Ježíši.

V OBLASTI VÍRY tě Ježíš osvobodí od rozumu. Luther říká: „Kdo chce být křesťanem, musí ze svého rozumu vytrhnout oči a už o něm nic nevědět, ba dokonce ho zabít jako někoho, kdo nevstoupí do království nebeského.“ Křesťané obětují svůj intelekt, a tak se zbavují nevyhnutelných omylů, které vznikají, když se rozum vměšuje do oblastí, kde k ničemu není.

TI, KDO HLEDAJÍ pravdu, musí dbát na dvě upozornění. Jedno je od Tertulliana: „Kristus se nenazval zvykem, ale pravdou.“ Většina lidí uctívá zvyky. Křesťan se ocitne v menšině, nebo dokonce sám. Druhé upozornění je od Emersona a odvíjí se od prvního: „Bůh dává každému člověku možnost, vybrat si mezi pravdou a poklidem. Nemůžeš mít obojí.“

JEŽÍŠ ZACHRAŇUJE od nenávisti.

Je pozoruhodné, že pisatelé evangelií vyprávějí příběh o Ježíšových utrpeních bez jediného špatného slova nebo urážky na adresu těch, kteří ho mučili. Jedinou výjimkou je Jidáš, který je nazván zrádcem. Apoštolové k nim neměli odpor, ani zášť. Proto jsou jejich spisy střízlivé.

Ty budeš také od nenávisti zachráněn.

Proč bys měl někoho nenávidět? Když jedná špatně, je to proto, že neví, co činí. Ty, který znáš Boží zákon, s ním budeš jednat shovívavě a spravedlivě.

JEŽÍŠ JE VELMI složitá bytost. Má mnoho aspektů.

Hebrejšтина nemá slovo pro „tvář“ v jednotném čísle. Má jen množné číslo „panim“ – „tváře“. Každé hebrejské slovo končící na „-im“ je množného čísla. Tato skutečnost má hluboký význam. Hebrejšтина, ve které nám bylo dáno zjevení o Bohu, nepřipouští, že by měl člověk jen jednu tvář. Všichni máme mnoho tváří. Proto jsou označení „vrah“, „zloděj“, „podvodník“, „svatý“, „protestant“, „katolík“, „reakcionář“, či „revolucionář“ falešná. Lidé nemohou mít jedno označení, protože mají mnoho dimenzí a každý z nás je slitina.

Železo existuje pouze jako pojem v naší mysli. V přírodě nikde nenajdeš železo samostatně, ale vždy sloučené s něčím jiným. Totéž platí o lidech. Když k nějakému člověku přistupuješ, vstupuješ do vztahu s velmi složitou bytostí. Můžeš být silně přitahován jeho fyzickým zjevem, zatímco jeho charakter je odporný. Vysoce inteligentní lidé mohou být velmi zvrácení. Vztah k nějakému člověku musí být založen na různých aspektech jeho duševních, fyzických a duchovních vlastností.

Tím více to platí o vztahu s Ježíšem.

Přijít k němu znamená přijít k zachraňujícímu Ježíši,

trpícímu Ježíši, bojujícímu Ježíši, korunovanému Ježíši, k celému Ježíši a jeho prostřednictvím k Bohu.

NAJÍT BOHA není ve skutečnosti vůbec snadné. Jsme před Bohem jako soudce před obžalovaným, který odmítá vypovídat. Musíme ho najít pomocí domněnek.

Najít bytost popsanou sv. Augustinem jako kruh se středem všude a s hranicí nikde, je velmi těžké.

Moderní technické poznatky a zázrak televize lidem umožňují být všude, ve středu kruhu s velmi širokou hranicí. Částečně nám to pomáhá pochopit Bytost zcela bez hranic a se středem všude.

Jestliže má Bůh střed všude, považuji sám sebe za tento střed. Pak ho shledávám uvnitř sebe.

Začnu s tím, že se pokusím Boha vidět v tom, co stvořil. V Příslovích 20,12 je napsáno, že Hospodin Bůh je ten, jenž učinil ucho, které slyší. Stačí přemýšlet o svých uších a přijdeš k víře v Boha. Oblouky, výstupky a prohlubně uší nám umožňují určit směr přicházejícího zvuku a přibližnou vzdálenost jeho zdroje. Při vnímání zvuků a ozvěn pomáhá každý závit a smyčka. Nepatrná ozvěna, kterou přidají záhyby tvého ucha, když uslyšíš zvuk nad sebou, se liší od té, kterou přidají ke zvuku přicházejícího zdola, či zezadu, a ty je můžeš odlišit. Když zaslechneš zvuk přicházející zprava, pak ho tvé pravé ucho uslyší o chvíli dříve, než levé, a naopak. Tak se vnímají zvuky.

Kdyby Bůh neexistoval, jak bys vysvětlil tak jemné a dokonalé letadlo, nebo padák, jako je semínko pampelišky?

Odborníci na aerodynamiku spočítali, že není možné, aby čmelák létal. Ale čmelák létá, bez ohledu na výpočty vědců. Můžeš to vysvětlit bez Boha?

Jestliže Boha nevidíš, neznamená to, že neexistuje. Může to znamenat, že jsi slepý. Slepota není dobrou vlastností, že ano. Znamená to, že nemáš zrak. Stejně tak je ateismus to, že nemáš poznání pravdy. Když neznáš Boha, tápeš ve tmě.

JAK BŮH VYPADÁ?

Muž, který byl od narození slepý, jednou někoho požádal, aby mu podal sklenici mléka. Přitom se vypytał: „Jak vypadá mléko?“ Druhý člověk odpověděl: „Mléko je bílá tekutina.“ Slepý se zeptal: „Co znamená bílá?“ Druhý odpověděl: „Bílá je barva labutí.“ Slepý se otázal: „Co je to labuť?“ Dostal odpověď: „Labuť je pták s ohnutým krkem.“ Znovu se zeptal: „Co to znamená ohnutý?“ Druhý člověk řekl: „Ohnu svůj loket, ty si na něj sáhneš, a tak pochopíš, co znamená ohnutý.“

Slepý ohmatal jeho ohnutý loket a řekl: „Teď už vím, jak vypadá mléko!“

V jakékoli knize, včetně Bible, máme pro vyprávění o Bohu k dispozici pouze slova. Ta se ti mohou zdát legrační, stejně jako je směšné, že by slepý poznal, jak vypadá

mléko podle ohnutého lokte. Všichni jsme však velmi omezení a od přirozenosti slepí vůči všechápajícímu, vševědoucímu a všemocnému Bohu. Poznáváme ho pomocí různých přiblížení. Přečti si tato slova, zapomeň je, podívej se na ucho, pampelišku a čmeláka a jednoduše uvěř, že Bůh je!

ANGLICKÉ SLOVO „God“ („Bůh“), stejně tak jako odpovídající německé a skandinávské výrazy, pocházejí ze sanskrtského „hathu“, které znamená „ten, komu se přináší oběť“. Kdo je hoden oběti více než Bůh? Od téhož slova tvar „huta“ znamená „ten vzývaný“. Koho jiného bychom měli vzývat, nežli svého Stvořitele?

Slovo „Deity“ („božství“) je od sanskrtského „deia“, zářit. On září jako slunce a dává zářit i tobě. Vrhni se s důvěrou do jeho náruče!

Někteří žebrají o almužny. Jiní jim je dávají. Ve velké hře života je v něm, v tom Nepochopitelném, obsaženo vše. Ze všeho se raduje dvakrát, protože je zároveň Dárce i Příjemcem každého daru. Když se v Kristu spojíš s Bohem, poznáš tytéž nevyslovitelné radosti.

ZA KŘESŤANEM přišel člověk a stěžoval si, že má velké trápení. Křesťan zarecitoval Apoštolské vyznání víry: „Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, všech věcí viditelných i neviditelných.“ Člověk s bolestmi mu odpověděl: „To stačí. To mi pomohlo.“

Nemysli si, že ti vyprávím o svém Bohu. Mluvím o tvém. On je Bůh Abrahamův, Izákův, Jákobův, Richardův. Je i Bůh tvůj. Může být tvým milujícím Otcem a jako takový způsobí, že všechny věci, viditelné i neviditelné, budou pracovat ve tvůj prospěch.

Čím je? Francouzi mají přísloví: „Un Dieu défini est un Dieu fini.“ (Definovaný Bůh je ten, se kterým jsi skončil.) Neznáme ani strukturu atomu a chceme vysvětlit svatou trojici!

Tolstoj na otázku: „Co si myslíš o Bohu?“ odpověděl: „Co si může prvok myslet o člověku?“

Nemusíme o Něm přemýšlet, ale prostě jej na všech svých cestách uznávat. A. Compton, nositel Nobelovy ceny za fyziku, napsal: „Hypotéza, že existuje inteligentní Bůh, dává přijatelnější vysvětlení vesmíru než jakákoli jiná hypotéza.“ A Einstein napsal: „Mé náboženství spočívá v hlubokém přesvědčení o existenci vyšší Bytosti, jež se nám zjevuje ve světě, který můžeme pochopit.“

Když v Boha mohl věřit Einstein, můžeš i ty. Máš v něj jen uvěřit, a ne ho rozebírat.

Člověk může jistě žít i bez Boha. My všichni užíváme vědecké objevy. A přitom ty vědce osobně neznáme. My křesťané jsme lidé, kteří mají vášnivou touhu poznat vynálezy, ale i Vynálezce vesmíru.

KDYŽ SE PASTÝŘI přišli podívat na malého Ježíše, viděli ho s Marií. Ti, kteří stáli na Golgotě, viděli Ježíše s Marií.

Ti, kdo se shromažďovali v první církvi, se shromažďovali s Marií. Marie nemůže být od svého Syna oddělena. Nemůžeme jej uctívat, aniž bychom ctili i ji.

V lidských sporech zastávají lidé obvykle opačné názory. A právě to se stalo během reformace. Jedni natolik přeháněli Mariinu úlohu, že ji druzí z plánu spasení zcela vynechali.

Vypráví se, že jednou zemřeli protestant a katolík ve stejnou minutu a oba šli do nebe. Katolík se okamžitě sklonil před Marií a políbil lem jejího roucha. Ona ho pohladila po hlavě a řekla: „Věrně jsi mi sloužil. Mohla bych ti teď představit svého Syna?“ A tak se poprvé seznámil s Ježíšem Kristem.

Protestant po příchodu do nebe okamžitě poklekl před Ježíšem a vzdal mu čest. Pak mu Ježíš řekl: „Mohl bych ti teď představit svou matku? Zdá se, že jsi ji za celý svůj pozemský život nepoznal.“

Ježíš je Boží osobou. Je součástí trojjediného Boha Stvořitele. Marie je pouze stvořením, ale má svou úlohu v Božím plánu.

V Žalmu 22,10 mluví Mesiáš skrze proroka: „Ty (Hospodine), jsi mne vyňal z lůna.“ Je to jediné místo v Písmu, kde se o člověku mluví jako o vyňatém z lůna. Jinak se ve Starém i Novém zákoně píše, že pochází z otcových beder.

Ježíš je narozený z ženy (hebrejsky „há išá“, prorokované v Genesis 3,15, oné jediné ženy se zvláštní úlohou v historii, jejíž sítě má rozbít hlavu hadovi).

Ježíš jí nikdy neřikal matko. To by bylo příliš obyčejné jméno. Vždy jí říkal „ženo“, a tím poukazoval na skutečnost, že je tou ženou předpověděnou v Písmu, jejíž zář se nedá vyjádřit slovy (Zjevení 12,1).

Bible klade otázku: „Která to je, co vypadá jako úsvit, jasná jako Měsíc, čirá jako Slunce a hrozná jako vojsko pod praporci?“

Odpověď je nasnadě.

Ta, jejíž Ženich se stal jejím dítětem, je tou krásnou. Každým stoletím je krásnější, ale i smutnější kvůli takovému množství utrpení a zrad.

KŘEŠTAN je Kristus, jeho tělo, jeho krev, jeho kosti. Je-li Marie matkou Kristovou, je i naší matkou. Ježíš je hlava, my jsme tělo. Matka hlavy je i matkou těla. Lukáš nazývá Ježíše jejím prvorozeným, protože i my jsme jejími dětmi.

Když Marie vidí tebe, vidí Ježíše. Žádné dítě není pro svou maminku příliš špinavé, aby je neumyla. Ani není příliš potlučené pádem, aby v jejím náručí bolest nepřevolela. Ani není příliš tvrdohlavé a sobecké, aby je nemilovala.

Bůh Marii chválil. Proč ne já? Je blízko každému kříži a každému oltáři, jako byla blízko Ježíši na Golgotě.

Jen se divím, proč naši katoličtí a pravoslavní přátelé nevěnují pozornost slovům žalmisty (71,16): „Tvoji spravedlnost, *jenom* tvoji, budu připomínat.“ Marie nemá ráda, když je pozornost odvedena od Boha k ní, pokorné služebnici.

Také mi není příjemné, když je nazývána „matkou Boží“. Chalcedonský sněm měl všechny důvody jí tento titul dát na obranu proti Nestoriánům, kteří neuznávali jednotu dvou Ježíšových přirozeností, lidské a božské, v jedné jediné bytosti. Ale v každodenním používání tento titul Boha snižuje. Kdyby měl Bůh Marii jako matku, měl by sv. Josefa za adoptivního otce. Nakonec bychom měli Boha s množstvím strýčků a sestřenic.

Tak jsou chyby v postojích vůči Marii na obou stranách.

JSOU NĚKTEŘÍ křesťané, kteří mají s trpícím Ježíšem tak málo soucitu jako ti, kdo rozervávali jeho božské tělo dťkami. Jsou však i jiní, jejichž největší radostí je mít spoluúčast na jeho utrpení.

U Zachariáše 11,1 je napsáno: „Otevři svá vrata, Libanone, ať tvé cedry pozře oheň.“ To je požadavek! Když uvidíš blížící se oheň, otevři své dveře, aby mohl spálit veškerý tvůj majetek!

Když víme, že za nás náš Pán trpěl, otvíráme my křesťané dveře trápením, dokonce i velmi krutým. Radostně otvíráme a přijímáme utrpení jako přátele.

V 2. Petrově 1,14 mluví apoštol o svém nadcházejícím ukřižování a říká: „Vím, že *budu muset* brzo *složit* svůj stan,“ (myslí tím stan svého těla).

Přesto to nebyl on, kdo tělo odložil. Nespáchal sebevraždu. Byl ukřižován římskými vojáky hlavou dolů. Ale sv. Petr tak dychtivě otevřel dveře a souhlasil se svým

ukřižováním, které bylo Kristem předpovězeno, že to považoval za svůj vlastní čin. To je křesťanský postoj k utrpení. My ho chceme.

JAKOŽTO KŘESŤANÉ zůstáváme nedotčeni, když se proti nám mluví zlá slova. Víme, že bezbožník, který osočuje křesťana, je jako ten, kdo plive na nebe. Slina neposkvrní nebe, ale vrátí se a znečistí svého původce. Pomlouváči, který hází špínu na druhého, ji vítr vrátí zpátky na něj. Ctný člověk nemůže být pomluvou zraněn a špatnost se vrátí tomu, kdo ji udělal.

Křesťanovi je jedno, jestli je chválen, nebo napadán.

Muž se zeptal sv. Makaria: „Co to znamená zemřít světu?“ Světec odpověděl: „Jdi na hřbitov, zastav se před každým hrobem a pořádně mrtvému vynadej.“ Muž se příkazu podivil, ale udělal, co mu bylo řečeno. Makarius jej tam pak poslal znovu, tentokrát, aby se zastavil před každým hrobem a mrtvému polichotil. Udělal také to.

Pak se Makarius zeptal: „Jestlipak se mrtví zlobili, když jsi jim nadával?“ „Ne,“ zněla odpověď. „A potěšilo je, když jsi jim polichotil?“ Odpověď byla opět: „Ne.“ Makarius na tomto příkladu ukázal: „Tohle tedy znamená umřít světu.“ Přijímáme utrpení pod jakýmkoli falešným obviněním. Moje žena Sabina na tomto místě doplňuje: „Utrpení dopuštěné na nás z Boží vůle neodporuje lásce. Je to jedna z jejích metod. Proto Ježíš oslovuje Boha, který chtěl jeho ukřižování, *Otče.*“

Sv. Jana z Arku byla upálena jako čarodějnice, Sv. Thomas More byl popraven za vlastizrady. Stejně tak Bonhoeffer. V Rusku jsou někteří křesťané falešně obviňováni z rituální vraždy, spolupráce s nacisty, krádeží a pod. a dostávají kruté tresty.

KAŽDÝ, kdo se stane křesťanem, říká se sv. Petrem u Lukáše 22,33: „Pane, s tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt.“

Každý křesťan jde do jakéhosi vězení. V písni Šalomounově se píše, že křesťan je zřídlo zapečetěné a zahrada uzavřená. Navštívit jej je těžké, jako vidět vězně. V arše, která jej zachránila, byl Noe zavřený. Moudré panny byly v nevěstině pokojíku s ženichem zamčené. Nemůžeš být jeho, jedině za zamčenými dveřmi.

Každý křesťan jde s Ježíšem na smrt. Umírá hříchu, umírá světu, tělu a ďáblu.

VIDĚL JSEM, jak trpící křesťané tančí radostí. Chápeš proč?

Byl jednou jeden houslista a ten hrál tak krásně, že každý hned tancoval. Hluchý, který hudbu nemohl slyšet, je všechny považoval za blázny. Ti, kteří jsou s Ježíšem v utrpení, slyší tuto hudbu, ke které jsou ostatní hluchí. Tančují a je jim jedno, že si o nich ostatní myslí, že se zbláznili.

Ostatní nemohou radost trpících křesťanů pochopit, jako žába ve studni nemůže pochopit sílu oceánu.

Křesťan se dovede radovat i za těch nejneuvěřitelnějších okolností. Jeden z možných překladů hebrejského nadpisu k Žalmu 34 je: „Píseň toho, který se raduje, když je poražen.“

Do radostí křesťanů je však zamícháno mnoho slz.

Ježíšovy přátele trápilo, že jel do Jeruzaléma na hřbetě toho nejpomalejšího zvířete, osla. Sám si to tak vybral.

Tak se alespoň pokusili mu tu jízdu zpříjemnit. Položili na osla své pláště. Další pokládali své pláště na silnici, zvířeti do cesty, takže se trhaly a zaplétaly se mu mezi nohy. Tak se Ježíšova cesta ještě zpomalila.

Trpíme, protože národy znovu a znovu chtějí raději propuštění vraha Barabáše než Mesiáše, který přišel, aby je spasil. Tak to dělají dodnes.

TI, KDO nehledají Boha v trpících, jej nenajdou. Mistr Eckhart říká: „Hledáš něco pomoci Boha, a tím jsi jako někdo, kdo si dělá z Boha svíčku na svícení. Jakmile najdeš, co jsi hledal, svíčku zahodíš. Někteří lidé by Boha milovali jako svůj dobytek. Dobytek máš rád pro jeho mléko, sýr a pro svůj užitek.“ Ti však, kteří Boha milují pro něj samotného, ne jen pro jeho dary, jej milují i v trpících lidech.

Jak je nám líto těch, kteří uctívali Krista v duchu, kdo vzhlíželi k jeho Božství, kteří se skláněli před oltáři v jeho svatyních a kteří jej nepoznávají, když se jim zjeví v podobě trpícího.

Když byla sv. Jana z Arku ve vězení, nikdo nehnul prstem, aby jí pomohl. Karel VII., francouzský král (za kterého bojovala) se ani v nejmenším nepokusil ji osvobodit. Všichni ji nechali být. Nikdy od nikoho nedostala jediný projev soucitu. Byla zcela opuštěná jako Kristus. Tou dobou král a ostatní, kteří jí mohli pomoci, uctívali Krista ve svých svatyních. Totéž se dělo i nedávno, za nacistů a komunistů.

KŘESŤANÉ by měli plakat s těmi, kteří pláčí, ale především by měli svými slzami soucitu projevit svou soustrast Kristu.

Sv. Terezie z Lisieux řekla: „*My máme těšit našeho Pána a ne on nás. Jeho srdce je tak měkké, že budeš-li plakat, on setře tvé slzy. Ale potom odejde smutný, neboť jsi mu nedovolil, aby v tobě našel pokojného spočinutí. Náš Pán miluje ty, kdo jsou v srdci radostní, děti, které jej vítají s úsměvem. Kdy už se naučíš před ním svá trápení skrývat a říkat mu vesele, že pro něj trpíš rád?*“ Když sv. Terezie ráno vstala, položila krucifix na svůj polštář a zatímco se oblékala, mu říkala: „Ty jsi se za třiatřicet let na tomto bídném světě nadřel a naplakal dost. Dnes si odpočiň! Teď je řada na mně, abych trpěla a bojovala.“ „Udělejme našemu Pánu radost. Dejme mu sebeobětováním své duše!“

Sv. Terezie z Lisieux jednou pokárala jeptišku, která si svým sestřám nepřetržitě stěžovala na svá trápení. Jeptiška odpověděla: „Máš pravdu. Já jsem si to myslela. Od teďka

budu plakat jen před Bohem. Svěřím své starosti tomu, který mi porozumí a potěší mě.“ Načež sv. Terezie odvětila: „Slzy před Bohem! V žádném případě! Jemu ukazuj ztrápenou tvář ještě mnohem méně než jeho stvoření.“

NA POSLEDNÍM soudu se nikoho nebudou ptát, kolik trpěl, ale kolik miloval.

Sv. Maria Goretti, ubodána vrahem, umírajíc řekla: „Přála bych si ho mít vedle sebe v ráji.“ Onen vrah, který se stal ve vězení křesťanem, se zúčastnil slavnostního prohlášení této Marie za blahoslavenou.

Křesťané, kteří v rukou svých nepřátel trpí, je milují.

Mohou tak činit proto, že mají před očima velkého nevinného Trpitele – Ježíše.

KŘESŤAN se také stává nezlomným bojovníkem. Podívej se jen na Martina Luthera v jeho velkém zápase.

Křesťan se také nikdy nevzdává. Proti všem nepřátelům lásky a pravdy bude bojovat až do konce.

Křesťan se nikdy svým nepřátelům nepodřizuje. Znal jsem křesťana na samotce, kde bylo místo jen na tři kroky tam a tři zpátky. Nikdy nedělal tři kroky, ale jen dva. On – ne jeho věznitelé – rozhodoval o tom, co má dělat.

PŘÍKLAD bojovného ducha máme v Ježíši. Věděl, že kněží a vládcí pošlou ozbrojený zástup, aby ho zatkli v Getsemane. On, který ostatním radil, aby v nebezpečí raději utekli, mu sám zůstal stát tváří v tvář.

Nejen to. Někdy byl velmi útočný, jako například když vyhnal kupce z chrámu. Tehdy byli ozbrojeni i jeho učedníci. Byli vyzbrojeni proto, že on to tak chtěl.

Státní motto státu Virginie jsou slova Bruta, když vbodl svůj nůž do Caesara: „Sic semper tyrannis.“ (Tyranům vždy takto.) V tomto duchu žil Ježíš od dětství a předal jej i svým učedníkům. Jediná svatá kniha, kterou jim zanechal, byl Starý zákon, kniha epiky a tvrdých bojů.

Pravda je však vždy dvojí povahy. Na druhé straně vidíme v Ježíši obrovskou shovívavost k bezbožníkům. Doporučuje například, aby nebyli vykořeněni, ale aby jim bylo dovoleno růst až do Posledního soudu.

To neznamená, že by Ježíš boj vzdával. Ale střelec míří svou zbraní vždy výše, než je terč.

Bezbožník je hnán silou, která není pod jeho kontrolou, silou hříchu. Někdy musíš proti takovým lidem bojovat. Musíš se postavit lidem, kteří ti brání naplnit tvoji službu. Satan, na kterého si Pavel stěžuje v 1. Tesalonickém 2,18, že kladl překážky do cesty jeho kázání, mohl mít klidně lidské jméno. Křesťané však nebojují proti lidem, ale proti satanu a proti hříchu. Hřích není v první řadě poskvrnou duše, ale zradou přítele, Ježíše. Náš boj je proti mocnostem a silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla.

MUSÍME BOJOVAT proti pýše.

Poté, co Ježíš svým učedníkům umyl nohy, jim je ještě osušil. Mokré nohy ukazují, že byly špinavé a potřebovaly umýt. Suché nohy ukazují jen, že jsou čisté. Ježíš si nepřejí, abychom byli umytí hříšníci, ale čisté lidé!

My jsme také povoláni smývat hříchy druhých ve vši pokoře. Sv. Jan od Kříže řekl: „Tam, kde není láska, dej lásku a najdeš lásku.“

JEŽÍŠ SLOUŽIL dokonce ještě víc, než bylo potřeba. Jeho pouhá smrt by na usmíření našich hříchů stačila. On však na sebe vzal i utrpení, která nebyla prorokována. Například trnovou korunu. Takže i když jsi spáchal ty nejpřekvapivější hříchy a zločiny, zločiny s ničím nesrovnatelné, můžeš si být zcela jist, že Ježíšova oběť na tvé spasení stačí.

Protože On se ponížil až do krajnosti, musíš i ty bojovat až do krajnosti se svou pýchou.

Měli bychom pro něj dělat více, než jsme žádáni. Služebníka, který dělá jen věci, které se od něj požadují, nazývá Ježíš nevyhovujícím. Když chtěl vstoupit do Jeruzaléma, pokorně si řekl o osla. Dnes křesťané létají letadly a jezdí auty, aby ho zvěstovali. Neomezuj svou vizi! Vyvyšuj ho, což znamená, čiň jej větším! Nenech jej pokaždé jezdit na oslu, nečiň z něj Boha malé konfese, jedné rasy, jednoho národa, jednoho náboženského pohledu na věc!

Bůh nařídil, aby jeho chrámem byl stan. David dal víc, než Bůh požadoval. Rozhodl se, že Božím chrámem musí být palác.

Kristus také neudělal pro naše spasení jen to, co Bůh pro naši spásu požadoval – udělal víc.

I v BOJI slouží křesťané s něhou. Co Ježíš nejvíce ocenil v Matoušovi 26,10–13, byl čin ženy, zdánlivě zcela neúčinné poetické gesto. Nakonec, k čemu je dobré utrpení mučedníků? Kdyby byli chytří, vykroutili by se a zachránili si život. Oběť však není užitečná, ale krásná. Ježíš krásu oceňuje.

Veď své boje krásně!

BOJUJ beze strachu s vědomím, že loď Kristova pluje i navzdory zákonům hydrodynamiky. Pluje dokonce i tehdy, je-li plná vody. (Lukáš 8,23). Ve chvíli, kdy Ježíš utišil bouři, ve skutečnosti k žádné změně nedošlo. Lodi plné vody jdou ke dnu, i když je moře klidné. Církev má tu výhodu, že pokračuje dál nadpřirozeně.

MUSÍME BOJOVAT o získání duší. Ježíš řekl, že bychom měli být rybáři lidí. Nyní se pokusme chytit tu největší Rybu. Symbolem Ježíše byla v prvních stoletích ryba, řecky nazývaná Ichthys. Toto slovo tvoří v řečtině

počáteční písmena slov „Ježíš Kristus, Boží Syn, Spasitel“.

Chyťme tuto velkou Rybu, a pak chytíme i ryby ostatní.

POTÉ, co Ježíš za nás trpěl, byl vzkříšen a vzat do nebe, kde byl korunován. Sám sebe ponížil a stal se člověkem. Nyní sedí opět na Božím trůnu.

Bůh sám sebe ztotožnil s námi. V hebrejštině a řečtině není napsáno „Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův“, ale jednoduše „Bůh Abraham, Izák a Jákob“. Ježíš je Bohem, který sám sebe ztotožnil s námi. Je-li nyní korunován, jsme korunováni i my. Izák v hebrejštině znamená „bude se smát“. Ježíš je Bůh, který má vítězství v kapse. Je Bůh Izák. Bude se smát.

On přijal naše jména, a to i v případě, že jsou značně směšná, podobně jako jméno Jákob, které znamená „držící za patu“.

Nikdo se nepotřísnil hříchem tak, aby Bůh nebyl připraven se s ním ztotožnit. Můžeš být korunován společně s Ježíšem! A pak povedeš život korunovaného bytí, život pravého štěstí.

Existuje Bůh, jehož jméno je „Bůh Abraham, Bůh Izák“. Jedním z jeho jmen je i „Bůh Richard“. Církevní otcové napsali, že Bůh má všechna jména. Prostřednictvím své církve si Bůh přejde ztotožnit se s lidmi.

Když jsem poprvé četl soustavně Nový Zákon, připadal mi směšnou knihou. Sv. Pavel píše o tom, že byl ukřižován

a pohřben společně s Ježíšem a že byl posazen na nebeská místa. Tato tvrzení nemohla být pravdivá.

Pavel nebyl ukřižován s Ježíšem. Ježíš zemřel mezi dvěma lotry, to bylo vše. Pavel nemohl být pohřben. Kdo jednou ležel mrtvý v hrobě, nemohl o této zkušenosti napsat epištoly. Když Pavel psal o svém posazení na nebeská místa, seděl právě ve vězeňské cele. Jak je možné, že tuto knihu považují miliony zdravých myslí za svatou, když obsahuje takové fantazie, či dokonce evidentní nepravdy?

Odpověď na tuto hádanku jsem objevil u sv. Tomáše Akvinského. Ten říká: *Actiones et passiones sunt suppositorum*. (Aktivity a pasivity patří k dané osobě.) Není to můj žaludek, který je hladový, ale hladový jsem já. Já to jsem, kdo kráčí, a ne moje nohy. Já myslím a ne můj mozek. Každý můj úd je mé já. Já jsem zdravý, nemocný, bohatý, chudý. Já umírám. Celá osoba je vtažena do veškerého jednání a chtění.

Nyní křesťané patří k velkému tělu, k Ježíši Kristu. Právě jako budu já zraněn, když mne kopneš do holeně, bude zraněn anebo potěšen Kristus ve věcech, které se dějí nám, jeho údům. Nedomnívejte se, že to jsem já, kdo hovoří v mystickém smyslu o složení Kristova těla. Sv. Pavel píše: „Jsme údy jeho těla.“ To je potřeba vykládat v duchovním smyslu. Pavel dodává „[údy] jeho masa“. I to je přece nutné spiritualizovat. (A co vlastně může exegeta nespirtualizovat?) Je tedy zcela jasné, že tím Pavel zdůrazňuje své tvrzení: „Jsme údové jeho těla, z jeho masa a z jeho kostí“ (Ef. 5,30).

Jsem údem jeho těla. Jsem zahrnut do všeho, co se mu dělo nebo co se mu děje nyní. Usedl jsem s ním na nebeských místech. Vrátil jsem se s ním v slávě. Je se mnou v mém každodenním životě. Luther správně říká: „Křesťan je Kristus.“ Ztotožňuje jeho se sebou samým. Je se mnou. Naše náboženství je náboženstvím bez zájmen.

V POZNÁNÍ, že byli společně s Ježíšem korunováni, nepotřebují se křesťané již bát, neboť strach – největší nepřítel duše – je-li oddělen od hříchu, sám zmizí.

Můžeme zachovat ve všech záležitostech klid. S přibývajícím věkem se sám sebe neptáš, co budeš dělat, až budeš starý, ale co bude s tebou ve stáří dělat Bůh. A jestliže se dočkáš vysokého věku, Bůh způsobí, že tvůj věk *bude* vysoký i duchovně.

JSI-LI KORUNOVÁN s Ježíšem, pak můžeš naplňovat slova sv. Bernarda z Clairvaux: „Ať jsou tvé uši vzdálené všem řečem, pochvalám, pomluvám, tlachům, sporům a tvůj jazyk je daleko od zlehčování, stýskání, obviňování.“

VYROVNANOST korunovaného věřícího ob stojí i za nejhorších okolností.

V jednom sibiřském vězení, odmítli katolické jeptišky svléci řádové oblečení a obléci vězeňské uniformy, neboť

je považovaly za znamení Antikrista. Z tohoto důvodu byly poslány do sprch, a zatímco se myly, bylo jim jejich oblečení vyměněno. Když tuto záměnu zjistily a i nadále se odmítaly do vězeňských uniforem obléci, byly přinuceny posadit se venku při čtyřicetistupňovém mrazu. Tam se začaly neohroženě modlit. Vězeňská lékařka, židovská trockistka, jim řekla: „Takto ale pácháte sebevraždu.“ Neodpověděly jí a pokračovaly v modlitbách. Na šedesát jeptišek se nepohnulo dokonce ani když k nim přišli dozorcí. Ředitel vězení sice mohl povolat komunistickou mládež, která by pomohla ženy obléci násilím, ale obával se, aby se mladí lidé nenakazili odvážným příkladem jeptišek.

Tou dobou již byly třesoucí se jeptišky od mrazu úplně promodralé. Nahé byly po sněhu zahrnány do svých cel. Major, ředitel věznic, prohlásil: „Bylo snazší bojovat s nacisty než s těmito jeptiškami.“

Každá z jeptišek, která majora mījela, se uklonila a řekla: „Odpusť vám Bůh.“ Některé již nebyly schopny jít samy, a tak je ostatní musely podpírat.

Když běžely po sněhu, zpívaly „Otče náš“ na starou gregoriánskou melodii. Ani jediná z jeptišek neonemocněla. V celách se oblékly do hadrů, které jim daly ostatní vězenkyně. Na mrazu strávily šest hodin.

Druhá lékařka se zeptala Židovky, dr. Bravermannové: „Jak z lékařského hlediska vysvětlíte skutečnost, že žádná z jeptišek neonemocněla?“ Ateistická židovská lékařka odpověděla: „Samy to vysvětlily, když zpívaly „Otče náš, kterýž jsi v nebesích.“

KORUNOVÁN s Ježíšem jsi svoboděn od úzkosti, jak to či ono dopadne. Pouze tiše nasloucháš svým vnitřním impulzům, neboť víš, že Boží zákon je zapsán do tvého nového srdce.

Nyní poznáváš, že Bůh je natolik tvým Otcem, nakolik byl Otcem Ježíši Kristu, a poznáváš, že pečuje o každý detail tvého života.

V Deuteronomiu 16,6–7 přikázal Bůh, aby Židé – jeho vyvolený lid – jedli při svátku Pascha beránka. Beránka je možno připravit na mnohý způsob: grilováním, smažením, pečením nebo vařením. Avšak jistě tím nejlepším způsobem přípravy beránka je opékání. A tak můžeš na sedmém verši vidět, že Bůh pečuje i o takový detail, a přikazuje jakým způsobem by měl být beránek připraven, aby byl lahodné chuti. Bůh jedná jako by byl hlavním číšníkem velké restaurace, který si přeje doporučit určité jídlo. A tak Bůh říká: „Budeš beránka péci.“

KDYŽ víš, že tě opatruje takový Bůh, stává se vše kolem tebe nádherným.

Pouze Bible pochází od Boha – nikoli nadpisy v Bibli. Hned to vysvětlím. Ježíš vypráví podobenství o muži, který na svém poli zasel dobré semeno pšenice. Měl však nepřítele, který se přikradl a na totéž pole zasel plevel. Nakonec byl plevel spálen a dobrá pšenice svezena do stodoly. Vytřídění sklizně provedli andělé. Nadpis tohoto oddílu v Bibli zní „Podobenství o plevelu“. Avšak proč ne o „pšenici a plevelu“?

Ježíš vypráví podobenství o 99 ovcích, které zůstaly věrné, a jedné, která se ztratila. Podobenství lidé nazývají „O ztracené ovci“.

Jiné Ježíšem vyprávěné podobenství je o dobrém otci a jeho dvou synech. Jeden syn zůstal s otcem, zatímco druhý odešel se svým dědickým podílem, promrhal jej, a pak se vrátil domů. Podobenství je nazýváno „O marnotratném synu“. Proč se ale například nejmenuje „o dobrém otci“ nebo „o kajícím synu“?

Nadpisy není možné zvolit zcela správně.

Boží děti by měly hledat, co je krásné a pravdivé, neboť jejich duše a myslí byly očištěny hygienou uctívání Boha. Měly by se vyhýbat zavádějícím nadpisům.

KDYŽ JSI BYL korunován s Ježíšem, můžeš vést život naplněný láskou. Miluješ-li, i když milován nejsi, nic neriskuješ. Právě tak nás miloval Kristus. Ačkoli byl pohrnut a opuštěn, stal se přesto Pánem všeho.

Jestliže jsi již dosáhl tohoto stupně života, setrvej v něm!

Jistý syn byl velikým milovníkem přírody. S velkými obtížemi se mu podařilo přesvědčit svého otce milujícího pohodlí, aby se s ním při procházce vyšplhal na blízký kopec. Když byli na vrcholu, syn se vzrušením řekl: „Pohledě otče, jaká to nádhera pod námi!“ Nato mu rozhněvaný otec řekl: „To jsi mě sem vlekl jen proto, abys mi ukázal, jak krásné je to dole pod námi!“

Něhleď zpátky! Nedívej se nikdy do údolí, ze kterého jsi vyšel.

Korunován s Ježíšem, můžeš dosáhnout každého vrcholu. Stůj na něm a hleď vzhůru.

JESTLIŽE VĚŘÍŠ v korunovaného Ježíše, pak můžeš přijmout vše, co ti každý den přináší, neboť tvé dny jsou předurčeny milujícím Bohem.

U Jana 18,31–32 čteme, že si Židé nepřáli popravit Ježíše podle svých zákonů, které předepisovaly ukamenování. Raději se rozhodli, aby nebyl ukamenován, ale ukřižován. Měli zato, že jednájí na základě své svobodné vůle, a netušili, že jejich rozhodnutí bylo ve skutečnosti předurčeno. Křičeli: „Ukřižuj ho!“ Tak se mohla naplnit Ježíšova předpověď, ve které naznačil, jakou smrtí má zemřít.

Stejně tak byly v našich životech předurčeny všechny věci. Jsme jako lidé, kteří se dívají na film. Kdysi jsem se v kině přistihl, jak se modlím za nějakého filmového hrdinu – nevinného člověka – který se ocitl ve smrtelném nebezpečí. Avšak o výsledku již bylo dávno rozhodnuto. Byl „předurčen“ na filmové cívice v promítací kabině.

ŽIJEME privilegované životy. Křesťané nejen že nemají svobodnou vůli; ctností jejich křesťanského bytí je dokonce to, že předem souhlasí se vším, co je v Božím plánu pro ně

připraveno. Jednají podobně jako andělé, kteří jednoduše naplňují Boží rozhodnutí.

Jako oheň mění v oheň vše, co je do něho vhozeno, tak i Bůh mění v božskou přirozenost každého, kdo k němu přichází. Vůle Boží a vůle jednotlivce se stávají ve svém záměru totožnými, ačkoli zůstávají vůle dvě.

KŘESŤANÉ VÍTAJÍ sestru Smrt.

Mé tělo prodělává mnoho podob: podobu embrya, nemluvněte, dítěte, dospělého muže, starce. Někdy bylo zdravé, jindy nemocné. Proč bych se měl děsit skutečnosti, že mé tělo bude mít jednu podobu mrtvoly? Já přece nejsem mé tělo. Mé já zůstane. Jsem nezničitelný.

U Amose 8,2 říká Hospodin proroku: „Přišel konec na můj izraelský lid.“ Avšak zde má i Boží všemohoucnost své omezení. Ani on by nemohl zničit svůj izraelský lid. A tak je lid zachráněn.

ZEMŘÍT neznamenaá zmizet. Znamená odejít jedněmi dveřmi a vstoupit do dveří druhých.

Věříme-li v korunovaného Ježíše, stává se naše srdce tichým. Bůh může zavřít mnoho dveří kolem nás, ale nikdy nezavře dveře nad námi.

VĚŘÍŠ-LI v korunovaného Ježíše, máš přístup ke svatému přijímání. Jedno takové přijímání je významnější než všechny nesnáze života. Křesťané jsou údy těla Kristova, maso z jeho masa a kosti z jeho kostí. Ježíš je veleknězem a tento velekněz stojí před Bohem celý, jeho hlava i tělo. Kristus, který před dvěma tisíci lety obětoval své pozemské tělo na Kalvárii, obětuje nyní své mystické tělo v životech věřících, nesoucích svůj kříž. Kristus je předkládán na stole Páně. Křesťané jsou Kristus. I my jsme v tom chlebu a kalichu obsaženi. Stejně tak všichni naši bratři ze všech věků a míst, i ti ve víře nejkřehčí.

Církev se od oběti svého Představeného, kterou si připomínaná ve večeři Páně, učí ve veškerém svém vlastnictví obětovat sama sebe.

Při večeři Páně si musejí vysluhující i přijímající pro sebe říci: „To je mé tělo... a má krev, vylitá na odpuštění hříchů.“

Sv. Cyprián napsal: „Oběť našeho Spasitele není slavena s požadovanou svatostí, neodpovídá-li obětování nás samých jeho pašijím.“

Sv. Augustin učil: „Ač všemohoucí, nezná Bůh nic lepšího a nemůže učinit nic vzácnějšího nad svatou eucharistii.“

Katolíci a pravoslavní na jedné straně a protestanté na straně druhé se po staletí prou nad otázkou transsubstanciacce, zda chléb a víno se skutečně proměňují v tělo a krev Ježíše Krista. Bylo by však mnohem důležitější věřit, zda jsme transsubstanciováni my, zda naše těla jsou skutečně jeho a zda jeho krev koluje v našich žilách. Pak naše životy

budou skutečně zbožné a posilněné připomínkou svatého přijímání.

JSI ÚČASTNÍKEM spasení, utrpení, služby a bojování korunovaného Ježíše.

Proto můžeš vzdorně vykřiknout vůči všem svým vášním, které, ač tě milionkrát přemáhají, nemohou nad tebou zvítězit a nakonec je, byť po dlouhém boji, smeteš. Podstatou křesťanského náboženství není dobývání, ale smělost. Ježíš je cesta, nikoli pouze kořist.

PROČ BYS MĚL vést vítězný život?

Všeobecně vyslovovaná otázka, „Co bych měl dělat?“, nemá v křesťanském náboženství místo. Nelze na ni odpovědět, protože je to otázka špatná. Bez ohledu na to, kolik toho děláš, Boží dary prostě nikdy splatit nedokážeš. Kolik bys měl zaplatit za to, že máš oči? Křesťan jednoduše říká: „Přijal jsem nesčetné dary a důvěřuji, že Bůh, který byl ke mně doposud tak štědrý, bude ve své štědrosti i nadále pokračovat. Daruje mi i vítězství.“

Křesťan se také varuje toho, aby si přál něco, co Bůh nedává. Časné bohatství je získáváno žádáním, dary duchovní však odříkáním.

Prostá důvěra v Boha a odřeknutí se toho, co nám Bůh nedává, zajistí člověku vítězství.

Křesťan nemá dosahovat nějaké vlastní cíle. Je v Božích

nařízeních pasivní. Proto je ospravedlněn bez vlastního vypětí. Vypětí se objevuje tam, kde člověka popohánějí vlastní ambice. Avšak tvoje ospravedlnění není tvou ambicí. Je Boží ambicí vůči tobě. Získáš je tím, že přestaneš vlastní síly napínat.

KDYŽ JSI SE STAL křesťanem, začal jsi novou kapitolu svého života. Hudebníci své nástroje ladí před hraním. Čiň totéž. Nyní musíš hrát odlišný druh hudby.

MLADÝ DAVID, pasáček, byl přiveden na dvůr krále Saula a stal se brzy jeho oblíbencem. Jednou, když se celý dvůr shromáždil, požádal David o dovolení, aby směl zahrát na harfu, kterou měl král vedle svého trůnu. Král odpověděl: „Není k použití! Byl jsem jejím výrobcem podveden. Nikdo na ni nedokáže hrát. Vyluzuje pouze nelibé zvuky.“

David však trval na svém. Když se dotkl strun harfy, hle, nástroj se začal pod jeho vedením radovat a plakat a znovu se radovat. Hudba, kterou David hrál, byla tak mimořádná, že když dohrál, všichni plakali.

Král se ho zeptal: „Jak je možné, že nikdo jiný nedokázal hrát na harfu jako ty?“ David odpověděl: „Všichni ostatní se pokoušeli hrát na harfu své vlastní písně, a harfa je odmítla poslouchat. Já jsem na harfu hrál její vlastní píseň. Připomněl jsem jí nádherné chvíle, kdy byla mladým stromem v lese, kdy na jejích větvích zpívali ptáci a její listí se

koupalo v slunečním svitu – a ty jsi králi slyšel, jak se harfa radovala. Pak jsem jí vyjádřil svůj soucit nad utrpením, které ji postihlo v hrozný den, kdy ji lidé porazili jako strom. Avšak její smrt nebyla zbytečná. Z dřeva stromu byl vyroben nástroj, na kterém je možné hrát k Boží slávě. A harfa se zaradovala, když svému povolání porozuměla.“

Až přijde Mesiáš, budou se mnozí pokoušet hrát na jeho harfě své vlastní melodie. Vznikne z toho křesťanství, jež svou ohyzdností může jen děsit. Vždy však budou vyvolení, kteří budou hrát jeho písně, píseň věčné slávy, píseň jeho ponížení, když se stal nemluvnětem v chlévě, píseň jeho životních zármutků, píseň Kalvárie, píseň jeho vzkříšení a nanebevzetí.

Nalaď svůj nástroj k hraní jeho písni!

V „**PODOBENSTVÍ O PLEVELU**“ nás Ježíš vyučuje, že ďábel může Boha dobře napodobovat. Může zasít plevel, tak podobný dobrému semenu pšenice, že mezi ním nelze dobře rozpoznat ani vyvoleného.

V otázkách víry nikdy nespolehej na svůj vlastní soud. Kristus má ustanovenu církev jako společenství, které by mělo prosazovat pravidla křesťanského chování podle Božího slova. Není správné činit, co považuješ za správné ty sám. Můžeš být čestně podveden.

Vírou v Ježíše vstupujeme do komunity svatých. Jsi v komunitě se svatými starověku, takovými, jakými byl Pavel a Silvanus, kteří pokračují v nebesích ve vzdávání díky za

tvou víru (1. Tesal. 2). Jsi v komunitě se svatými všech věků, stejně jako se svými současníky.

Řekl jsem ti, abys opustil učedníky, chceš-li přijít k Ježíši. Jsi-li jednou jeho, hledej učedníky.

CÍRKEV má soustavu pravidel, ale ta nejsou určující ve všech případech. Mnohokrát v historii byla pozměněna. Kromě hlavních zásad chování ponechává církev rozhodování v tvém křesťanském životě tvému, slovem Božím osvěcenému svědomí. Duchovní vůdcové, kteří prohlašují, že znají odpověď na každý individuální případ, ve skutečnosti dokazují, že jsou učitelé falešní. Pravý učitel říká o mnoha věcech: „Nevím“.

SVÁ VLASTNÍ rozhodnutí budeš muset učinit dokonce i v těch největších záležitostech. Existuje totiž něco jako morální relativismus.

Dokonce i takové přikázání jako „nezabiješ“ nelze chápat v absolutním smyslu. Ne každé zabíjení je špatné. Jaký užitek by vyplynul pro lidstvo, kdyby puč proti Hitlerovi byl již v počátečním stádiu úspěšný.

Avšak i církev ví o takových mimořádných okolnostech. Jako úd církve jedeš na dobře položených kolejkách. Důležité hranice chování, včetně možných výjimek, jsou určeny. Církev má i moudré pastýře. Učiň vlastní rozhodnutí, ale konzultuj je s nimi. Jedním z nejlepších

rozhodnutí, které můžeš učinit, je poslouchat svého pastýře.

CÍRKEV MĚLA, a stále ještě má, skutečné světce.

Povím vám ze života těchto svatých několik historek. Některé z nich se mohou zdát výstřední. Avšak výjimeční lidé nemohou být posuzováni obvyklými standardy.

VLADAŘ SE ZEPTAL sv. Justina Mučedníka: „Proslýchá se, že jsi nazýván mužem Slova a věříš, že vlastníš pravou moudrost: budeš-li nyní zbičován a popraven, věříš, že vstoupíš do nebe?“ Justin odpověděl: „Jsem pevně přesvědčen, že budu žít v nebi, jestliže zde toto všechno vytrpím. Jsem si tím naprosto jist.“ Vladař mu opětovně pohrozil, avšak Justin znovu řekl: „Naší vroucí touhou je trpět pro našeho Pána Ježíše Krista a pak dojít spasení.“

MUŽ, nyní nazývaný sv. Antonín Veliký, jednou v kostele uslyšel důvěrná slova: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne“ (Matouš 19,21). Antonín, jako kdyby byl v kostele sám, porozuměl, že jsou tato slova adresována jemu. Ježíš je vyslovil a evangelista je kvůli Antonínovi zapsal. Antonín ihned odešel a prodal svůj pozemek o rozloze 120 akrů i s 300 ovcemi. Všechny peníze dal chudým.

Také svou sestru přiměl, aby následovala jeho příklad. Stala se jeptiškou a on mnichem.

Chléb, sůl a voda byly jeho jedinou každodenní stravou. Někdy dokonce jen týdenní. Žil na jedné hoře ve zřícenině starého hradu. Zásobu chleba obnovoval vždy po šesti měsících. Tak žil dvacet let.

Každou noc strávil v modlitbách. Jednou napomenul vycházející slunce: „Proč mě vytrhuješ z rozjímání nad kráskou pravého Světla?“

Po dvaceti letech meditace se znovu vrátil do aktivního života. Za Maximinova pronásledování cestoval do Alexandrie, aby tam potěšil uvězněné věrné. (Za našich dnů není jediného církevního představitele, kterého by napadlo udělat něco takového.) Navštívil zločince, odsouzené k práci v súdánských dolech.

Ukryl sv. Anastázia před jeho pronásledovateli.

Jednou měl tento světec vidění, ve kterém viděl zemi pokrytou tolika ďábelskými léčkami, že se zdálo nemožné, aby jim kdokoli unikl. Prosil Boha, aby mu sdělil, jak jim mohou lidé uniknout. Jako odpověď uslyšel jediné slovo: *pokora*.

JEDEN MUŽ, vdovec, se rozhodl, že vstoupí do kláštera. Měl jedinou dceru, která trvala na tom, že s ním půjde v převlečení za muže, a bude o něho pečovat. Byla tedy přijata mezi mnichy. Všichni bratři byli okouzleni jejím hlasem a kuchařským uměním. V domnění, že se jedná o muže,

získala si dívka přízeň opata. Společně s dvěma dalšími mnichy ji opat poslal do města nakoupit potřebné věci. Hostinský, u kterého bratři obvykle nocovali, měl dceru, která se zapletla s jistým vojákem a otěhotněla s ním. Voják si ji však nechtěl vzít. Zoufalé děvče se ptalo: „Co budu jenom dělat? Až se o tom dozví otec, zabije mne.“ Voják jí poradil: „Řekni mu, že tě znásilnil ten mladý krásný mnich.“ To také dívka učinila.

Když se Theodora (jméno domnělého mnicha) vrátila z města, opat, kterému si hostinský již stěžoval, byl připraven pokleslého mnicha zbít. „Jak jsi mohl přivodit na klášter takovou hanbu?“ hřímal. Theodora se obávala, že tento hřích snad spáchal jiný mnich a bude-li mu vina prokázána, vyženou ho z kláštera a nakonec možná spáchá hříchy ještě horší. A tak padla před opatem na kolena a prosila: „Odpusť mi všechny mé těžké hříchy.“ Opat ji nechal vyvést z kláštera. Žila jako žebrák u klášterních vrat a každému mnichovi, který kolem ní prošel, říkala: „Odpusť mně, bídnému hříšníku.“

Po mnoha letech ji opat přijal na milost. Bylo jí dovoleno vrátit se do kláštera, ale přidělovali ji ty nejhrubší práce a všichni se na ni dívali s despektem. Když zemřela a omývali její tělo, zjistili, že to byla žena, a že tedy na sebe vzala něčí hřích.

Od té doby byla uctívána jako sv. Theodora.

SV. PAFNUTIUS se sám prodal za otroka jednomu komediantovi s jasným záměrem – obrátit ho k víře. Konverze zabrala dvacet let, načež komediant Paphnutiovi daroval svobodu. A tak se prodal znovu, aby mohl v těžkostech ulevit jedné chudé vdově.

Když byl propuštěn po druhé, dostal darem plášť, tuniku a evangelium. Plášť daroval jednomu žebrákovi a tuniku druhému. To bylo snadné. Jak si však mohl ponechat evangelium, když bylo kolem tolik chudých lidí. Prodal i je a peníze daroval.

Do jeho úst nevešlo nic jiného než suchý chléb a voda a nevyšlo nic než několik slov z Písma.

SV. CYPRIÁN napsal tehdy uvězněným křesťanům: „Nemáte pro svá těla šaty a jako potravu jen malý kousek chleba, avšak jste oděni s Kristem v slávu. Člověk není živ jen chlebem.“

MOTTO SV. JANA ZLATOÚSTÉHO bylo: „Sláva Bohu za všechny věci.“ Svůj dopis z vyhnanství zakončil těmito slovy. Poté co byl vojáky v zimě vlečen po sněhu, zemřel v malém kostelíku při cestě. Jeho poslední slova, která jako umírající na chladné kamenné podlaze řekl, zněla: „Sláva Bohu za všechny věci.“

THAIS byla egyptská kurtizána. Mnich Sv. Serapion ji přivedl k víře. Oblékl se do normálních šatů a čekal v řadě, jako kdyby byl jejím zákazníkem. Jeho slova ji tak zasáhla, že ihned spálila svůj nábytek, šatstvo, veškerou výbavu i další luxus. Serapion ji odvedl do ženského kláštera, kde ji řádové sestry po tři roky držely v komůrce se zapečetěnými dveřmi. Jediným jejím jídlem byl chléb a voda. Po celý čas opakovala jedinou modlitbu: „Ty, kterýs mě učinil, spas mě.“

Po třech letech měl sv. Serapion vidění, ve kterém viděl zářivý příbytek v nebesích. Byl si jist, že to je příbytek sv. Antonína, avšak hlas mu pravil: „To je příbytek pro Thais.“ Serapion odpečetil její dveře. Po patnácti dnech Thais zesnula.

V roce 1899 objevili archeologové její celu a celu Serapiona s příslušnými nápisy, které potvrzovaly autentičnost nálezů.

POUSTEVNÍK sv. Zosimus spatřil v pustině nahou bytost. Z dálky slyšel, jak na něho volá: „Jsem žena. Hoď mi svůj plášť, abych se jím mohla zakrýt.“ Přiznala se mu, že ve svém mládí vedla hanebný život. Jednou šla do Jeruzaléma na nějaký křesťanský svátek, aby tam nabízela svou profesi. Když byla v chrámu, došla osvětlení a prosila Krista, aby jí daroval milost pokání. Od té doby, řekla, prožila 47 let na poušti, jedla bobule a různé byliny. Z jejích šatů zbyly jen cáry.

Žádala sv. Zosima, aby ji příští rok navštívil a posloužil jí sv. přijímáním. Když se tak stalo, přijala je se zpěvem: „Pane, nyní propouštíš svou služebnici v pokoji...“ Pak prosila mnicha, aby k ní přišel, až bude püst. Tehdy ji však našel již mrtvou.

Mohli jste poznat příběh sv. Marie Egyptské.

LUPIČI VTRHLI do mnišské cely sv. Makaria a pak vyloupili klášter. Makarius jim sám pomáhal a vynášel věci, které lupiči náhodou přehlédli.

Při jiné příležitosti přistihl zloděje, kteří se právě chtěli vloupat do cely jednoho mnicha. Varoval je, aby se ani nepohnuli, než budou chyceni.

KDYŽ SV. POLYKARP stál před rozhodnutím buď se nechat roztrhat divokými šelmami anebo zapřít Krista, řekl: „Čtyřicet šest let jsem byl jeho služebníkem a nikdy mi nic špatného neudělal. Jak bych se mohl rouhat Pánu, který mě spasil?“ Zemřel mučednickou smrtí.

KDYŽ BYLA SV. PERPETUA v době Římské říše vhozena do cirku napospas divé zvěři, upadla a přitom se jí obnažila stehna. Bez známky bolesti si je s cudnou pečlivostí přikryla.

SV. FRANTIŠEK Z ASSISI nabyl během probdělé noci předsvědčení, že slavičí zpěv je výrazem úcty k Bohu. Proto celou dlouhou noc zpíval střídavě s tímto ptákem chvály Bohu.

SV. THOMAS MORE byl ve vězení, protože odmítl uznat za hlavu církve krále Jindřicha VIII., který tehdy usiloval o schválení svého rozvodu a nového sňatku. Thomasova žena svému manželovi domlouvala: „Proč bys měl zůstat ve vězení plném vší a krys, když všichni biskupové uznali královu žádost, aby byl hlavou církve? Celý dům tě již očekává. More odpověděl: „Je můj dům k nebi blíže než tato cela? Nevezme si mě z mého domu tatáž smrt?“ Zůstal ve svém vzdoru pevný, a byl stát.

NA ZAČÁTKU minulého století vládla na Madagaskaru krvavá královna Ranavalona. Nenáviděla křesťany, protože stáli v opozici vůči obchodu s otroky. Prikázala všem misionářům odejít ze země a rozkázala spálit všechny Bible. Každý křesťan, který se ke své víře otevřeně hlásil, byl prodán za otroka nebo zabit a jeho majetek byl zkonfiskován.

Křesťané se shromažďovali v lese. Ustanovili podzemní církvev. Ducha svatého křesťanům královna vzít nemohla. Vzájemně se povzbuzovali příkladem mučedníků, jakým byla třeba Rasalama, křesťanská žena, která šla na smrt

s písní na rtech, a dalších, kteří se nechali raději za živa upálit, než by svou víru zapřeli. Někteří, až do konce věrní křesťané, byli shozeni ze skalních útesů.

Toto pronásledování trvalo patnáct let.

WILLIAM WILBERFORCE zasvětil celou svou životní dráhu otázce otroctví. A byl úspěšný. Nejprve zarazil veškeré zaoceánské obchodování s otroky pod britskou vlajkou. Potom získal nezávislost pro otroky v celém Britském impériu. O půlnoci 31. července 1834 získalo svobodu 800 000 otroků. To byla Wilberforceova zásluha.

Celý jeho životní boj byl podněcován Kristovou láskou. Sám prohlásil: „Všemohoucí Bůh přede mne položil otázku utlačovaných otroků.“

Zanechal nám tuto myšlenku: „Za důkaz přítomnosti Ducha v člověku nemohou být považovány vnitřní pocity, ale jen změna smýšlení a chování.“

NÁSLEDUJÍCÍ SLOVA se nám dochovala od faráře Kaj Munka, který byl pro svou víru zavražděn nacisty v Dánsku: „Jsou lidé, kteří věří, že můžeš pravdu jaksí naložit do soli. Domnívají se, že si ji můžeš uchovávat ukrytou v nádobě, dobře prosolenou, a užívat ji jen podle potřeby. Máme však také lidi s živoucí vírou, jejichž pravda existuje, aby byla vyřčena a existuje, jen když je vyřčena. Tito dobří lidé jsou téhož druhu jako Jan Křtitel.“

Podobně jako on se obávají svého vlastního údělu a snad se ještě více obávají škod a utrpení, kterými může nahá pravda postihnout jejich lid. Jednoho dne však pochopí, že zbabělost již nesmí svazovat jejich jazyk a že utrpení, která postihnou lid za pokrytectví, mlčení a lži, jsou tisíckrát nebezpečnější. I my máme v naší zemi Heroda, který páchá krvesmilstvo s jinými bohy. Zmínil jsem ducha kompromisu, který nemůže ustoupit z nedůstojných skutků kvůli pohodlí.“

FARÁŘ BONHOEFFER, německý mučedník za Hitlera, z vězení napsal: „Ve své víře jsem nabył dokonalé jistoty. I pod těžkými břemeny zůstala neotřesena. Neprožil jsem jediný okamžik zaváhání nebo zoufalství... Avšak může to znít podivně: Ve vězení jsem se naučil radovat.“

Když byl vyveden z cely na popravu, pronesl tato slova: „Nuže, to je konec. Ale pro mne je to počátek.“

JEDEN AMERICKÝ PASTOR, který kázal v Indii, byl požádán, aby se účastnil modliteb za nemocné. Do tohoto shromáždění také přišla mladá žena s divokým pohledem v očích, která však zůstala stranou, obklopena lidmi prohlašujícími, že je posedlá démonem. Když chtěl pastor vedle ní pokleknout, začala šilet a převalovat se nepřičetně na rohožce. Pastor se ve jménu Krista modlil za její zdraví. Po skončení modlitby otevřela oči, ve kterých se zračilo světlo

a klid. Když vztáhla ruce k pastrovi, který ji vyzvedl ze země, zazářil na její tváři nádherný úsměv.

Pastoři, kterým Bůh dává takovou moc, jsou skuteční svatí.

DAVID BRAINERD zemřel v první polovině 18. století ve věku 29 let poté, co snášel veliké těžkosti při evangelizaci amerických Indiánů.

Ve svém zápisníku tyto boje popisuje: „Usadil jsem se na otýpce sena; má práce je tvrdá a nanejvýš problematická a jako útěchu mám jen nepatrné známky úspěchu... Holanďané mě nenávidí, protože káží Indiánům.“ Byl terčem nářeků, jako by Indiány učil podřezávat lidem hrdla.

Kteréhosi 20. srpna do deníku napsal: „Celou noc na mě vyrážel studený pot, a ráno jsem při prudkých záchvatech kašle vykašlával krev.“ 22. srpna: „Pokračoval jsem na řece svým směrem... noc jsem strávil v otevřeném lese. 24. srpna: „Navštívil jsem některé Indiány kmene Delavarů a rokoval s nimi o křesťanství.“

Zanechal nám několik vzácných myšlenek:

„Následovat Boha stojí za to i přes tisíce léček, pustin i samotnou smrt.“

„Bůh mě činí ochotným konat pro mír vše, co konat lze, shodně s pravdou, a tak nemusím být ostatním kamenem pohoršení. Z tohoto důvodu se v některých případech mohu radostně zřící a vzdáti se – jak vpravdě věřím po svých zralých úvahách a nestranných zkoumáních –

toho, co je mým přirozeným právem. Bůh mi dal takové smýšlení, že kdyby se nějaký člověk vůči mně provinil stem urážek, a já (třebas tímto jednáním vyprovokován) bych mu způsobil jedinou, cítím nutkání i srdečnou ochotu mu pokorně vyznat svůj prohřešek vůči němu a na kolenou ho prosit o odpuštění. A to přesto, že by si v tom okamžiku mohl všechny urážky vůči mně sám před sebou ospravedlnit a mé pokorné vyznání použít k ještě většímu očernění mého charakteru a vydávat mě v celé záležitosti za jediného viníka.“

„Ach, milovat celý svět láskou laskavou, odpouštějící a shovívavou, to je sám o sobě znak nebes. Cítit v duši tichost, mírnost a trpělivost; vyhýbat se veškerým zlým domněnkám a podezřením a jen zřídka smýšlet o nějakém člověku zle; shledávat vlastní srdce prostým, otevřeným a svobodným vůči těm, kteří se na nás dívají z odlišného úhlu.“

V SOVĚTSKÉM SVAZU byl jeden pastor odváděn do vězení společně s dospívajícím hochem, kterého přivedl k víře. Chlapcova matka hodila po pastorovi kamenem. Ten se k ní obrátil a řekl: „Obdivuji se vaší mateřské lásce.“

BŮH je nádherný ve svých svatých.

NEPOKOUŠEJ se vést heroický křesťanský život. Je to jako by se bezvýznamný pokoušel být slavným hrdinou, jako by se nepatrný pokoušel stát se slonem. Po pravdě máme jen málo materiálu, ze kterého jsou světci a mučedníci učeni.

Je dobré pro křesťany vědět, že ve starém Římě, středověku, za nacistické a za komunistické perzekuce nebyla většina křesťanů připravena pro svou víru trpět. Jen menšina odvážně čelila mučení a smrti. Ale ostatní byli také křesťané. Bůh viděl, jak litují své slabosti a jak horlivě se k víře hlásí, když bezprostřední nebezpečí pominulo.

Je zázrak, že Ježíš může mít alespoň několik ovcí, které ulehnu na zelených pastvinách (Žalm 23,2). Ovce obvykle při pastvě neulehá. Bude se pást celé hodiny, dokonce i když není hladová. Jak by si mohla lehnout, když je kolem ní takové množství zelené pastvy? Jak bys mohl odmítnat svět, když ti nabízí tolikerá potěšení?

Ale mezi světce se nepočítají pouze sv. Antonín nebo sv. Pafnutius, nebo jiní, kteří byli kanonizováni nebo zemřeli ve vězení pro víru. Průměrný křesťanský život je také křesťanský život. Všední křesťan je také světcem.

MALÝ PEJSEK stál jednou vedle velkého dobrmana. Dobrman se na něho s úsměškem podíval a zeptal se: „Ty se také považuješ za psa?“ To malé stvoření se neodvažovalo dobrmanovi odporovat. Pejsek tedy zdvořile namítl: „Pane, jistě nejsem tak velkým psem jako vy. Avšak ani vy nemů-

žete tvrdit, že jsem kočka.“ Malí psi jsou také psi! A malí křesťané jsou také křesťané.

Když bylo mému synu Mihaiovi pět let, polekal se, když jsem mu jednou z Bible četl, že svatí budou chodit s Ježíšem v bílých oděvech. Ptal se, zda má Ježíš také malé šaty pro děti. Ujistil jsem ho, že Ježíš má bílá roucha pro všechny křesťany, velké i malé velikosti, velké i malé víry.

Ne všichni z nás mohou konat skutky heroické víry. Ale všichni se můžeme z těchto hrdinů víry radovat, milovat a obdivovat je. Můžeme ustavičně bojovat proti léčce zapomnění, které hrdinnému životu hrozí. Zrcadlí-li se heroické skutky v lásce obdivovatele, ukáží se ještě krásnějšími než jsou ve skutečnosti. Obdivovatel činí hrdinu, který je také jen člověkem, legendou.

Nemusíš se strachovat, že nedokážeš být jako oni. Hlemýžď i zajíc mohou použít tutéž cestu a dorazit do téhož cíle. Možná, že k tomu budeš potřebovat více času, ale oproti takovému hrdinovi budeš mít odměnu za velkou vytrvalost. Každý křesťan je povolán být světcem. Nejde-li ti to rychleji, buď svatým hlemýžděm!

Nemůžeš-li být nejlepším, buď druhým nejlepším.

V jistém smyslu je embryo již člověkem. Jsi velkým umělcem, jen máš-li talent ještě dříve, než uděláš jakoukoli čárku. Křesťan má Krista ve svém nitru, když činí první nejisté kroky stejně, jako když je ve víře již dospělým.

NEMĚJ STRACH z velkých požadavků Bible. Mohou tě zdrtit, jako kupříkladu Ježíšova slova: „Budte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“. Je zde vyjádřeno přání. Který profesor hudby by si nepřál, aby všichni jeho žáci byli budoucí Wagnerové a Beethovenové? Ale život se neubírá touto cestou. Nikdo se nestává géniem vlastním chtěním, ani výjimečný světec.

Spurgeon vyprávěl následující příběh: „Jeden člověk byl proslulý svým ovocným sadem, ve kterém pěstoval nejznamenitější jablka na světě. Jeho přítel však byl jiného názoru, neboť několikrát, když šel kolem tohoto sadu, si pro zajímavost sebral jablka spadlá přes plot, a připadala mu kyselá a bez chuti. Proto opakovaně odmítal pozvání majitele, aby si přišel sad prohlédnout. Nakonec majitel sadu trval na tom, aby mu sdělil důvod nezájmu a přítel mu svou zkušenost vyjevil. Majitel se smíchem odpověděl: „Tím, že je výjimečná kvalita mých jablek známa, jsem čelil problému, jak chránit sad před zloději a dětmi. Proto jsem vysadil kolem plotu dvě až tři řady bezcenných jabloňů. Ty mají zloděje odradit. Avšak své hosty uvádím až do sadu vnitřního, kde mohou ochutnat jablka nesrovnatelné kvality a vůně.“

Ježíš činí něco podobného. Má pro své hosty ty nejlepší dary, zcela podmíněné jeho obětí, která působí bez lidských skutků a ctností. Aby se však chránil před pokrytci, kteří by z toho chtěli těžit, obklopil to své vlastnictví několika stromy plodícími velmi kyselá jablka.

Kyselým jablkem pro ty, kdo nepatří k Božím vyvole-

ným, jsou výroky, že mají být dokonalými jako je dokonalý jejich Otec v nebi, že mají brát každodenně svůj kříž, že mají umrtvovat své tělo.

Děti Boží však nevstupují do Ježíšovy zahrady touto cestou. Vstupují branou královskou a jsou šťastni, že jsou spaseni bez jakékoli vlastní snahy, pouze tím, co pro ně Kristus učinil.

DOSTALO se nám vzácného daru, že jsme milováni bez jakékoli zásluhy z naší strany, právě jako jsou malé děti milovány svými rodiči.

Nezáleží na tom, kolik toho ve svém křesťanském životě dosáhneme. Bůh prozkoumává jen naše přání. Kierkegaard řekl, že čistota srdce spočívá v tom, že si člověk přeje jen jednu věc. A křesťané si jistě tuto jednu věc přejí. Každý křesťan je modelem dobra a pravdy: je jím ve svých záměrech.

Křesťanovy ideály jsou vysoké. Chce být vždy na vrcholu. Vypráví se, jak sochař Feidias pracoval s velikou péčí na zadní části sochy bohyně Diany, která měla stát v nějakém výklenku. Byl tázán: „A kdo ji tam zezadu uvidí?“ Sochař odpověděl: „Bohové.“ Snažíme se dělat všechny věci dobře, abychom činili Bohu potěšení. Víme však také, že máme Boha, který má porozumění pro naše slabosti. Je-li v nás tento počátek zbožnosti, činí nás Bohu příjemnými.

K dosažení svých ideálů máme dostatek času. Křesťané nikdy nespěchají. U Matouše 27,52 stojí psáno, že když

Ježíš zemřel, otevřely se hroby a mnoho těl zesnulých svatých ožilo. Ale ani za těchto okolností tito světci nikterak nepospíchali. Ze svých hrobů vyšli až po Ježíšově vzkříšení, to znamená, až třetího dne. Pochop, že ti, kteří jsou skutečně věční, nechvátají.

RABÍN se ptal jednoho Žida: „Co bys dělal, kdybys na ulici našel náprsní tašku s penězi spolu s doklady majitele?“ Žid odpověděl: „Řeknu ti pravdu, rabíne; mám děti a jsem chudý. Považoval bych to za dar od Boha. Rabín mu řekl: „Pak jsi ale zloděj.“ Tutéž otázku položil rabín jinému Židu. Ten odpověděl: „Okamžitě bych peníze vrátil.“ Rabín mu řekl: „Jsi idiot.“ Zeptal se ještě třetího Žida, který řekl: „Vím dobře, co by bylo mojí povinností. Znáám však také svoji slabost. Nedokáži ti přesně říci, co bych za takové situace učinil. Všechno by záleželo na Boží milosti.“ Rabín ho pochválil: „To je správná odpověď.“

Víme, že je naší křesťanskou povinností být dokonalými. Známe však také svou neschopnost. Jsme v každém okamžiku svého života tím, čím nás milost učiní.

STALINOVÁ DCERA Světlana Allilujevová napsala, že v Sovětském svazu se každý od útlého dětství učí lhát, aby přežil. Jinak je režimem smeten.

Naštěstí tomu tak není v svobodném světě. Avšak život by byl nemožný všude, jestliže by ses rozhodl říkat kaž-

děmu jen holou pravdu. Nemůžeš ani bez okolků hanobit faleš všech postojů, které považuješ za chybné. Musíš být raději s Pavlem Židům Žid a Řekům Řek, abys pro Pána Ježíše mohl získat alespoň některé.

Přenechej absolutna těm, kteří mají od Boha zvláštní vystrojení se jimi zaobírat!

ABSOLUTNA nemohou být uplatňována vždy a všechna v období války. Církev je ve válce. Ve válce nemůžeš být ve svých záměrech idealistický, ale praktický a účinný.

Vypráví se, že když Sir Stafford Cripps se v jednom rozhlasovém vysílání doslechl o britském vojenském oddělení pro psychologickou válku, poznamenal: „Musíme-li se kvůli vítězství uchýlit k vytvoření něčeho takového, byl bych raději, kdybychom válku prohráli.“ Ať lidé, kteří uvažují tímto způsobem, do války nevstupují! Kdokoli si přeje vyčistit špinavé místo, musí být připraven, že se sám zamaže.

Naštěstí neměla Velká Británie pouze Sira Stafforda Crippse, ale také Churchilla a mnoho jiných, kteří smýšleli podobně.

Když generál Montgomery v Londýně stanovil konečnou strategii pro plánovaný den D, byl z Gibraltaru do Alžiru poslán Montgomeryho dvojník, aby oklamal německé špehy. Hitler přestal zbrojit: Montgomery není v Anglii, invaze do Francie tedy bezprostředně nehrozí.

Německá bitevní loď *Graf Spee* měla na opravu v Montevideu pouhých 48 hodin. V neutrálním přístavu jí nebylo

povoleno kotvit déle. V určité vzdálenosti od ní však čekaly dvě malé britské lodi, které bylo snadné přemoci. Nejbližší britské bitevní lodě byly příliš daleko a nedokázaly by zavčas připlout. Britská admirálita se tedy rozhodla pro lest. Poslala zmíněným dvěma menším lodím šifrovanou zprávu, že se k nim připojí velká bitevní loď a letectvo. Britové věděli, že německá admirálita a německý kapitán zprávu rozšifrují. Německý kapitán Langdorff proto nechal loď potopit a sám spáchal sebevraždu.

Tutéž věc čteme v knize Soudců 20,29: „Tu Izrael rozložil oddíly do zálohy okolo celé Gibeje,“ aby přepadl Benjamínovce. Když Benjamínovci vytáhli proti Izraeli, opustili město, neboť byli přesvědčeni, že své nepřátele úplně rozdrtí. Izraelci předstírali útěk a tak je vylákali daleko od města. A pak v určitou chvíli vyšly čekající izraelské zálohy ze svých úkrytů. Tak byl Benjamín smeten.

K vítězství ve válce se používá taktika. I k vítězství v křesťanské válce je taktiky zapotřebí.

OD NIKOHO se nežadá, aby vedl křesťanský život bez kompromisů.

Křesťan si je však velmi dobře vědom, že kompromisy, ač v životě a v boji občas nezbytné, jsou také velmi nebezpečné. Není lež, která by nepohoršovala něčí víru. Společnost je nevyhnutelně poškozována každým příkladem lži.

Jeden muž požádal cestovatele v poušti, aby mu dovolil jet na jeho velbloudu. Žádosti bylo vyhověno. Sotva muž

nasedl, srazil majitele velblouda do písku a ujel. Majitel za ním volal: „Netrápí mě, že jsi mi ukradl velblouda – mám jiné – ale že jsi zničil důvěru mezi lidmi. V budoucnu již žádný majitel velblouda nepomůže osamělému poutníkovi.“

Křesťan bere vážně tyto skutečnosti na vědomí. Nikdy neříká nepravdu, protože chce, ale protože to nezbytně vyžaduje svatý boj, který byl na něho naložen jako břemeno. Jeptišky ukrývaly Židovky hledané nacisty a lhaly, když byly dotazovány, zda nevědí kde jsou.

OTÁZKA KOMPROMISŮ v křesťanském životě se netýká pouze mluvení pravdy, ale celého rozměru určitých problémů. Nezapomeňme, že Ježíšovi učedníci byli ozbrojeni. Petr měl u sebe meč. Ježíš ho nekáral za to, že jej měl, ale že jej použil ve špatnou chvíli, ačkoli jistě věděl, že být ozbrojen, skýtá jisté nebezpečí. Homér napsal: „Meč sám již ponouká muže k boji.“

Tak tomu bude i s kompromisy v různých oblastech našeho života.

Avšak jestliže neuznáváme jiná absolutna, potom neuznáváme ani absolutní nezbytnost kompromisů. Musíme se současně pevně držet daných zásad.

Může-li kterýkoli zlý člověk ovládat své dobré touhy, proč bychom my nemohli ovládat své špatné vášně?

PŘÍLIŠ SE TOHO od tebe neřádá. Jak by bylo milé, kdyby pastýři, kteří se přišli podívat na nemluvnětko Ježíše, přinesli s sebou pro hladovou rodinu také malý kousek másla, sýra a trochu mléka.

Každý dopis, který napíšeš, se může stát vyslancem lásky.

JEDNO Z BIBLICKÝCH PRAVIDEL z morální oblasti je rozvedeno v knize Kazatel 7,16: „Nebuď příliš spravedlivý.“

Přehnaná čestnost může přerůst do stupidity. Znáám křesťana, který má ve své kanceláři na psacím stole dvě psací pera. Jedno je jeho vlastní a druhé patří společnosti, u které je zaměstnán. Všechny osobní záležitosti si zaznamenává perem soukromým a pracovní záležitosti perem erárním. Svou firmu okrádá o čas, ve kterém se rozhoduje, které ze dvou per má použít.

Člověk, který nechce konat ani mluvit nic kromě absolutní spravedlnosti, ničeho nedosáhne. Nevstoupí na cestu úspěchu, a není pravdivým, protože není reálným.

Křesťanství ti poskytne moudrost pro každodenní život. Poznáš jak dát ďáblu příležitost utéci. Jestliže mu vezmeš možnost úniku, přinutíš ho, aby se bránil.

UČITEL se jednou při hodině zeptal: „Co je náboženství?“ Jeden z žáků odpověděl: „Je to seznam toho co je zakázáno.“ Hleď před takovým náboženstvím utíkat, jako bys utíkal před chřestýšem!

Život není možný bez jisté dávky přizpůsobení. Čas od času děláme věci, které jsou normálně zakázány. Blaise Pascal napsal: „Kdokoli si chce hrát na anděla, stává se ďáblem.“ Dokonce i křesťan zůstává jen člověkem! Buď svatým, ale – kvůli těm kolem sebe – buď lidským svatým.

Křesťané byli učiněni králi. Každý král, který by vládl podle neochvějných strnulých zásad, by přivedl zemi do zkázy.

KŘESŤANÉ mají od Boha veliká zaslíbení. Některá z nich jdou tak daleko, že prohlašují, že oheň nás nebude moci spálit a dravé vody pohltit. Tato zaslíbení se denně naplňují, když nám Bůh dává moudrost, která nás chrání před ohněm a dravými vodami.

ABYS UČINIL hořkou medicínu pro děti přijatelnou, musí ji potáhnout cukrem. Jsi obklopen dětmi – ne tělem, ale smýšlením. Když hrabě Zinzendorf přicestoval do Spojených států, shledal, že zde lidé mají veliký respekt k duchovním. Od neordinovaného člověka nedokázali náboženské vyučování přijímat. A tak se sám představoval titulem „pastor“, který mu neudělil žádný člověk. (Stejně jako žádný člověk neudělil Pavlovi titul apoštol. Dostal jej od Boha.) Beethoven by nemohl být nikdy přijat do vyšších společenských kruhů, kdyby nepatřil k šlechtě. Proto si před jméno přidal slovo „van“. „Van Beethoven“ znělo jako titul

holandského šlechtice. Takto byl úspěšným. Možná by bez tohoto triku nevzešla žádná z jeho symfonií.

Když si brazilský král Pedro přál vystavět první veřejnou nemocnici v zemi, marně volal po dobrovolných příspěvcích. Potom vyhlásil, že kdokoli poskytne milion pesos, obdrží titul vévody, kdo poskytne půl milionu, titul hraběte a kdo sto tisíc, titul barona. Okamžitě měl všechny potřebné peníze a nemocnice byla postavena. Pak nechal svolat nové šlechtice k odhalení pamětní desky na budově nemocnice. Byl na ní nápis: „Tuto nemocnici darovala lidskému utrpení lidská bláhovost a pýcha.“

Chceš-li pro Krista něčeho dosáhnout, zaplať svou daň s chápacím úsměvem nad lidskou dětinskostí. Jsi v Kristu Ježíši dítětem Božím. Jiní nejsou. Nekomunikuj s nimi na shodné úrovni dospělosti.

Jestliže jsi dítětem Božím, buď si toho vědom, ale varuj se pýchy, jako bys byl jediným člověkem, ke kterému Bůh mluví.

V TUTÉŽ CHVÍLI si také přiznej, že jsi i hříšným člověkem. Petr vytýkal Židům: „Vy jste zapřeli Svatého...“ (Skutky 3,14). Petr ho však také zapřel. To je paradox křesťanského života. Káráme druhé kvůli hříchům, které sami pácháme.

Nebuď překvapen, když nalezneš hřích – možná dokonce hřích velké – u těch, které uctíváš jako hvězdy na duchovním nebi.

Luther a Kalvín jsou daleko od toho, aby byli považováni za vzory křesťanské lásky. Na jejich charakterech jsou stejně velké skvrny jako u papežů a biskupů, proti kterým bojovali. Byly temné stránky v životě Wesleyho a Livingstona, které hořce kritizovali jejich protivníci. Britská baptistická unie si nevěděla příliš rady se svým největším kazatelem Charlesem Spurgeonem.

Nepřijmeš-li tato životní fakta, sám sebe utrápíš v nespočetných konfliktech s nezměnitelnými zákony lidské existence.

Nebojuj na nápravě nezměnitelných sklonů své vlastní přirozenosti. Vydej se Ježíši. Nechtěj utvářet svůj život. Utváří ho Ježíš. Věř, že on přebírá kontrolu a dává patřičný prostor i tvým citům. Obezřetně tě nechá selhávat a klesat v takové míře, kolik je potřeba, abys zůstal pokorný. Dáruje ti tolik spravedlnosti, kolik jí potřebuješ, abys mezi lidmi zářil.

Obyčejný člověk se může rozhodnout, které věci činit bude a které činit nebude. O Abrahamovi je psáno, že „Bůh je s ním ve všem, co činí“ (Genesis 21,22). Jsi-li vírou dítětem Abrahamovým, je to tvé privilegium.

Někteří lidé se musejí rozhodnout kam jít a kam nejít. Jozue uslyšel slova: „Hospodin, tvůj Bůh, bude s tebou všude, kam půjdeš“ (Jozue 1,9).

Zmínil jsem se o rozporech v životě velikých kazatelů. Zdá se, že již brzy opustím tento svět. S největší pravděpodobností upadnu zcela v zapomnění. Ne-li, možná nějaký autor mé hříchy použije jako příklad, aby povzbudil

klesající. Ve své knize poukáže, že i u člověka, který tolik vytrpěl a v tolika zemích kázal – jak tomu bylo u jistého Wurmbranda – se našly veliké skvrny na jeho charakteru.

Byl jsem obviňován jak odpůrci evangelia, tak i některými křesťanskými představiteli z velkých hříchů a z vážných věroučných chyb. Miriam a Áron, Mojžíšovi sourozenci, mluvili proti svému bratru. Áron byl Bohem ustanovený nejvyšší kněz. Jejich obvinění nebylo možné jen tak přehlédnout. Mojžíše znali velmi dobře. I já mám ve své blízkosti lidi, kteří na mne ukazují prstem.

V budoucnu by se mohl nějaký životopisec na tyto skutečnosti zaměřit a zjistit, že to či ono obvinění bylo oprávněné, anebo by mohl zjistit, že mé hříchy se týkají zcela jiné oblasti. A k těm několika opravdu stinným stránkám mého života by mohly být mémi odpůrci přidány ještě další. Při jednostranném pohledu bys mohl nějakého kriminálního považovat za světce a naopak. Dokonce i v těch nejlepších životech je toho mnoho, co by se dalo záměrně špatně vykládat. Vždyť v každém člověku existují určité zbytky zla. Budeš-li o mně číst nějaké nepěkné věci, a jistě tomu tak bude, nediv se tomu. Přijmi hřích jako jednu ze skutečností Wurmbrandova života, a oslavuj Boha, že má s takovým hříšníkem lítost. Pamatuj, že nejkrásnější knihou Bible je píseň, kterou napsala jedna z nejsmutnějších postav Písma: král Šalomoun. Někteří dokonce pochybují o jeho spasení.

VELCÍ KAZATELÉ selhávali. Také Wurmbrand, muž mnohem menší důležitosti, selhával. Než byl Ježíš od nás vzat, ukončil své poslání bez úzkosti či obav o Petra, který ho zapřel.

Arcibiskup Cranmer se po léta zpronevřoval kompromisy s tyranem. Když byl zatčen, nejprve odvolal. Za víru v Krista šel na hranici až po vnitřních kolísáních.

Sv. Jana z Arku také nejprve odvolala.

Bismarck na konci svého života vyznal, že selhal a že to, co vykonal, nepřineslo štěstí jediné lidské bytosti.

Všichni žijeme i budeme spaseni z pouhé milosti.

NEDOJDEŠ KLIDU, dokud nepřijmeš první postulát dialektiky, totiž že neexistuje nic bez protikladů. Neexistuje matematika bez plus a mínus, událost bez akce a reakce, elektřina bez kladného a záporného pólu, válka bez útoku a obrany, svatý bez hříchů a hříšník bez ctností.

Přijmi sebe sama i se svými protiklady. Luther prohlásil, že každý křesťan je *simul justus et peccator, comprehensor et viator* – „současně spravedlivý a hříšný, cíle dosahující i dosud poutník“.

Protiklad je obecný a absolutní.

BOJ NIKDY NEVZDÁVEJ! Vzpomeň si na faraóna: kolik ran vytrpěl! A ty, Boží dítě, se obáváš, že neodoláš pokušením? Jistě zlo přemůžeš, ale občas to půjde pomalu.

Sv. František z Assisi věděl, že se kolem kláštera potulují lupiči a okrádají lidi, kteří do kláštera přicházejí na bohoslužby. Ostatní mniši chtěli na lupiče přivolat vojáky. Sv. František jim to však rozmluvil. Navrhl, aby vzali jídlo a pití, šli k lupičům a požádali je o slib, že nebudou zabíjet, ale pouze krást. Po čase od nich vymohl slib, že nebudou krást v neděli a v době svátků. A tak je pomalu a postupně přivedl k obrácení.

I ty budeš postupem času, na cestě spravedlnosti znamenávat úspěch. Raduj se z těch, kteří mohou své zlé zvyky okamžitě opustit. Jestliže to však ty nedokážeš a stále sklouzáváš do starých kolejí, nezoufej! Pro zbytek života si musíš osvojit poznání, že závisíš předně a mnohem více na Kristově odčinění zla tebou páchaného, než na tom, že toto zlo již nepácháš. Všichni jsme lidé a patrně se musíme učit pouze z chyb, kterých jsme se dopustili.

BUĎ OBEZŘETNÝ, abys neupadl do hříchu pýchy! Jsi-li korunován s Ježíšem, je velmi snadné stát se pyšným. Sv. Augustin napsal: „Každý jiný druh zla vzniká činěním zlých věcí. Avšak zvláštním rysem pýchy je schopnost ničit i skutky dobré. Bůh bude dělat všechno pro to, aby tvou duši udržel v pokoře. Díky mu za to!

Křesťané, kteří odloží pýchu, nekritizují druhé lidi. Shakespeare napsal: „Nebudu ve světě plísnit jiného tvora než sebe, neboť na sebe vím nejvíce poklesků.“

Pokoušej se být dobrý, ale vyhýbej se tomu druhu konvenčního dobra, které je založeno na negativismu, cenzorství, úzkoprsosti a bezhlavém sudičství.

JE OBČAS křesťanskou povinností být v opozici vůči jiným lidem. Neměli bychom však při zkoumání jejich prohřešků zapomínat na shovívavost.

Čas od času se křesťané musejí účastnit i ozbrojených bojů. Například když jsou povoláni bránit vlast. Neměli by však přitom propadat hrdému a zpupnému duchu. Popravčí na Středním východě prosí odsouzence před popravou o odpuštění. Jsou si vědomi vlastní hříšnosti a že tedy trestají svého spoluhršíšníka. Vrah Mahátmá Gándhího se své oběti nejprve poklonil a projevil mu tak úctu. Pouze v tomto duchu je křesťanům dovoleno kritizovat a bojovat.

Křesťan vrhá své síť vždy na pravou stranu, která v Bibli symbolizuje stranu mírnosti. Více ryb ulovíš s ponížeností než s hrubostí.

KŘEŠŤAN MÁ POKORU za svůj člun a poddajnost za svůj vůz. Práví Bohu: „Podle tvého zalíbení“; řečeno s Shakespearem, křesťan „převádí nepoddajnou štěstěnu do tichého a sladkého stylu.“ Křesťan odhaluje, že za tím, co svět nazývá „spravedlivým rozhořčením“ se skrývá ďábelská moudrost. Proti komu jsi spravedlivě rozhorlen? Proti lidským hříchům? Jak závažné a četné jsou tyto hříchy? Jsou četnější a těžší

než hříchy tvoje? Existuje Bůh, který ti vyhradí – pokud nebudeš odpouštět – věčné zahynutí. Co bys zvolil, kdyby ses měl právě v tuto chvíli rozhodnout, zda půjdeš do pekla, anebo odpustíš druhým? Rozhodni se z tohoto hlediska. Určitě se rozhodneš pro shovívavost.

PODĚLÍM se s tebou o tři myšlenky, které ti pomohou zůstat pokorným.

Za prvé to je aspekt nedůležitosti lidstva.

Jeden profesor moskevské univerzity řekl svému západnímu křesťanskému kolegovi: „Je pro mne obtížné přijmout vaši víru, že Bohu záleží na lidských bytostech. Proč bychom museli čekat tak dlouho, když by se Bůh tolik staral o jednotlivce? Proč Bůh stvořil člověka až šestý den? Zdá se, že v tom neměl příliš na spěch!“

Odpověď je prostá. Než povstal člověk, miloval Bůh slunce, květiny a zvířata. Bůh nevysadil korkovník kvůli zátkám do našich lahví vína, ale protože korkovník miluje. Pohleděl na vše co učinil a shledal to dobrým. Bůh se procházel zahradou Eden ještě předtím, než do ní uvedl Adama a Evu. Již tehdy se radoval z vůně lilií a nádhery růží.

Druhá myšlenka se týká tvé vlastní nedůležitosti.

Než jsem se dostal do vězení, považoval jsem se za důležitou osobu. Byl jsem farářem rostoucího sboru, autorem knih, pracoval jsem pro Světovou radu církví, účastnil jsem se charitativních akcí atd. atd. Nedokázal jsem si vů-

bec představit jak by se v Rumunsku mohla beze mne obejít veškerá církevní práce. Když jsem po čtrnácti letech z vězení vyšel, viděl jsem, že církev v práci pokračovala velmi úspěšně i beze mne, a že jiní napsali knihy lepší, než byly moje. Vůbec jsem nebyl nezbytný, jak jsem si o sobě myslel.

To může být pravdou i tvém případě.

Třetí myšlenka se týká důležitosti tvého bratra.

Klement Alexandrijský napsal: „Ten, kdo vidí svého bratra, vidí Boha.“ Vezmeš-li vážně toto hledisko, ihned se uvidíš mnohem níže než je kterýkoli tvůj spoluvěřící, s nímž třeba i nesouhlasíš. Spatřuješ v něm božství a s respektem se před ním skláníš, i kdyby se jednalo o nejkřehčího křesťana. On je mistr, ty jsi otrok. Někteří teologové věří, že Luciferův pád spočívá v jeho odmítnutí stát se lidem služebným andělem. Povzneseně prý odsekl: „Non serviam“ (nesloužím).

KŘESŤAN hovoří málo. Přirozeně máme jeden jazyk a dvě uši. Nechť se křesťan vyhýbá planým řečem a užívá jazyka k oslavování Stvořitele svých dvou uší.

VÍM, že mnohé, co jsem shora napsal, platí pouze v obecném smyslu. Avšak obecný smysl není úplně obecný. A každý dekagram náboženství si pro upotřebením vyžaduje deset kilogramů obecného smyslu.

NEBUĎ ale poddajný natolik, abys ses vzdával naplnění svého záměru. Z podobenství o hřivnách (Lukáš 19) víme, že Pán Ježíš nečiní dosažení svých cílů závislým na souhlase lidí. V tomto podobenství se připodobňuje k urozenému člověku, který své království přijímá z rukou vládce daleké země, a nikoli na základě hlasování svých spoluobčanů. Ti ho později pojali v nenávist. Někteří z jeho služebníků byli leniví. Svě nepřátele přikázal usmrtit. Musí vládnout neboť je nejvyšším dobrem. V míře, v jaké se s ním ztotožníš, budeš také odhodlán svou víru za každou cenu udržet (Galatským 1, 8–9).

TVÝM ŽIVOTEM by měl být Kristus. Ježíš neměl kde složit hlavu. Ty smíš mít dům, ale pouze jako nezbytnost, nikoli jako známku své touhy něco vlastnit.

Ptáci ve voliérách zoologické zahrady v San Diegu, pocházející z Aljašky, hledí stále k severu. Podobně i my hledíme k nebi, našemu pravému domovu.

KŘESŤAN MÁ jeden vůdčí princip: je jím láska. Musíme milovat svého bližního, a milovat ho i tehdy, když nás okrádá o čas, když si půjčuje, a nevrací, když za našimi zády o nás říká nepěkné věci.

Tímto způsobem křesťan miluje, aniž žádá totéž. George Bernard Shaw rozlišoval mezi křesťanstvím a „křižáctvím“, čímž měl na mysli znásilňování druhých sadistickým mo-

ralismem. Veškerá křesťanská etika je morálním kodexem pouze pro nás. Plinius Mladší psal o křesťanech „jak velice se vzájemně milovali“.

KDEKOLI JE TO MOŽNÉ, dávej přednost soutěžení v lásce před nenávisťným sporem.

Nepromarňuj těch několik dní svého pozemského života jako šťoura, který se bez obecného prospěchu plete do záležitostí druhých. Nedovol, aby se tvá pozornost od-poutávala od Krista.

Přijmi prostou skutečnost, že někteří lidé s tebou ne-sympatizují. Je to normální. To, že podle jejich vůle nejed-náš, může být pro tebe zdrojem radosti.

Vyhýbej se osobnímu nepřátelství jak to jenom půjde. „Čiňte si přátele,“ říká Ježíš (Lukáš 16,9). Nerušte přátelství ani z opravdových důvodů. Důvod pro zrušení přátelství není nikdy důležitější než přátelství samo.

KRÁLOVNA ZE SÁBY přišla navštívit Šalomouna a řekla: „Tvá moudrost je ve světě proslulá. Dovol mi spatřit, jak soudíš svůj lid.“ Následující den byly vztyčeny v paláci dva trůny a povolány znesvářené strany.

První pře se týkala dvou Židů, kteří se vzájemně kopali, rvali vousy a častovali nejhoršími urážkami. Když je krá-lovi služebníci od sebe odtrhli, ptal se Šalomoun po důvodu jejich počínání.

První řekl: „Ach, králi, prodal jsem tomuhle darebákovi dva akry země; dal mi příslušnou částku a usídlil se tam. Ale následující den, když na nově koupeném pozemku kopal, objevil mimořádný poklad zlata a drahokamů. Byl jistě jeho, neboť jsem mu zemi prodal se vším všudy. Byla to chyba, že jsem poklad před prodejem pozemku neobjevil. Nyní si ale představ, že tento lump za mnou přišel a řekl: „Drahý bratře, udělal jsi chybu, že jsi mi svůj pozemek prodal za tak nepatrnou částku. Vrať mi peníze a já ti vrátím pozemek. Poklad, který jsem našel patří tobě a tak bude nejlepší, když si vezmeš nazpět i půdu.“ Měl za lubelem mi navrhnout výhodný obchod, jehož následkem by na mně spočinulo Boží odsouzení za nespravedlnost, neboť nemám právní nárok ani na pozemek ani na poklad. Vždyť jsem půdu s konečnou platností prodal.“

Pak se muž otočil na svého soka a vykřikl: „Ty podvodníku! Poklad je tvůj.“

Král požádal o výpověď druhou stranu. Obviněný muž žadonil: „Pane, měj slitování s mojí duší. Koupil jsem jen kousek země a nic víc. Poklad jsem přece nekoupil. Nemohu si ponechat poklad v ceně milionů, který jsem koupil za několik hřiven stříbra, vyplacených jako cenu pozemku. Byla by to podlost a já se chci podívat Bohu do očí jako čestný člověk. Řekni tomuhle muži, že poklad je jen a jen jeho.“

Královna ze Sáby nemohla uvěřit vlastním uším.

Král se zeptal prvního Žida: „Máš děti?“ Odpověděl: „Osmnáctiletou dceru.“ Pak se zeptal druhého muže: „A ty?“

„Já mám dvacetiletého syna.“ Král vynesl rozsudek: „Chlapec se ožení s dívkou a poklad dostanou věnem.“ Oba muži se objali. Soudní pře byla uzavřena.

Královna řekla: „Ještě jsem neviděla spor, ve kterém by jedna strana přiznávala nároky druhé. Jak je možné, že se u vás dějí takové věci?“ Král odpověděl: „Cožpak nevíš, že jsme vyvoleným lidem Božím? Jsme svatým národem, a z toho plynou veliké spory. Všechny však mají ten důvod, že jeden druhého pokládá za důstojnějšího sebe. Každý Žid by byl rád ve všech neshodách vůči svému bližnímu přímočarý. U vás tomu tak není? Jak by tento případ probíhal, kdyby k němu došlo ve tvém království?“

Královna odvětila: „Tam by každý křičel: „Poklad je můj!“ Šalomoun se zeptal: „A jak bys spor urovnala?“ Královna okamžitě odvětila: „Nechala bych oba stít a poklad si ponechala.“ Král se opět zeptal: „Máte ve vaší zemi psy a kočky?“ Královna řekla: „Samozřejmě! Proč se ptáš?“ Šalomoun rozhovor ukončil slovy: „Ve vaší zemi svítí slunce zřejmě již jen kvůli vašim domácím zvířatům. Bůh neposílá slunce lidem, kteří pokřikují, že jsou spravedliví.“

OD SV. ANTONÍNA Velikého se nám dochovala myšlenka, že jedinou cestou k poznání Boha je dobrota.

Lidová pověst říká, že mudrci, kteří se přišli poklonit narozenému Ježíši, byli tři: Melichar, Baltazar a Kašpar. Avšak jedna verze tohoto příběhu vypráví o mudrcích

čtyřech. Jméno čtvrtého bylo Artaban. Když uviděl hvězdu, která oznamovala narození Spasitele, všechno prodal a narozenému nesl darem tři velmi vzácné drahokamy: rubín, safír a smaragd.

Když však spěchal na místo, kde se měl setkat s ostatními mudrci, aby společně odcestovali do Palestiny, uviděl na silnici ležet oloupeného a téměř k smrti ubitého muže. Dopravil ho do nejbližšího hostince, kde hostinskému za něho zaplatil safírem. Zachráněný muž byl Žid, znalý Písma. Když se dozvěděl o důvodu jeho cesty, požehnal mu a informoval ho, že Mesiáš, kterému se chce poklonit, se má narodit v Betlémě.

Artaban dorazil na místo setkání pozdě. Ostatní mudrci již odcestovali. Vypravil se tedy sám a dorazil do Betléma. Zde se dověděl, že před nedávnem se skutečně tajemné dítě narodilo v jeslích, že při jeho narození zpívali andělé, avšak že jeho rodiče museli z neznámých důvodů uprchnout.

Artaban odpočíval po dlouhé cestě v domě chudé vdovy, matky jediného dítěte. V noci náhle vtrhl do domu soused a se slzami v očích řekl, že do vesnice přitáhli Herodovi vojáci, aby pobili všechny chlapce. Artaban vdově nařídil, aby nikam nechodila. Vyšel z domu a zamkl za sebou dveře. Když uviděl velitele s taseným mečem, přistoupil k němu, ukázal mu rubín a řekl: „Může být tvůj, když necháš tento dům na pokoji. Bydlím v něm já, a děti nemám.“ Velitel se poklonil, vzal si drahokam a šel svou cestou.

Mudrc se nyní utěšoval myšlenkou, že mu zbyl pro obětování novorozenému králi Židů ještě jeden drahokam.

Uplynulo více jak třicet let a Artaban stále ještě nenašel toho, kterého hledal, ačkoli se o to horlivě snažil. Nakonec uslyšel, že žije v Palestině, je prorokem a činitelem dobrých skutků. Proto se ihned odebral do Jeruzaléma. Ke svému zděšení se zde dověděl, že ten, který se narodil v Betlémě, je veden na Golgatu, aby tam byl ukřižován, neboť se prohlašoval za Božího Syna.

Artaban spěchal na Kalvárii, protože věděl, že ten muž je opravdu Božím Synem. Vždyť kdysi viděl jeho hvězdu. Starému mudrci zbyl ještě jeden drahokam. Snad by jej mohl nabídnout katům jako výkupné.

Avšak jeho cesta vedla trhem s otroky. Mladá dívka prosila kolemjdoucí: „Zachraňte mě! Věřím v Ježíše. Mé náboženství učí čistotě a já mám být prodána životu v hanbě a hříchu.“ Artaban povzdechl a řekl: „Odpusť mi, Boží Synu, ale musím se vzdát i toho posledního drahokamu, který mi pro tebe zbyl.“ A tak dívku vykoupil.

Náhle obestřela zemi temnota. Nastalo veliké zemětřesení. Dům, ve kterém se Artaban ukryl, se zřítíl a on zůstal pohřben v troskách. Umíraje, prosil Syna Božího, aby mu odpustil, že všechno rozdal lidem a na něho již nic nezbylo. Náhle uslyšel hlas: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili. Pojďte a ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa.“ A tak Artaban zemřel.

JEDNA VĚC je jistá: Lenin miloval lidstvo. Miloval ho nato-
lik, že by byl pro dobro lidstva schopen usmrtit všechny
lidi, neboť lidstvo bylo pro něho abstraktní pojem.

Ježíš učí osobní lásce k jednotlivému bližnímu.

Když chtěli misionáři přeložit Nový Zákon do novogui-
nejského jazyka mireba, nenalezli ekvivalentní slovo pro
lásku. Proto užili složeniny „nanumangud“, která znamená
„dávám ti své nitro“. Nechť je naše láska taková.

Nechť máme vždy na paměti, že duší lásky je láska
k duším.

LÁSKA je rozlišujícím znakem všech křesťanů. Od duchov-
ního se očekává láska obzvláště vroucí.

Vypráví se příběh o Janu Zlatoústém, jak jednou navští-
vil odlehlou část své diecéze, kde byl velký nedostatek
kněží. Z tohoto důvodu vyučil – jak nejlépe dovedl – jed-
noho venkovana a ustanovil jej knězem. Když se vrátil do
svého sídla v Konstantinopoli, nemohl dojít klidu. „Jak jsem
jen mohl udělat takovou chybu a ordinovat za kněze člo-
věka, který nebyl pro službu řádně připraven?“ A tak se
rozhodl vrátit se zpátky a navštívit kostel nového kněze
několik minut před zahájením bohoslužeb. Skryl se však
za sloupem, aby mohl nezpozorován vidět, jak bude ves-
nický kněz plnit svou službu. Po tvářích mu stékaly slzy.
Nikdy předtím neviděl, že by se nějaký kněz modlil s ta-
kovou vroucností a záplem. Jeho krátké plamenné kázání
doslova snášelo napjatým posluchačům nebe. Když byl

obřad u konce, přistoupil Jan Zlatouústý k oltáři, poklekl před knězem a žádal ho o požehnání. Když kněz uviděl biskupa, zděsil se a řekl: „Je přece na tobě, abys mi požehnal.“ Biskup však trval na svém: „Ty mi požehnej, neboť jsem nikdy předtím neviděl kněze, který by sloužil Bohu s takovým zápalem a láskou v srdci.“ Nevzdělaný kněz se udiveně zeptal: „Ale, bratře biskupe, což je možné Bohu sloužit jinak?“

BŮH od nás neočekává nic lepšího, než že se v našich očích bude zračit přemáhající láskyplný pohled. Lidé však takovou moc ponесou nelibě. Duchem naplnění křesťané jsou nenáviděni. Velké stromy sice poskytují více stínu, trpí však zase více silným povětrím. Avšak nenáviditelné šípy, na tebe vystřelené, tě nikdy nezasáhnou, neboť neseš štít víry a patříš k jinému světu, kam takové šípy nemohou dolétnout.

Lidé budou schopni uvrhnout tě pouze do vnějšího utrpení. A dokonce i takové utrpení budeš nakonec vnímat jako Boží vůli, jako přicházející od tvého zvláštního Boha, z jehož ruky ses rozhodl přijmout cokoli. Dokonce i osvětimské nebo buchenwaldské pece či plynové komory nemohou uspět ve snaze připravit křesťana o víru a lásku k Bohu.

Nikdo (snad ani sám Bůh) nemá tak velký klacek, aby mě odehnal od Boha. Budu ho milovat i kdyby mě zabil.

Věř v Krista a lásku. To postačí. Nepřijímej nějaká do-
datečná dogmata, obřady, pravidla, podmínky, prikazované
různými organizacemi jako přednostně důležité.

Oddej se jenom lásce. Miluj, i když to není opěto-
váno.

Ježíš nás učí, že když dostaneme políček, měli bychom
nastavit druhou tvář. Výsledkem bude pravděpodobně
druhý či třetí úder. Mám na toto téma osobní zkušenosti.
Postoj poddajnosti je odpůrci vykládán jako slabošství. Křes-
ťané v koncentračních táborech se učili naplňovat příká-
zání Páně: bude-li tě někdo nutit nést těžké břemeno jednu
míli, jdi dvě. Výsledkem bylo, že druhého dne byla zvýšena
norma a vyčerpaní vězni se udřeli do padnutí. Ježíš nás
učil jít jednu míli navíc. Nezaslíbil, že dá prospěch našemu
podnikání, ale pouze, že se můžeme stát dokonalými
v lásce. To stačí.

TOTO PRAVIDLO prostého naplňování příkázání – bez
očekávání jakéhokoli užitku, vyjma dokonalosti křesťan-
ského charakteru – je potřeba aplikovat i na ostatní oblasti
křesťanského života.

Musíme přinášet dobrou zvěst o Kristu ostatním lidem.
Jakou to bude mít odezvu, není naší starostí.

Vypráví se příběh o lodi, která z rozbouřených vod usly-
šela signál SOS. Posádka se ihned začala připravovat na
záchrannou akci.

Jeden mladík se osmělil a řekl: „Kapitáne, nemyslíte, že

na to, abychom vypluli, jsou vlny příliš velké a vítr příliš silný?“

Kapitán řekl: „Nikoli, přišel rozkaz k vyplutí. Někaká loď je v ohrožení. Musíme vyplout.“

Mladík namítal: „Ale kapitáne, to se také nemusíme vrátit.“

Kapitán odpověděl: „Mladý příteli, nedostali jsme příkaz vrátit se, ale vyplout.“

NESPRAVEDLNOST přijímej s uspokojením a radostí.

Židé mají anekdotu. Jakýsi muž vykřikuje na peróně: „Rubinsteine! Rubinsteine!“ Někaký Žid vyhlédne z okna vagónu. Volající muž přiskočí, ušetří mu políček a řekne: „Tady máš, co ti patří, ty mizernej Rubinsteine.“ Všichni v kupé se začnou smát. Avšak i Žid se srdečně směje. Ostatní cestující se ho ptají: „Proč se smějete?“ Odpovídá: „No, oklamal jsem ho. Nejsem Rubinstein.“

S potěšením přijímej kopance a políčky, které patří ostatním a raduj se, že někdo se spletl, a místo jinému omylem ubližuje tobě. Sám Ježíš byl přece místo nás bit a usmrčen pro náš hřích.

Za socialistického pronásledování náboženství v Mexiku v třicátých letech byla největší odměna vypsána na hlavy prchajících katolických kněží.

Jakýsi člověk – jidáš – vysvětloval jednomu z kněží, že byl vždy chudý. „Když bych tě prodal, dostal bych peníze a měl bych tak na živobytí pro svou rodinu.“ Kněz opustil

lesní úkryt a šel s mužem do města. Tam za něho muž dostal kousek chleba pro své děti. Kněz byl zastřelen.

ZLODĚJI KRADLI během bohoslužeb v kostele. Opat, který to zpozoroval, řekl mnichům: „Hleďte jak znamenitě dělají svou práci. Konejme podobně své záležitosti: modleme se za jejich spásu.“ A dokončil liturgii. Lupiči se svou kořistí odešli.

AČKOLI LÁSKA končí pro milujícího porážkou, zůstává přesto nejlepší cestou. Občas však může být vítěznou.

Jistý anglický seržant, odvelený do Egypta, o sobě vypráví: „V téže setnině jako já byl také obrácený civilista. Dělali jsme mu všemožné naschvály. Jednou v noci přišel na ložnici velmi unaven. Než se uložil do postele, poklekl k modlitbě. Měl jsem na nohou holínky, obtěžkané vlhkým blátem a tak jsem mu je položil na ramena. Bez přerušování se modlil dál. Druhého dne ráno jsem u postele našel své holínky bezvadně naleštěné. To byla jeho odpověď na mé jednání. Zlomilo mi to srdce. Ještě téhož dne jsem byl spasen.“

PŘIDRŽUJ se co nejvíce Bible. Nedej se ani na okamžik ovlivnit nějakou biblickou kritikou. Avšak vykládána býti může. Bibli nekritizuj, ale naopak, dej se kritizovat jí.

Na výstavě moderního umění bylo také vystaveno jako obraz čisté plátno. „Exponát“ měl název: „Pasoucí se kráva“. Jeden z návštěvníků se autora obrazu zeptal: „Co znamená ten název? Nevidím trávu; a kde je ta pasoucí se kráva?“ Umělec odpověděl: „No, kráva přece všechnu trávu spásala.“ Návštěvník se však nedal odbýt: „Ale kdepak je kráva?“ Malíř odvětil: „Proč by tam měla kráva zůstat, když už tam nezbyla tráva?“

Kritikové Bible jsou podobní takovému umělci. Zanechávají za sebou v Písmu svatém jen prázdné stránky. Žádný Bůh, žádné zázraky, žádná skutečná historie, žádná spolehlivá učení, žádný ďábel, žádné peklo a žádný ráj. Takovým umělcům nevěnuj sebemenší pozornost.

Sv. Jan Zlatoústý řekl: „Přikazujeme ti věřit Písmům. Souhlasí-li někdo s Písmy, je křesťanem.“

BUDEŠ-LI Písmo studovat pozorně, jistě v něm objevíš určité rozpory. Osobně příliš nedůvěřuji příběhům, které se shodují ve všech podrobnostech. Jsou totiž vytvářeny uměle. Věřím Bibli, *právě proto*, že její příběhy si nejsou vzájemně přizpůsobeny.

NEDĚLEJ SI STAROSTI, že se někteří vědci dívají na Bibli skepticky. Nakolik je jejich poznání směrodatné? V jedné Balzacově novele jistý vědec, kterého nechaly chladným slzy vlastní manželky, prohlašuje: „Co jsou slzy? Provedl

jsem jejich rozbor. Je to trochu fosforečnanu vápenatého a chloridu sodného, trochu slizu a trochu vody.“ Kdo se na Bibli dívá s podobně pokřivenou myslí, je odsouzen jí neporozumět. Věř každému písmenku Bible.

MĚJ SE NA POZORU před bigotností! Nenuť druhé, aby měli tutéž víru jako ty. Rabíndranáth Thákur správně říká: „Bigotnost se pokouší pravdu uhájit smrtonosným stiskem.“

Křesťané jsou tolerantní ke všem, dokonce i k lidem netolerantním.

JISTÝ LEKTOR ateismu dokazoval, že Bible není spolehlivá. Otevřel knihu Kazatel 1,9, kde je psáno: „Pod sluncem není nic nového.“ S úsměškem prohlásil: „To je očividná lež. Pod sluncem je přece tolik nových věcí – rentgenové paprsky, rozhlas, telegraf, železnice! Tolik vynálezů, o kterých lidstvo nemělo před staletími ani tušení.“

Přítomný křesťan klidně odpověděl: „Bible je správná; každé její písmenko. Pod sluncem nového nic není.“ Bezvěrec se rozzuřil. „Jak můžete být tak tvrdohlavý a říkat takové stupidnosti?“ A znovu počal vypočítávat: rentgenové paprsky, rozhlas, železnice atd.

Křesťan odpověděl: „Od začátku říkali věřící nevěřícím: •Nemůžete oklamat Boha vnějškovým náboženstvím. Bůh hledí k srdci. Nevěřící si však byli sami sebou jisti: Bůh srdce vidět nemůže, protože je pokryto masem, kostmi

a kůží. Je dobře ukryto. A tak Bůh povolal Röntgena, aby objevil paprsky, jejichž pomocí můžeme dokonce vidět vlastní vnitřnosti i my lidé. Tyto paprsky však nejsou něčím novým. Je to jen moderní zobrazení pravdy, která je nám věřícím známa již po tisíce let.“

Něco takového ateista neočekával. Zeptal se: „A co rozhlas?“ „Starý,“ zněla okamžitá odpověď, „starý jako lidstvo samo.“ Od začátku věrní věřící říkali těm, co žili v hříchu: •Dávejte pozor na to co, říkáte! Bůh slyší každé slovo. Ale nevěřící se jen posmívali: •Nebe je přece tak daleko. Sotva slyšíme rozhovor ve vedlejší místnosti. Jak by mohl Bůh v dalekém nebi uslyšet naše slova zejména ta špatná, která třeba jen šeptáme? Proto Bůh přikázal Marconimu aby zkonstruoval první rozhlasový přijímač, který umožňuje lidem v Londýně slyšet i to, co šeptá řečník v Moskvě. Rozhlas tak pomáhá probouzet naše duše pro věčnou pravdu. Toho, kdo vás v rozhlase poučuje, nevidíte. Je daleko od vás. Podobně i Bůh může v nebi slyšet každé vaše slovo.“

Bezvěrec byl v koncích. „Můžete mi také vysvětlit, že ani železnice není nic nového?“ „Samozřejmě! My jsme vždy varovali: •Čiňte pokání dnes! Zítřka může být pozdě. Lidé své pokání odkládali. Proto Bůh sjednal Stevensona, aby vytvořil železnici. Aby se vlaky vyhnuly srážce, musejí odjíždět na minutu přesně. Přijdeš-li o minutu později, ujede ti vlak před očima – dobrý příklad staré pravdy, že čas pro pokání je právě nyní. Již v příští minutě ti může selhat srdce.“

A tak ateistický lektor prohlásil, že s touto knihou nejsou žerty.

Bible je pravdivá; pravdivé je každé její písmenko. Je pravdivá dokonce i ve svých rozporech.

ODDÁVEJ SE stále modlitbě. Nebe a země spolu mohou přímo komunikovat stejně jako Londýn s Berlínem. Ve své modlitbě se však musíš radikálně rozhodnout mezi sebou a Bohem.

NIKDY se však nemodli k Bohu jako by byl neochotný dávat. Seneca napsal: „Bohové nejsou jako lidé, dávají a dávají, dokud sami nezůstanou nazí.“

NEVYSLYŠENÁ MODLITBA neexistuje. Za minulé války se modlili za vítězství jak Němci, tak Britové. Nevyslyšené modlitby Němců byly vyslyšením modliteb Britů. Žijeme ve světě rozděleným do národů, ras, tříd, náboženství a střetů osobních zájmů. Proč musí tvůj zájem vždy konkurovat zájmu Božímu? Modlil ses za vítězství a byl jsi poražen; buď šťastný! Znamená to, že Bohem byly přijaty modlitby tvého protivníka. On je stále ještě Bohem, vyslyšajícím modlitby.

Ať tvůj život je životem služby.

Neříkej, že postrádáš duchovní moc či kvalifikaci. Jakýsi chlapec dal Ježíši pět chlebů a dvě ryby. Ježíš je rozmnožil. Co by se však stalo, kdyby chlapec neměl nic? Taková možnost ovšem neexistuje. V Bibli se slovo „nula“ ani její matematický symbol „0“ nevyskytují. Bible je však sestavena matematicky. Každé písmeno hebrejské či řecké abecedy odpovídá určité číslu. Každé slovo má numericou hodnotu. Můj syn napsal na Luteránské univerzitě v Paříži dizertační práci na téma Matematika v Bibli. Bible však neobsahuje ani slovo „nula“ ani její symbol „0“, což je zvláště důležité, uvědomíme-li si, že již Chaldejští dobyvatelé Židů psali nulu jako kruh. Navíc slovo „zero“ – nula pochází z chaldejského „zer“.

Nikdo není před Bohem nulou. Nikdo není bez určitého daru. Tvým darem možná je pokorně věřit, že neznamenáš nic.

V NEDĚLI 21. KVĚTNA 1972 jsem měl vidění v chrámě Sv. Petra v britském Southportu. Když jsem rozjímal v kleče před oltářem, vzpomněl jsem si jak Elijáš žádal vdovu o kousek chleba. Žena odpověděla, že jí zbylo jen trocha mouky a oleje – právě na poslední jídlo pro ni a jejího syna (1. Královská 17,11–12).

Náhle jsem před očima spatřil hladového muže, žebrajícího na Panně Marii chléb. Odpověděla: „Nemám. Jsem truchlící matkou, jejíž Syn byl pověšen na kříž. Zvolal, že

je dokonce opuštěn i Bohem. Chléb nemám, mohu ti však poskytnout útěchu. Vím totiž, že to stojí zato, snášeli-li člověk vše pro Pána Boha.“

Onen hladový muž se stal horlivým kazatelem a nasýtil tisíce úctou k Ježíši.

NIKDY si nestěžuj na svůj kříž.

Jeden křesťan si v tomto smyslu stěžoval Bohu. Bůh ho proto vzal do svého skladiště a řekl mu: „Je ti dovoleno vybrat si kříž podle svého vlastního přání.“ Jeden kříž byl nádherný, zlatý, ale velmi těžký; jiný byl sice lehký, ale zase příliš hrubý, takže by při nošení majiteli poranil ramię. Nakonec v koutku našel kříž, který mu vyhovoval nejlépe. Bůh mu řekl: „Opravdu, ten vypadá nejlépe.“ Byl to ten kříž, který přijal od Boha na začátku.

Utrpení je svaté. Nepromrhej z něho nikdy ani drobeček!

POZNEJ BOHA, ale uč se poznávat i ďábla.

„Pastýř Hermův“, raně křesťanský spis, uvádí, že každý člověk má jak osobního ďábla, který ho pronásleduje, tak i osobního anděla strážného. Snaž se dobře poznat anděla, který je tvým strážcem. Snaž se však i dobře poznat svého ďábla.

MEZI NĚKTERÝMI dnešními mladými lidmi existuje nebezpečná móda. V okamžiku, kdy se obrátí, opustí svá zaměstnání a studia, aby se stali kazateli. Tím se odcizí svým rodinám. Věnují se pak cizím lidem, které pravděpodobně nikdy ke Kristu nepřivedou, a ztrácejí možnost získat pro Krista své příbuzné. Zůstaň tak, jak tě Pán povolal, a podle možností se snaž přivést ke spáse svou vlastní rodinu.

Být misionářem je vzácné a výjimečné povolání.

Čím je křesťan rozhodnějším, tím je větší pravděpodobnost, že bude zakoušet intelektuální a duchovní izolaci.

To však neznamená, že se křesťan nemá stát misionářem. Každému věřícímu je svěřena misionářská služba určitého druhu. Nemusíš přece nutit vodu, aby z hor stékala do údolí. Poteče tam sama. Misionářská práce se nekoná s nucenou námahou. Existuje vysoká úroveň, ze které slovo Boží samo proudí na ty pod tebou. Misionářské práce si vážím. Misionářské úsilí však může skrývat i cosi falešného.

V LOUVRES je obraz malíře Murilla s názvem „Zázrak ze San Diega“. Dva šlechtici a kněz vstupují do kuchyně. Jsou ohromeni, že všichni služebníci v kuchyni jsou andělé. Jeden drží hrnec, druhý kýtu masa, další košík zeleniny a jiný dohlíží na oheň. Všichni však vykonávají andělskou práci.

Žádné zaměstnání není obvyčejné, pokud je tak nevykonáváme. Samotný Ježíš, mající nejvyšší misijní poslání,

pracoval v truhlářské dílně. Prosím, nemáš-li jasné a výjimečné povolání, nestávej se misionářem v profesním pojetí světa! Buď raději misionářem ve své kuchyni nebo továrně. Budeš tam mnohem užitečnější.

NIKDY VŠAK NEZTRÁCEJ širší perspektivu. Měj na mysli evangelizaci světa. Pamatuj také na sociální spravedlnost.

Pán Ježíš vyprávěl podobenství o marnotratném synu, který promrhal otcovo jmění prostopášným životem. Po mnoha dobrodružstvích se vrátil k svému otci, který ho přijal s láskou, nasýtil ho tučným teletem, oblékl ho do krásných šatů a dokonce mu navlékl zlatý prsten.

Marnotratný syn se nyní měl velmi dobře, a to bylo všechno.

Pán nás varoval, abychom nehledali pravdu v jeho podobenstvích. Podobenství jsou pro ty, kteří pravdu neumějí přijmout (Matouš 13,13).

Obvykle by mladík, který se něčeho takového dopustil, musel uvažovat o odškodnění otce a také by přemýšlel, jak přivést své dřívější kumpány – žijící ve vzpouře a bezbožnosti – k Bohu. Snědl by také z tučného telete jen malý kousek a pamatoval by na vyhladovělé obyvatele země, ve které donedávna bydlel.

Křesťan má na srdci všechny zmíněné věci, což znamená, že se angažuje jak v evangelizaci, tak v sociálních otázkách. Nedělá si ovšem iluze o dokonalé společnosti před návratem Pána Ježíše. Naplňuj svou službu svědectví o Kristu

a zlepšování společenských poměrů, ale ve všech věcech zachovávej střídmost. Své síly nepřepínej. Přepřacovanost je drogou pro zklamané, a revoluce jsou pro lidi nejhorším opiem.

Zachovávej správnou rovnováhu mezi drobným životem vlastních zájmů a přehnanou snahou dosáhnout okamžitého obrácení lidstva nebo spravedlnosti, hledané mnoha generacemi.

JIŽ PO STALETÍ se vede válka s chudobou. V dnešním světě je však chudoby více než kdykoli předtím. Po staletí lidé hovoří o odzbrojování nebo odstranění válek, a přesto v samotném Vietnamu bylo svrženo více bomb než za celou druhou světovou válku. Pokoušíme se překlenovat mezigenerační bariéry. V konstantinopolském Muzeu antiky mají nejstarší dochované literární dílo. Obsahuje nadpis: „Běda, časy nejsou takové, jaké by měly být! Děti nechtějí poslouchat své rodiče, a všichni o tom píší knihy.“

Je utopickým snem nutit housenku, aby byla kuklou, anebo nutit kuklu, aby byla motýlem. Je utopickým snem plánovat dobrý sociální stát pro nespravedlivé lidi.

Pro křesťany je tvrdá věc vidět, jak démoni triumfují nad národy. Avšak nejlepším lékem je ztišení a pokorné vyznání: „Nemáme řešení pro sociální problémy lidstva, stejně jako nedokážeme udělat z kruhu čtverec.“

KOŘENEM všech sociálních a rasových nepokojů je pře-
stupování desátého přikázání: „Nepožádáš.“ Proč potřebu-
ješ více než máš?

Divím se, že je tolik lidí, kteří zakusili hlad a nedostatek
v míře, jaké jsem je zakusil já. Po dlouhý čas byl mým
přídělem potravy jeden krajíc chleba týdně a polévka ze
špinavých bramborových slupek denně. Neměl jsem boty
ani kalhoty. Třásl jsem se zimou. I za takových podmínek
však můžeš být šťastný. Můžeš být šťastný dokonce i tehdy,
když víš, že tvá žena prožívá tytéž nesnáze a tvým dětem
jsou odepřeny všechny radosti života. A to je to – a právě
to – co ti tvůj tajemný nebeský Otec přidělil.

Vím, že dobrovolná chudoba je věc jedna, a chudoba,
do které tě přivedli tví vykořisťovatelé, je věc jiná. Té druhé
se musíš postavit na odpor. Ale abys mohl odporovat
úspěšně, potřebuješ moc.

Nejsi nikdy tak vlivný, jako když se opravdově ztišíš.
Tehdy se sice mocným nezdáš, avšak toto „nezdání“ je
částí určité kvality. Žití ve věčnosti je odlišné; neskládá
se z každodenních příhod a postupných událostí. Věč-
nost nemůže být rušena ani voláním milionů hladových
dětí. Sedíš-li s klidnou vznešeností na nebeských mís-
tech, a učiníš pro tyto hladové děti cokoli, přinese to
ovoce. Jinak skončí veškerý tvůj boj marností. Jako když
Sisyfos valil do kopce balvan: pokaždé se balvan skutá-
lel dolů, a tak Sisyfos svou marnou snahu znovu opako-
val. Celá historie lidstva je podobná. To, co stojí, bylo
dosaženo tichými duchy, těmi, kteří se tyčí nad dokola

opakujícími se bublinami, nazývanými staletí, střídajícími utrpení a radosti.

Svět není pouze zahrada, nádherné stvoření, jak se zpívá v některých nábožných písních. Má i svou ohyzdnou stránku. Tu je třeba přemáhat nesmiřitelným bojem ztišení. Převahu má tichý jemný hlas.

DOKONCE i bezbožní dosahují velmi dobrých věcí prostřednictvím bojů, reforem, revolucí a válek. Háček je v tom, že nebudou posledními.

Byli jednou dva chlapci-housenky bource morušového, kteří spolu soutěžili o lásku děvčete-housenky a skončili nerozhodně jako hedvábí.

Takový bude i konec všech sociálních bojů. Bojovníci na obou stranách se obrátí v prach.

TIBETSKÝ ASKETA Milarepa měl jako svůj jediný majetek pouze hrnec, ze kterého pil vodu. Jednoho dne se mu rozbil. Tehdy Milarepa řekl:

Můj pozemský hrnec teď je a teď není.

Mé jediné vlastnictví-

Rozbitím stává se lámou.

Proto kázal podivuhodnou řeč

O pomíjivosti věcí.

Zasvěť sebe sama své duši. Ostatní pak přijdou k spasení nakažlivou silou věrného charakteru. Pokud jde o lidskou

společnost, ponechej ji Tomu, který za ni nese zodpovědnost.

„Nestaví-li dům Hospodin, nadarmo se namáhají stavitelé. Nestřeží-li město Hospodin, nadarmo bdí strážný. Nadarmo včasně vstáváte, dlouho vysedáváte a jíte chléb trápení...“ (Žalm 127,1–2).

Třikrát „nadarmo“.

Jistě, je nutné konat mnoho věcí pro společnost. Ale od Livingstona, velkého bojovníka proti otroctví a velikého misionáře a objevitele, se nám zachovala slova: „Kdokoli má víru, není ukvapený.“

NEJSME UKVAPENÍ, protože věříme ve svou nesmrtelnost. Mnoho věcí, kterých nedosahujeme nyní, dosáhneme později. Mojžíš naléhavě žádal Hospodina, aby směl vstoupit do Svaté Země. Bůh jeho žádost zamítl a Mojžíš zemřel vně jejího území. Uplynulo téměř dva tisíce let. Pán Ježíš hovoří s Mojžíšem na hoře Tábor. Tábor leží v Palestině, z čehož plyne, že Mojžíšova touha byla přesto naplněna, ovšem o trochu později. Co jsou dva tisíce let pro toho, kdo žije věčně?

„Buď vždy věrný své nesmrtelnosti,“ napsal Solženicyn. Pak budou o tobě lidé moci říci to, co Goethe řekl o Lavaterovi: „V jeho blízkosti nabýváš panenské čistoty.“

PROČ DĚLAJÍ někteří lidé výtržnosti? Existuje k tomu mnoho motivací. Mezi jinými je to skutečnost, že rebelie je jedna z největších lidských rozkoší. Mnozí ji kladou výše než sex, alkohol, hudbu nebo drogy.

Během nepokojů v Belfastu klesl počet sebevražd o plných padesát procent. Klesl i počet lidí, kteří navštívili lékaře kvůli depresím. Agresivita vůči bližnímu umenšuje agresivitu vůči sobě. Pro ty, kteří nemají příležitost náležitě uplatnit své síly, jsou sociální smír, mír mezi národy a rasami něčím protivně otravným.

Kromě toho každá vzpoura v sobě také obsahuje určitou dávku zlosti. Rozvášněné davy se příliš nezajímají, zda se věci pohnou k lepšímu. Chtějí prostě dosáhnout změny. Nahrazují mouchy čmeláky a včely sršněmi. Revoluce mění sociální zřízení, avšak jen výjimečně je vylepšují.

Sunjatsen, který v Číně odstartoval revoluci, pokračující ještě dalších šedesát let, na konci svého života napsal: „Budeme-li analyzovat naše první podněty k uskutečnění čínské revoluce, uvidíme, že jsme měli na zřeteli záchranu čínského lidu a země. Výsledky však byly zcela opačné, a čínský lid se stával víc a víc utlačovaným a země víc a víc nešťastnou.“

PRO TYTO a mnoho dalších důvodů, jsou opravdoví křesťané vždy v opozici vůči výtržníkům, partyzánům a podobným.

Když v Německu nastaly během reformace selské bouře, napsal Luther zpočátku svou „Poradu k míru“. Když však události nabýly násilného charakteru, napsal pamflet „Proti vražedným povstaleckým bandám sedláků“. Těmi nejostřejšími možnými výrazy je zavrhl jako vzbouřence proti Bohu a vlastním legitimním pánům. Volal po jejich potlačení. Když se tak stalo, interpretoval tuto událost jako spravedlivý Boží soud.

PROCHOP TO všechno! Nevstupuj snadno do boje. Jsi-li však k boji přinucen, buď připraven vítězit.

Ve svém boji budeš hořce litovat každé slabosti. Když Danton zaútočil na královský zámek Tuileries, Ludvík XVI. nedovolil svým vojskům palác bránit, aby nedošlo ke krveprolití. Sám se uchýlil do Národního shromáždění. Výsledkem bylo větší krveprolití, než kdyby hájil svůj majetát. Dantonovi povstalci vyvraždili celý palác – od maršála až po kuchaře. Mrtvoly zabitých zohavili. Následkem toho král rozpoutal takový teror, že mu padl za oběť i sám Danton.

SHAKESPEARE napsal ve své hře *Jak se vám líbí*: „Co je to mít rád? Je to být složen ze slz jen a vzdechů, je to být všecek služba jen a věrnost, je to být všecek složen z blouznivosti, být všecek vášeň, všecek vroucí přání, oddanost všecek, úpěnlivě zbožná, trpělivý i netrpělivý, pokora vše-

cek, poslušnost a ryzost.“ (překlad E. A. Saudka) Milovat je víc než to. Láska k francouzskému lidu zavázala Ludvíka XVI. bojovat nejzazší boj proti vzbouřencům.

Buďme si jisti, že náš lýtý boj povstává z lásky.

CÍRKEVNÍ OTCOVĚ, žijící desetiletí v modlitbách a postech na poušti, spolu diskutovali, která z křesťanských ctností je největší. Jeden řekl „láska“, druhý „spravedlnost“, třetí „odříkání“, čtvrtý „pokora“, atd. Sv. Antonín Veliký debatu zakončil těmito slovy: „Nejvyšší ctností je mít ve všech věcech správnou míru.“ Všichni s ním souhlasili.

KDYŽ PŘIJDEŠ k Ježíši, začneš milovat také jeho církev. Uvidíš ji v novém světle. V církvi je mnoho ohyzných a odpuzujících věcí, avšak, podobně jako semeno, obsahuje i velký potenciál. Semeno v sobě obsahuje schopnost stát se nádhernou květinou. Tak je tomu i v tom nejzchátralejším sboru.

Nemůžeš vystát kázání farářů? Považuješ je za velmi špatná?

Jako kdyby Ježíš chtěl, abychom si zvykli na chudá a velmi špatná kázání, pronesl sám kázání, které by povrchní křesťané mohli považovat za špatné. Nalézáme je u Matouše 15,23. Přirovnává ženu k psu, jen proto, že patří k jinému národu. Toto kázání se zdá být plné duchovního kastovnictví. Hovoří o Židech jako o dětech, jejichž potrava

by neměla být dávána psům. Avšak toto kázání, které by mohlo být považováno za špatné, je ve skutečnosti černým pozadím, na kterém je namalován nádherný skutek uzdravení ženiny nemocné dcerky i obraz ženiny pokory.

Nemůže to být tak, že tě špatná kázání farářů mají vést k pokoře a připomenout ti, jak často jsou tvá vlastní slova špatná? V každém případě i nesnesitelná kázání jsou výplodem instituce, která po dva tisíce let zachovává lidstvu památku toho, který si zasluhuje naši celou lásku – Pána Ježíše Krista.

Uč se i ze slabých a špatných kázání. Vezmi si Baláma za příklad pokory. Byl připraven naslouchat dokonce i oslici, která mu velmi jednoduchým způsobem sdělila Boží pravdu.

Stěžuješ si na kazatele. Může však být něco špatného i na posluchači.

UČ SE ROZLIŠOVAT mezi pravou církví a institucí, která pouze nese její jméno. Císař Theodosius, člověk, od kterého pochází konečná podoba církevního státu, od něhož se odvozuje většina denominací, nechal vyvraždit celou mužskou populaci Tesaloniky. Také životopis Konstantina Velikého je děsivý.

Francký král Chlodvík se stal křesťanem jen proto, že se zamiloval do křesťanské princezny Klotildy. Během boje složil slib, že když porazí Alemany, přijme jejího Boha za svého. Jeho vítězství lze sotva považovat za dostačující důvod k přijetí křesťanské víry, podle které by ovšem Fran-

kové neměli proti Alemanům bojovat, ale žít s nimi v pokoji. Obyvatelstvo přijalo křesťanství jen proto, že to král nařídil.

Kyjevský kníže Vladimír se stal křesťanem, aby se mohl oženit s byzantskou princeznou Annou. Celou Rus přinutil přestoupit na křesťanství.

Když za sv. Erika bylo Finsko dobýváno Švédy, bylo obyvatelstvo donuceno přijmout křesťanství.

Byli někteří velmi špatní papežové a mnoho špatných biskupů, stejně jako jich bylo mnoho dobrých. Avšak bylo časté, že dary hromaděné na oltáři apoštolů, šly přímo do kapes duchovních.

Papež Julius, který nechal v Římě postavit Svatopeterský chrám, byl mužem války.

Papež Lev X., který exkomunikoval Luthera, údajně prohlásil: „Který zisk nám pohádka o Kristu nepřinesla!“

Když se protestantismus oddělil od katolicismu, rozhostil se po mnoha válkách mír, založený na principu „Cuius regio, eius religio“, podle něhož měl poddaný lid následovat náboženství svého knížete.

Církev postavená a uchovávaná na takových principech může být Kristu pouze nevěrná. O autoritě takové církve lze říci totéž, co řekl Samuel králi Saulovi: „Zavrhl jsi Hospodinovo slovo, proto zavrhl Hospodin tebe“ (1. Samuelova 15,26).

Luther a Melanchthon litovali, že s reformací zašli příliš daleko. V roce 1530 Melanchthon napsal: „Ach, kdybychom jen neustanovovali světskou, ale duchovní správu církve

prostřednictvím biskupů, nyní mi totiž dochází, co budeme mít – po rozkladu církevního pořádku a disciplíny – za církev.“ Luther Melanchthonovi napsal: „Myslím, že jsme v dobrém počínání zašli příliš daleko.“ Já naopak lituji, že reformy nedošly dostatečně daleko.

Reformační církve byly vůči kazatelům pravého evangelia netolerantní stejně jako katolická církev před nimi. V anglikánské církvi nebylo pro Bunyana ani Wesleyho za jejich života místa. Dnes, staletí po jejich smrti, visejí ve Westminsterském opatství jejich pamětní desky.

Reformační církve, stejně jako církev katolická a pravoslavná (vyjma v prostředí ateistického či protikřesťanského režimu), jsou identické se světem. Každý je jako dítě pokřtěn a každý je křesťanem. Svět však nemůže přijímat celého Krista. Stejně ani taková církev.

Může pouze zneužívat svěřené jí peníze, stejně jak to činí svět. V 2. Královské, 12. kapitole se dočítáme, že zedníci požívali v peněžních otázkách více důvěry než kněží. Věci se od té doby příliš nezměnily.

Viklef napsal: „Zneužívá-li kněžstvo církevní poklady, pak jim musejí být odejmuty. Jinak zanedbáváš svou vlastní povinnost.“ A Bonhoeffer říká: „Církev je církví, pouze existuje-li pro druhé. Aby tomu tak bylo, musí se církev vzdát svého majetku ve prospěch potřebných. Faráři musejí žít výhradně z dobrovolných příspěvků věřících. Je-li to nezbytné, musejí vykonávat i světská povolání.“

Rozvažuje o nominální církvi, napsal Paul Tillich: „První

slovo, vyřčené náboženstvím na adresu dnešních lidí musí být namířeno proti náboženství.“

Vyjadřuje tak jinými slovy to, co nacházíme již v *Sumě teologické* Tomáše Akvinského: „Hrozí-li víře nebezpečí, mohou být preláti svými podřízenými i veřejně obviňováni.“

V TAKOVÉ falešné církvi může slovo „křesťan“ rozpoutat v srdci teror. Křesťané učinili křesťanům tolik zla, a tak krutým způsobem, že to lze srovnat s tím, co spáchali nacisté, komunisté či jiní pohané. Ne každý, koho považuješ za křesťana, křesťanem je.

AVŠAK SLOVO „CÍRKEV“ má také jiný význam. Když se staneš křesťanem, vstoupíš do opravdového obcenství bratrů a sester ve víře.

Nikdo nepadělá bezcenné věci. Právě mnohé padělky křesťanství dokazují jeho hodnotu. Vydávají se podvodně pouze za čistý život, a nikoli za špatný.

Opusť klamně padělky křesťanství a připoj se k pravé církvi. V ní jsou někteří velcí světci, opravdové Boží poémy. Řecké slovo, kterým je Bible v Ef. 2,10 označuje, je totiž „poiéma“.

Souhlasím s papežem Pelagiem II., že Bůh nemůže být na straně člověka, který nežije v pokoji a v jednotě s církví – ovšem s podmínkou, že „církvi“ chápeme

posvěcené společenství opravdových, kříž nesoucích věřících.

Buď však připraven, že se i zde dočkáš zklamání. Boží pravou církev tvoří lidé, kteří o dokonalou zbožnost teprve usilují, a ještě ji nedosahují. Pamatuj, že i ty jsi pro druhé jistým rozčarováním.

Praví křesťané také dokáží být proradní a krutí.

Bezbožní lidé mají ctnosti, světci mají hříchy. Svět není černobílý. Rozlišit mezi pravdou a falší bude pro tebe občas obtížné.

Sv. Tomáš Akvinský řekl: „Gratia non tollit naturam“ (Milost neruší přirozenost).

Buď ostražitý zvláště tehdy, přijímáš-li od Boha mnohé dary. Milost a dary mohou posloužit jako nepřátelé. Jen zřídka způsobí uznání. Ve většině případech spíše přivodí závist.

Navzdory slabosti svých údů je církev opravdovou, je-li společenstvím věřících a jsi-li v ní vyučován Božím slovem.

ALE ZNOVU: neměj příliš velké očekávání.

V Bibli máme slovo Boží, ale toto slovo není vždy přesné. U Matouše 21,7, čteme, že učedníci k Ježíši „přivedli oslici a oslátka... a on se na ně posadil“ – zde vzniká dojem, že seděl na dvou zvířatech. Slovo Boží je z části psáno nevzdělanými lidmi v neuhlazeném jazyce.

Když se Bůh stal člověkem, stal se člověkem pohrdaným, počítaným mezi zločince. Když nám vydal své psané

slovo, dal nám je s mnoha nepřesnými a nesrozumitelnými místy. Když nám vydal kněze a faráře, věděl, že budeme vyučováni často prostřednictvím kázání a knih, obsahujícími mnohé neznalosti a překrouceniny.

V prosté a skromné náboženské bohuslužbě si připomínej Ježíše v jeho pokoře. Pokorná církev je vyjádřením jeho pokorného vtělení.

JE-LI POCHOPEN rozdíl mezi denominacemi jako takovými a opravdovou církví, musejí Boží děti zachovávat jednotu. Je hanbou, že jsme každou neděli rozptýleni do stovek konfesí a Ježíše necháváme často samotného (Jan 16,32). Řecké slovo pro „rozptýlit“ je „scorpithete“, které je příbuzné k slovu „šorpion“.

Uplatňuj k všem bratrům princip: „V důležitých věcech jednotu, ve věcech sporných svoboda, ve všem pak láska.“

Jednota je věc velmi důležitá. Poslední slova Melancthona zněla: „Ať jsou jedno.“ Měl je z Ježíšova: „...aby všichni byli jedno.“

Usiluj o jednotu, ale zase bez iluzí. Nebudeš v tom dosahovat velkého úspěchu. Zmatek a neshoda se budou šířit jako temný mrak více a více, a to dokonce i mezi Božími dětmi. I mezi věřícími bude obtížné nalézt kongregaci a faráře, který by tvou duši uspokojil. Strež to, co jsi již přijal a zachovej víru v Krista. Nenech se strhnout, i kdyby jsi se měl svými nehty držet již pouze kořene stromu,

a vytrvej tak až do dne své smrti. Očekává tě lepší svět, v němž vládne průzračná jasnost.

HOVOŘÍM sice o věrnosti k církvi, musí však být také jasné, že nemůžeme být ve spojení s Bohem prostřednictvím církve a mít přitom tutéž chvíli s Bohem přímý vztah. Církev tento vztah činí nepřímým. Svoboda svědomí vůči Bohu je větší než autorita církve. Církev se vždy jen velmi obtížně ztotožňovala se světcí. Mnoho zbožných lidí odsoudila a zavrhla jako heretiky.

Musíš si uvědomit, že neběžíš-li s pravou církví, běžíš nadarmo. Současně si však musíš udržet jistý odstup i od té nejpravější církve.

NENECH se nikdy odradit věcmi, které v církvi vidíš. Vypráví se příběh o Židu, který se obrátil poté, co navštívil Vatikán za dob Borgiů. Prohlásil: „Církev, která navzdory takovému vůdcům existuje, musí být od Boha.“

Miluji církev, zvláště pro její stinné stránky. Když vejdeš do nemocnice, možná se otřeš ošklivostí nad zápachem, hnisem, krví a sténáním. V tom ale právě vězí nádhera nemocnice, že přijímá nemocné lidi, a lékaři s ošetřovatelkami jsou připraveni trávit svůj čas tím, aby uprostřed takové bezútěšnosti pomáhali. Nádhera církve spočívá v tom, že přijímá hříšníky a kriminálníky. Poté, co jsou tito hříšníci přijati do církve, páchají nové bezbožnos-

ti, nyní ovšem již pod pláštěm křesťanství. A církev, milující matka, je i nadále drží ve svém milujícím lůnu.

To považuji za něco nádherného.

A pak je ještě další stránka církve. Nejsou v ní přece jen bezbožní lidé.

Má lidi, jako byl papež Řehoř Veliký, kterému, právě když si oblékal liturgický oděv, sdělili, že jakýsi muž zemřel hladem. Okamžitě své roucho odložil a řekl: „Jestliže v Římě zemřel někdo hladem, není papež hoden sloužit mši.“

Církev dávala a stále dosud dává celou plejádu lidí, kteří z lásky k Bohu i svým souvěrcům, horlivě slouží.

Církev má bohaté zkušenosti s Bohem i lidmi. Její bohatství je ti k dispozici.

Ať se v církvi děje cokoli – dobrého i zlého – jedna skutečnost zůstává nezměněna! Ježíšovo vzkříšení. To je jistá věc.

Předpokládejme, že celý příběh o vzkříšení, jak naši odpůrci prohlašují, je padělkem: proč by si potom padělatelé vymysleli epizodu, ve které Marie Magdalena nepoznává vzkříšeného Pána? Podle Lukáše 24,16 a Jana 21,4 ho nepoznali ani jeho nejbližší učedníci. Představme si, jak se několik osob domluví, že jistého člověka falešně obviní ze zločinu, který nespáchal. Když se však objeví u soudu jako svědkové, budou prohlašovat, že obviněného při zločinu nedokázali rozpoznat. Samozřejmě, že by se celé obvinění zhroutilo. Padělatelé jsou navíc většinou velmi inteligentní lidé. Kdyby byli apoštolé padělateli, proč by opakovali stupidní, a pro padělatele neodpuštělné prohlášení, že

v osobě stojící před nimi nepoznali vzkříšeného Ježíše? Vysvětlení je prosté: protože milovali pravdu a vyprávěli věci přesně tak jak se staly. Později jim Ježíš poskytl znamení, kterými v jejich srdci rozptýlil každou pochybnost. Věděli, že žije. Totéž víme i my.

Ježíš nežije pouze v nebesích. Žije také v našem srdci. Jsou-li tvoje duchovní oči otevřené a hledíš na nějakého věřícího člověka, vidíš v jeho srdci Ježíše sedícího na trůně nebo obraz jiný – jak tento věřící spočívá na Ježíšově hruď, držen bezpečně jeho oběma pažemi.

Přidrž se za všech okolností této jisté skutečnosti: Ježíš vstal z mrtvých. Je živý. Byl mrtev, co se tedy stalo s jeho mrtvým tělem? Ukradli je jeho učedníci? Pak by ovšem museli vědět, že nesplnil svůj slib, že vstane z mrtvých. Pak by určitě museli svou víru ztratit. Téměř všichni z nich později zemřeli mučednickou smrtí. Nikdo nepůjde přece na smrt nebo na mučení za to, o čem ví, že je to lež. A tak Ježíšovo mrtvé tělo nebylo v rukou jeho učedníků.

Kdyby bylo v rukou jeho odpůrců, křesťanství by také nikdy nepovstalo. Když apoštolé kázali o Ježíšově vzkříšení, velekněží, kteří ho odsoudili, by přece mohli jen otevřít hrob a Ježíšovo tělo lidem ukázat. V jediném dnu se v Jeruzalémě obrátily tři tisíce lidí – věru těžká rána farizeům. Sotva by tedy přijali prohlášení o vzkříšení, kdyby Ježíšovo tělo stále ještě leželo v hrobě. Snadno by byl Petr pokořen a zdiskreditován, kdyby jeho tvrzení o vzkříšení Páně bylo vyvráceno.

Ježíšovu mrtvolu nevlastnili ani jeho přátelé ani jeho nepřátelé, protože již třetího dne Ježíš nebyl mrtvolou, ale byl živý. Je živý i dnes a bude živý navěky.

Ve světě i v církvi můžeš zakoušet mnohá soužení, avšak žijící Ježíš ti uprostřed nich daruje radost.

JAK snadné bude pro tebe ve společenství s Ježíšem poznat správný křesťanský postoj k problémům tvého života.

Když se v Dostojevského románě *Bratři Karamazovi*, dovídá Velký Inkvizitor, že jistý Ježíš Kristus chodí po ulicích Madridu a svou nechtěnou přítomností ohrožuje křesťanské náboženství, které sám založil, nechal si Ježíše zavolat a poučoval ho, jak pošetile si počínal. Jako idealista a utopista se Ježíš nemohl dočkat ničeho jiného než ukřižování. Byli to lidé jako Velký Inkvizitor, kteří křesťanství dali trvalý charakter tím, že ho zasadili do pevného rámu, a upálili všechny, kteří smýšleli jako Ježíš.

Na všechny nestoudnosti a krutosti Velkého Inkvizitora neodpověděl Ježíš jediným slovem. Pozorně poslouchal až do konce. Nemluvil snad člověk – Boží stvoření, za kterého také zemřel? Když Velký Inkvizitor domluvil, Ježíš ho políbil. To bylo všechno.

Nechť je polibek konečnou odpovědí na všechnu nestoudnost a krutost. Dokonce i Jidáš Iškariotský toužil po Kristově polibku.

Jsi nucen jednat s lidmi, poslouchat je a odpovídat jim. Avšak nech je být tak rychle, jak to je jen možné. „Jedné věci je zapotřebí“ a Marie Magdalena si vybrala „dobrý díl“: tiše seděla u Ježíšových nohou a naslouchala jeho slovu. Potřebovala pouze Ježíše, dokonce i když byl ukřižován, ano, dokonce i když byl mrtvolou. Milovala ho, a pouze jeho. A Ježíš ji miloval natolik, že se vystavil velikému riziku a přijímal její polibky a milující gesta. V tehdejších dobách by žádný rabín nedovolil, aby se ho dotýkala žena. Pro Ježíše je však důležitá jedna věc: opětovat lásku Magdaleny láskou.

Oko, kterým Ježíše viděla, bylo totéž, kterým Ježíš viděl ji. Je mnoho tělesných očí. Duchovní oko je však jedno. Je společné Bohu, andělům a věřícím.

PASTÝŘ ŘEKL slavíkovi: „Zpívej!“ Slavík odpověděl: „Žáby příliš kuňkají. Připravují mne o všechnu radost ze zpěvu. Cožpak je neslyšíš?“ Pastýř řekl: „Jistě, ale slyším je právě proto, že ty jsi zticha.“

Jdi tímto světem s Ježíšovou písní na rtech. Je to i tvá hanba, že se slyšet tak mnoho slov nenávisti a nevěry.

JSI-LI VĚREN KRISTU a jeho církvi, potom po dovršení tvého pozemského života bude mít ráj tu čest přijmout tě do svých příbytků. Máš však ještě vyšší povolání, než jen vstoupit do ráje a nebeského Jeruzaléma. Jsi povolán sedět

s Ježíšem na jeho trůnu, tak jako on zvítězil, a sedí na tom trůně se svým Otcem. Je to trůn, ze kterého byl stvořen a je ovládán celý vesmír (Zjevení 3,21). Ráj bude pro tebe spravedlivou dobou odpočinku. Očekávají tě i božské povinnosti, neboť budeš připodobněn Kristu, staneš se spoluúčastníkem božské přirozenosti.

HOVOŘIL JSEM k tobě slovo Boží. Jestliže jsi je poslouchal, bude ti k užitku. Mně obsah této knihy pomohl. Snad tomu bude i v tvém případě.

Je tomu již devět let, co jsem přišel na Západ. Od prvních okamžiků jsem neúnavně psal o komunistickém pronásledování křesťanů. Je nyní již dlouhá doba, co jsem vyšel z komunistických vězení. Komunistická vězení však dosud nevyšla ze mne.

Mladý pacient psychoterapeuta namaloval desítky ženských tváří; byly neúplné jako rozbité vázy, povadlé jako natrhané květiny, se strnulým výrazem v očích. Teprve když namaloval tvář celou a zdravou, poznal, že by mohl být vyléčen, a že byl malířem.

Toto je první knížka, kterou jsem napsal, jejímž jediným tématem je Kristus. Jejím prostřednictvím došla má mysl, nepřetržitě obtěžkávána komunismem a jeho vězeními, uzdravení.

DOSLOV

Když jsem loni v létě přečetl Wurmbandovu knihu *V Božím podzemí*, pro mne první spis od autora, jehož jsem do té doby neznal, prožil jsem v něčem podobný šok, podobné zahanbení, ale i povznesení, které jsem pocítil asi před dvaceti lety, a to při četbě jedné knížky o sv. Terezii z Lisieux. Svět kolem mne a mé vlastní pohyby v něm mi náhle připadaly tenkrát i před nedávnem něčím nadobro komickým, nicotným, nepatřičným. Tady křehká dívka, která, smíme-li to tak říci, zemřela mladá jako řádová sestra na absolutní lásku k Ježíši, tam zralý a zdatný muž, přeživší po čtrnácti letech těžkého žalářování, mučení, nemoci a hladu několikero blízkost fyzické smrti, a to pro věrnost témuž Ježíši, jemuž si troufl „smýt hanbu z tváře“ (výraz Wurmbandovy ženy Sabiny), když v r. 1948 na jednom sejití rumunského duchovenstva s tamější komunistickou vrchností postavil v odvážném projevu nároky Boží cti a Kristovy poslušnosti nad loajalitu vůči státu, který zbožňuje sám sebe. Cítil jsem, že mezi takovými svědky víry se nemohu než obávat, zda mé vlastní křesťanství jakož i mnoha lidí z mého okolí, které mám jinak rád, není jen jakýmsi kosmetickým sebeklamem. Zmíněnou světici ostatně R. Wurmband cituje i v této knize. Je tu celá řada světců a světic (někdy bez tohoto kanonizovaného titulu) nám dnes, zejména pokud jsme protestanté, málo známých nebo spíš zloha neznámých. Ale nikde nejde u autora o kostelní malůvku, nad níž by zajásali folkloristé, ani o ikonu natolik vznešenou, že pouze příslušníci

jisté spirituality, jak se dnes říká, by před ní směli rozjímat, specialisté v náboženství nebo v umění.

Sám jako čtenář za vším cítím Wurmbrandův smysl pro skutečnost. Myslím, že tento jeho svým způsobem vrozený dar se navíc nebývale rozvinul spoluutrpěním s mnoha nejrůznějšími vězni, vysoce vzdělanými i hrubě primitivními, někdy takřka svatými, jindy věru zločinnými, často však i zmítanými a rozeklanými mezi oběma těmito možnostmi. Pro pastora, který poznal v odlišných údobích svého života úctu lidí ke svému úřadu a svého druhu mezinárodní proslulost, a zase naprosté zapomnění, falešné prohlášení za mrtvého a zvířeckou brutalitu od svých dozorců a vyšetřovatelů, nebyla vrtkavost časného štěstí a neuvěřitelná rozpomnost lidské duše žádným velkým překvapením. Dovolil bych si říci, že se učil čím dál víc divit toliko nekonečnému, svatému Bohu, jeho dobrovolnému sebeuvěznění do cely lidské konečnosti: tomu, že se Bůh stal tělem, člověkem. Že pro náš rozum absurdně přijal jako nevinný nezasloužený trest a svým katům právě tím nabídl cestu k rovněž tak nezasloužené nevině a svobodě. Cítím všude u Wurmbranda takřka výbušnou, stále stejně intenzivní žízeň po spojení nebe se zemí, ba odvážil bych se říci nebe s peklem. Spojení i v propastném rozdělení, spojení skrze tuto propast. Wurmbrandův Kristus do této propasti vstupuje, v jistém smyslu je tou propastí sám. Je mostem i stržením mostu, je láskou i mečem. Přesněji řečeno: je jediné láskou, Láskou naprosto skutečnou a skutečně naprostou, avšak člověku-hříšníkovi (u Wurmbranda na základě silné náklonnosti k teologii Pavlově a Lutherově takřka synonymum) se Kristus jeví jako jeho konec, jeho smrt, jeho absolutní katastrofa. Po lecjakých akademických teologických spisech, do nichž jsem tu a tam zabruslil, se mne zas jednou díky takovým lidem jako je autor této knihy evangelium domáhá ne jako textově analytický nebo hermeneutický atp. problém, ale jako zemětřesení, jako útok absolutna na mé

a naše vytáčky a úkryty, jako příchod Toho, který je právě pro tato otevřená, nepřikrášlená jednání s námi „plný milosti a pravdy“ (J 1,14).

Už Wurmbbrandův literární styl obráží svrchu zmíněnou žízeň. Je to kaleidoskop mnoha párových protikladů, je to ustavičný pohyb myšlenky mezi kladem a zápořem. Tento pohyb má jakousi nevyslovitelnou žhoucí osu, o jejíž žhavou přítomnost se autor, začal-li již řadit své myšlenky a obrazy, nadále strachovat nemusí. Žár tohoto vnitřního Tajemství nikde nepolevuje. Jako by chtělo někdy až protrhnout Wurmbbrandova tělesná omezení. Vzít ho s sebou. Jak druhdy Eliáše. Vězeň rumunských padesátých a šedesátých let ostatně kázával v nocích svého žaláře čtyřem holým stěnám, či přesněji andělům a nepřítomným lidem, živým i mrtvým, které vídal skrze beton svým vnitřním zřením. Hovořil také s Bohem a Kristem. O jejich dálce i blízkosti. Po návratu z vězení ta kázání zapsal. Je jich přes tři sta. Pokud mohu z několika, jež jsem četl, soudit, jsou ta kázání základem jeho nejvlastnějšího stylu ve všech ostatních knihách. Otázka i bezpečné spočinutí, nevýratná jistota víry i otevřenost dalekosáhlým pochybnostem, jež opět přesáhne nová netušená tvář téže „staré“ víry. K tomu zájem o politický vývoj ve světě, každou chvíli exkurs do dějin, statistiky církevních a totalitních zvěřstev. Osobitá a dosti doložená analýza Karla Marxe coby satanika, pozoruhodná obeznámenost laika s termíny a problematikou kvantové fyziky. V této naší knize jako skoro ve všech židovské anekdoty a orientální podobenství a pohádky. Kousek Einsteina i Kanta. Otřesná reportáž o jepťiškách, téměř umučených mrazem v sibiřském sovětském koncentráku. Nezkojitelná láska k Lutherovi, jež nikterak nezastírá ošklivé stíny zářného reformátorova zjevu. Mnohé odkazy, přímé i nepřímé, k Dostojevskému. Nejedem postřeh o sobě samém jako o problematice osobě, na níž mohou lidé shledat, nejen

zlovolně, ale i pravdivě celou řadu nedostatků, vad, ba přímo „zbytků zla“. Sv. Antonín Veliký, sv. Marie Egyptská, dříve nevěstka a mnozí další poustevníci, výstřední světci, extrémní kajníci. Pastor Bonhoeffer pod hitlerovskou šibenicí, jež za okamžik ukončí jeho pozemský život. Vskutku, ničemu z člověka a ze světa se Wurmbbrand nevyhýbá. Skoro bych řekl, že to vše k němu přitahuje jako magnet ona svrchu řečená žhoucí nevyslovitelná osa, plamen, který v sebe pojal, Kristus, který se v něm uhostil.

Na jednom místě této knihy autor praví, že středověký, dodnes církve dělící spor o předpodstatnění eucharistického chleba a vína v Tělo Kristovo není zdaleka tak důležitý jako otázka, jsme-li my sami předpodstatnění v Krista. Pro Wurmbbranda je (ve smyslu Lutherově) každý jednotlivý křesťan Kristus. Je článkem jeho Těla, je jeho maličkým bratrem. Avšak nejen to: křesťan je Kristem natolik proniknut, že – jak praví Wurmbbrand – mizejí zájmena já, ty, on. Taková tvrzení se nám mohou zdát, ne zcela neprávem, teologicky nebezpečná. Při troše rýpání bychom takové výklady mohli obvinít třeba z hinduistické inspirace. Ale Wurmbbrand by nám odpověděl odkazem na apoštola Pavla: „Živ jsem pak ne již já, ale živ je ve mně Kristus.“ Je dobré si připomenout, že v začátku této knihy se na nás autor obrací mj. jako „opilý láskou“. Takto opilému je dobré prominout leccjakou nevyžehlenost a neupravenost. Vždyť některá místa knihy mohou až pohoršit svou zvláštní nonšalancí nebo zas „drsňáctvím“, svým přemetným střídáním poloh „vysokých“ a „nízkých“. Přílišná láska ke Kristu (a co je takové lásce příliš?) však bývá, ba snad i musí být na šířku jak s teologickou systematikou univerzit tak i s korektní exegezí. A svým literárním výrazem zas může leckoho rozesmát a vzbudit tak jeho blahovolný nezájem. Tak málo zabírá v časnosti láska ke Kristu. Zato potvrvá navěky. A převyšuje i víru a naději (1. Kor. 13,13).

Když občas vídám v galeriích gotické obrazy Kalvárie, ptávám se sám sebe: proniklo tohle Kristovo utrpení, tahle potupa Božího Syna, tenhle meč zoufalství podobně jako do duše Mariiny i do srdcetěchhle středověkých mistrů? Či byla to pro ně spíš chrámová objednávka, jakých bylo tenkrát na sta, řemeslná svízeľ a starost o obživu? Jednou to vídám takto, po druhé naopak. Dodnes to nedokáží rozhodnout. U Wurmbranda neváhám ani chvíli. Tajemství Golgoty z něho sálá tak samozřejmě, až se téměř bráním. Pak všechen odpor vzdávám a děkuji nebi, že je tu dodnes člověk, jenž Krista ukřižovaného nejen káže (i to je dnes poměrně vzácné), ale i *žije*, a to hluboce, do základů ba do *bezedna*, a nejen například v mravním usilování, v napodobování ideálního vzoru apod. Snad je tu takových lidí jako Richard Wurmbbrand více, na rozdíl od něho zcela neznámých, nevěhlasných, ale mnoho jich, alespoň v mé zemi, patrně nebude.

Tito svědkové, rekové a mučedníci Ježíšovy víry dosvědčují nám ostatním, křesťanům, polokřesťanům i mimokřesťanům, že Kristova smrt za hříšníka, aby se probudil, proměnil a vkořenil v Kristovu existenci a sám nesetrvával ve věčné smrti, která nás proniká i při plném zdraví, bohatství a pohodě pro naši bytostnou hříšnost, není nějakým nahodilým neštěstím historicky již značně vzdáleného židovského mučedníka Ježíše, ale v pravdě mystériem onoho Prvoposledního, Boha jediného a pravého, o němž je dobré teď říci jen krátce ve shodě s ústředním učením všech křesťanských církví: Stal se člověkem (Ježíšem, židovským mučedníkem) pro naši spásu.

Víra skutečně křesťanská je krvavě vážná, protože zná cenu Ježíšovy krve. Zná propasti, do nichž jsme pro hřích upadli, zná hrozbu pekla ještě za propastmi, hrozbu nepopsatelného děsu pro vytrvale nekající po Posledním soudu. Zná ale také propast Boží lásky, vstup téhle Propasti do propastí našich. Grunty bytí

se otřásají, když Bůh jedná. Jeho jednání je souznačné s láskou. Tisíce nespravedlností tomu odporují. A miliony pastí jsou nastraženy pro naše poznání. Bloudíme v labyrintech. I velicí myslitelé občas přiznají svou bezúspěšnost. Marnost nad marnost. Moudrého i blázna. Život je příliš krátký na cokoli podstatného. „Rodíme se z matky hned do hrobu“ říká přibližně S. Beckett v Čekání na Godota. Víra nepatří mezi naše předpoklady. Víra je odjinud. Víra není ani ovoce, ani výsledek námahy, nýbrž dar. Vždy znovu. A vždy absolutním žebrákům (srv. Luther). Prosme jen o toto jedině potřebné (srv. Komenský, Kierkegaard). Sám v pocitu své komičnosti a nepatřičnosti se utěšuji úryvkem z téhle knihy, která nechť potěší mnoho dalších čtenářů v podobných pocitech:

„Ne všichni z nás mohou konat skutky heroické víry. Ale všichni se můžeme z těchto hrdinů víry radovat, milovat a obdivovat je. ... Nemusíš se strachovat, že nedokážeš být jako oni. Hlemýžď i zajíc mohou použít tutéž cestu a dorazit do téhož cíle. Možná, že k tomu budeš potřebovat více času, ale oproti takovému hrdinovi budeš mít odměnu za velkou vytrvalost. Každý křesťan je povolán být světcem. Nejde-li to rychleji, buď svatým hlemýžďem!“

Pavel Rejchrt

O AUTOROVÍ

Farář Richard Wurmbbrand (* 1909) je rumunský luterský duchovní židovského původu, který ve své vlasti strávil čtrnáct let v komunistických vězeních.

V roce 1945 se v Rumunsku dostali k moci komunisté a snažili se získat kontrolu nad církvemi, aby je mohli zneužít ke svým vlastním záměrům. V té době začal Richard Wurmbbrand se svou energickou „podzemní“ službou, která zahrnovala nejen vlastní ujařmený rumunský lid, ale i okupující sovětské vojáky. V roce 1948 však byli on i jeho manželka Sabina zatčeni. Sabina byla po čtyři roky vězněna v pracovních táborech, zejména v proslulém táboře na dunajském kanále, který nebyl nikdy dokončen. Richard Wurmbbrand prožil více jak dva roky na samotce, kde neviděl nikoho jiného než své komunistické mučitele. Ve vězení byl vystaven krutému středověkému mučení, které zanechalo na jeho těle množství jizev.

S přihlédnutím k jeho mezinárodnímu postavení významného rumunského představitele křesťanské církve, žádali diplomaté zahraničních zastupitelstev o jeho bezpečnost. Byli však komunistickou vládou informováni, že uprchl ze země. Agenti tajné policie, vydávající se za propuštěné Wurmbbrandovy spoluvězně, jeho manželce Sabině oznámili, že se na vězeňském hřbitově účastnili jeho pohřbu. Rodině v Rumunsku i přátelům v zahraničí bylo sděleno, aby na něho zapomněli, neboť je mrtev.

Po osmi a půl letém vězení byl propuštěn a ihned znovu

započal svou práci v podzemní církvi. O dva roky později v roce 1959 byl znovu zatčen a odsouzen k pětadvacetiletému vězení.

Farář Wurmbrand byl propuštěn při všeobecné amnestii v roce 1964 a ve své podzemní službě opět pokračoval. Když mu hrozilo již třetí zatčení, začali jeho norští křesťanští přátelé vyjednávat s komunistickými úřady jeho odchod z Rumunska. Komunistická vláda totiž začala s „prodejem“ svých politických vězňů. „Běžná cena“ za vězně byla 1. 900 US\$. Za Wurmbranda bylo požadováno 10. 000 US\$.

Po svém příchodu na Západ poskytl Richard Wurmbrand západnímu světu nové šokující důkazy o pokračující perzekuci křesťanů v komunistických zemích. Svěděctví vydal i před Výborem pro mezinárodní bezpečnost amerického senátu, kde se svlékl do pasu, aby na svém těle odhalil množství hlubokých jizev po mučení. O jeho příběhu referovala hlavní tisková média svobodného světa. V roce 1966 se faráři Wurmbrandovi dostalo varování, že komunistický režim v Rumunsku na něj plánuje spáchat atentát. Ani tato přímá hrozba jej však neumlčela.

Jako zakladatel křesťanské misie *Hlas mučedníků* cestoval se svou ženou po celém světě a vytvořil síť víc jak třiceti poboček, které přinášejí pomoc rodinám uvězněných křesťanů v islámských zemích, Vietnamu, Číně a dalších zemích, kde křesťané zakoušejí pro svou víru pronásledování. Jeho poselství znělo: „Mějte v nenávisti ďábelský systém, avšak své pronásledovatele milujte. Milujte jejich duše a usilujte získat je pro Krista.“

Farář Wurmbrand je autorem řady knih, které byly přeloženy do desítek jazyků. Byl nazýván „Hlasem podzemní církve“ a „Pavlem Železné opony“. Svůj životní příběh popsal v knize *V Božím podzemí*, která česky vyšla v roce 1997 v nakladatelství Stefanos.

RICHARD WURMBRAND
VÍTĚZNÁ VÍRA

Z anglického originálu
Victorious Faith

přeložili Helena Zvonařová
a Stanislav Forejt

Doslov napsal Pavel Rejchrt

Na obálce použita ilustrace Gustava Doré

Grafická úprava Vladimír Nárožník

Vydalo v roce 1998

nakladatelství STEFANOS

Stanislav Maxa

Klásterská 127/II.

377 01 Jindřichův Hradec

Sazbu zhotovil Petr Kadlec

Vydání první

Náklad 1 600 výtisků

Tisk EKON, družstvo

Srázná 17

586 01 Jihlava

Počet stran 176